ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 8ης Μαΐου 2003 *

Περιεχόμενα

I — Νομικό πλαίσιο I-3952

A — Η γενική κανονιστική ρύθμιση I-3952

B — Οι ειδικές κανονιστικές ρυθμίσεις I-3955

1. Η αφορώσα τις ενισχύσεις στην παραγωγή ελαιολάδου κανονιστική ρύθμιση I-3955

α) Γενικές διατάξεις I-3955

β) Το καθεστώς ελέγχου I-3958

γ) Το ελαιοκομικό μητρώο και τα μηχανογραφημένα αρχεία των ελαιοκομικών στοιχείων I-3960

2. Η αφορώσα τις ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου κανονιστική ρύθμιση I-3962

3. Η σύσταση οργανισμού ελέγχου στον τομέα του ελαιολάδου I-3965

4. Η αφορώσα τις ενισχύσεις στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών κανονιστική ρύθμιση I-3966

II — Επί της ουσίας I-3968

A — Επί των ενισχύσεων στην παραγωγή ελαιολάδου I-3968

1. Η κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 10 % επί του συνόλου των δηλωθεισών δαπανών ως προς τις ενισχύσεις στην παραγωγή ελαιολάδου I-3968

α) Επί της ανεπαρκούς επικοινωνίας μεταξύ του ΟΕ και των αυτονόμων κοινοτήτων I-3970

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3970

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3971

β) Επί της διαπιστώσεως ότι οι αυτόνομες κοινότητες δεν χωρούν στην ανάκληση της εγκρίσεως των ελαιοτριβείων σε ποσοστό ύψους 10 % των προτεινομένων από τον ΟΕ περιπτώσεων και σε ποσοστό 50 % των περιπτώσεων όσον αφορά τις ΑΟΠ I-3972

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3972

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3974

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

γ) Επί της απουσίας λειτουργικού ελαιοκομικού μητρώου I-3976

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3976

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3977

δ) Επί της απουσίας μηχανογραφημένου αρχείου I-3978

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3979

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3981

ε) Επί των ελέγχων των ελαιοτριβείων I-3982

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3983

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3986

στ)Επί των αναγνωριζομένων υπέρ των παραγωγών κατ' αποκοπή αποδόσεων I-3988

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3988

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3990

ζ) Επί της παραγωγής επιτραπεζίων ελαιών I-3992

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3992

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3994

η) Επί της μη προκλήσεως ζημίας στον κοινοτικό προϋπολογισμό I-3996

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3996

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-3997

2. Η αφορώσα συγκεκριμένα τη χρηματοδότηση αχρεωστήτως δύο ΑΟΠ διόρθωση I-3999

α) Επιχειρήματα των διαδίκων I-3999

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4001

3. Η αφορώσα συγκεκριμένα τις δηλωθείσες δαπάνες σχετικά με το ελαιοκομικό μητρώο διόρθωση I-4006

α) Επί της αρνήσεως της χρηματοδοτήσεως των κερδών μέχρι ύψους 10 % επί του συμβατικώς συμφωνηθέντος συνολικού ποσού των εργασιών . I-4007

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-4007

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4008

β) Επί της αρνήσεως της χρηματοδοτήσεως των γενικών εξόδων πέραν του 2 % του συμβατικώς συμφωνηθέντος συνολικού ποσού των εργασιών I-4010

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-4010

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4011

γ) Επί της κατ' αποκοπή διορθώσεως ύψους 10 % επί του συνόλου των επιλεξίμων δαπανών λόγω του γεγονότος ότι οι εργασίες ανατέθηκαν χωρίς πρόσκληση για την υποβολή προσφορών I-4012

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-4012

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4014

Β — Επί των ενισχύσεων στην κατανάλωση ελαιολάδου I-4015

1. Επί της αρνήσεως του ΕΓΤΠΕ να αναλάβει εν όλω ή εν μέρει τις ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου που χορηγήθηκαν σε δύο επιχειρήσεις συσκευασίας I-4015

α) Η επιχείρηση J. S. Fernandez I-4016

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-4016

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4017

β) Η επιχείρηση N. R. Sevillano I-4019

i) Επιχειρήματα των διαδίκων I-4019

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4020

2. Επί της κατ' αποκοπή ενισχύσεως ύψους 2 % επί των συνολικών δαπανών που δήλωσε το Βασίλειο της Ισπανίας ως ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου I-4021

α) Επιχειρήματα των διαδίκων I-4023

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4026

Γ — Επί της ενισχύσεως στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών I-4027

1. Επιχειρήματα των διαδίκων I-4028

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου I-4028

Δ — Επί της παραβιάσεως των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου I-4031

1. Επί της απουσίας αποδεικτικών στοιχείων I-4031

2. Επί των «αρχών ακροάσεως» του ετέρου μέρους και της χρηστής διοικήσεως I-4031

3. Επί της αρχής της νομιμότητας των κυρώσεων I-4032

4. Επί της αρχής της αναλογικότητας I-4032

Επί των δικαστικών εξόδων I-4033

Στην υπόθεση C-349/97,

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τον S. Ortiz Vaamonde, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγον,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον X. Lewis, επικουρούμενο από τον M. Carro, abogado, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως 97/608/ΕΚ της Επιτροπής, της 30ής Ιουλίου 1997, περί τροποποιήσεως της αποφάσεως 97/333/ΕΚ σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών στο πλαίσιο των δαπανών που χρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1993 (ΕΕ L 245, σ. 20), καθ' ο μέτρο αφορά το Βασίλειο της Ισπανίας,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-P. Puissochet, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann, B. Σκουρή, F. Macken και N. Colneric (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Φεβρουαρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Οκτωβρίου 1997, το Βασίλειο της Ισπανίας ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), την ακύρωση της αποφάσεως 97/608/ΕΚ της Επιτροπής, της 30ής Ιουλίου 1997, περί τροποποιήσεως της αποφάσεως 97/333/ΕΚ σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών στο πλαίσιο των δαπανών που χρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1993 (ΕΕ L 245, σ. 20, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), καθ' ο μέτρο αφορά το Βασίλειο της Ισπανίας.

2 Σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, ένα μέρος των δηλωθεισών από το Βασίλειο της Ισπανίας δαπανών, και συγκεκριμένα οι αφορώσες τις ενισχύσεις στην παραγωγή και στην κατανάλωση ελαιολάδου, καθώς και στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών, δεν πληρούσε τις απορρέουσες από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση προϋποθέσεις και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων. Επιβλήθηκαν οι ακόλουθες δημοσιονομικές διορθώσεις:

α) ενίσχυση στην παραγωγή ελαιολάδου:

— κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση ύψους 10 % επί της ενισχύσεως που κατέβαλε το Βασίλειο της Ισπανίας κατά τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας 1992/1993, ήτοι ποσού 5 939 261 511 ισπανικών πεσετών (ESP)·

— δημοσιονομική διόρθωση ύψους 224 414 161 ESP αντιστοιχούσα στο ποσό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν σε δύο εγκεκριμένες οργανώσεις παραγωγών και στα μέλη τους·

— δημοσιονομική διόρθωση ύψους 217 007 368 ESP για τις αφορώσες το ελαιοκομικό μητρώο δαπάνες·

β) ενίσχυση στην κατανάλωση ελαιολάδου:

— διόρθωση ύψους 26 849 245 ESP αντιστοιχούσα στο ύψος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν σε δύο εγκεκριμένες επιχειρήσεις συσκευασίας ελαίου·

— κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 2 % επί της ενισχύσεως που κατέβαλε το Βασίλειο της Ισπανίας κατά τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας 1992/1993, ήτοι ποσού 811 514 867 ESP·

γ) ενίσχυση στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών:

— διόρθωση ύψους 2 % επί των δηλωθεισών από την Ισπανία δαπανών, ήτοι ποσού 384 545 035 ESP.

3 Οι συγκεκριμένοι λόγοι της παρατυπίας των εν λόγω πράξεων συνοψίζονται στη συνοπτική έκθεση VI/5210/96, της 15ης Απριλίου 1997, σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1993 (στο εξής: συνοπτική έκθεση).

I — Νομικό πλαίσιο

Α — *Η γενική κανονιστική ρύθμιση*

4 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), ορίζει στα άρθρα 1, παράγραφοι 1 και 2, και 3 ότι η Κοινότητα χρηματοδοτεί, μέσω του τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ, τις παρεμβάσεις που προορίζονται για τη ρύθμιση των γεωργικών αγορών και επιχειρούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών.

5 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70 ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτυγχάνουν την πραγματοποίηση και την κανονικότητα των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων, να προλαμβάνουν και να διώκουν τις παρατυπίες και να ανακτούν τα απολεσθέντα εξ αιτίας παρατυπιών ή αμελειών ποσά.

6 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, σε περίπτωση μη πλήρους ανακτήσεως, η Κοινότητα αναλαμβάνει τις οικονομικές συνέπειες των παρατυπιών ή αμελειών, πλην εκείνων που προκύπτουν από παρατυπίες ή αμέλειες καταλογιστέες στα διοικητικά όργανα ή στους οργανισμούς των κρατών μελών. Τα ανακτώμενα ποσά καταβάλλονται στις υπηρεσίες ή στους οργανισμούς πληρωμής και αφαιρούνται από τους τελευταίους από τις χρηματοδοτούμενες εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ δαπάνες.

7 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ιδίου κανονισμού, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής όλα τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία για την εύρυθμη λειτουργία του ΕΓΤΠΕ και λαμβάνουν όλα τα μέτρα προς διευκόλυνση των ελέγχων που η Επιτροπή θεωρεί χρήσιμο να διενεργεί στο πλαίσιο της διαχειρίσεως της κοινοτικής χρηματοδοτήσεως, συμπεριλαμβανομένων των επιτοπίων επαληθεύσεων. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που έχουν θεσπίσει για την εφαρμογή των αφορωσών την κοινή γεωργική πολιτική κοινοτικών πράξεων, στον βαθμό που οι εν λόγω πράξεις επάγονται οικονομικές επιπτώσεις για το ΕΓΤΠΕ.

8 Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 21 Δεκεμβρίου 1989 τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4045/89, περί των ελέγχων, εκ μέρους των κρατών μελών, των πράξεων που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδοτήσεως από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, και περί καταργήσεως της οδηγίας 77/435/ΕΟΚ (ΕΕ L 388, σ. 18). Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, αυτού, ο κανονισμός αφορά τον έλεγχο της πραγματοποιήσεως και της κανονικότητας των ενεργειών που αποτελούν αμέσως ή εμμέσως μέρος του συστήματος χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, βάσει των εμπορικών εγγράφων των δικαιούχων

ή οφειλετών, οι οποίοι αποκαλούνται «επιχειρήσεις». Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού, τα κράτη μέλη προβαίνουν σε ελέγχους των εμπορικών εγγράφων των επιχειρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα των προς έλεγχο ενεργειών. Οι λεπτομέρειες διενεργείας των ανωτέρω ελέγχων διέπονται από τις παραγράφους 2 έως 4 του οικείου άρθρου.

9 Όσον αφορά τις οικονομικές συνέπειες για την εκκαθάριση των λογαριασμών του τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ σε περίπτωση αμελειών κατά τη διενέργεια εκ μέρους των κρατών μελών ελέγχων, διυπηρεσιακή ομάδα της Επιτροπής υιοθέτησε κριτήρια, εγκριθέντα από την Επιτροπή και κοινοποιηθέντα σε όλα τα κράτη μέλη στα πλαίσια της επιτροπής διαχειρίσεως του ΕΓΤΠΕ, όπου έτυχαν ευνοϊκής υποδοχής (έγγραφο VI/216/93, της 1ης Ιουνίου 1993, στο εξής: έγγραφο VI/216/93). Τα εν λόγω κριτήρια προβλέπουν τις ακόλουθες τρεις κατηγορίες διορθώσεων βάσει κατ' αποκοπή συντελεστή:

— 2 % των δαπανών, οσάκις η αμέλεια περιορίζεται σε ήσσονος σημασίας στοιχεία του συστήματος ελέγχου ή στη διενέργεια ελέγχων που δεν είναι βασικοί για τη διασφάλιση της κανονικότητας της δαπάνης, οπότε μπορεί εύλογα να συναχθεί ότι ο κίνδυνος ζημίας εις βάρος του ΕΓΤΠΕ είναι ελάχιστος·

— 5 % των δαπανών, οσάκις η αμέλεια αφορά σημαντικά στοιχεία του συστήματος ελέγχου ή τη διενέργεια ελέγχων που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της κανονικότητας της δαπάνης, οπότε μπορεί εύλογα να συναχθεί ότι ο κίνδυνος ζημίας εις βάρος του ΕΓΤΠΕ είναι σημαντικός·

— 10 % των δαπανών, οσάκις η αμέλεια αφορά το σύνολο ή τα θεμελιώδη στοιχεία του συστήματος ελέγχου ή και τη διενέργεια ελέγχων που είναι βασικοί για τη διασφάλιση της κανονικότητας της δαπάνης, οπότε μπορεί εύλογα να συναχθεί ότι υφίσταται υψηλός κίνδυνος γενικευμένων απωλειών εις βάρος του ΕΓΤΠΕ.

10 Το έγγραφο VI/216/93 υπενθυμίζει ότι προβλέπεται η δυνατότητα απορρίψεως του συνόλου της δαπάνης και ότι ως εκ τούτου μπορεί να θεωρηθεί ως ενδεδειγμένος, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, υψηλότερος διορθωτικός συντελεστής.

Β — *Οι ειδικές κανονιστικές ρυθμίσεις*

1. Η αφορώσα τις ενισχύσεις στην παραγωγή ελαιολάδου κανονιστική ρύθμιση

α) Γενικές διατάξεις

11 Με τον κανονισμό 136/66/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1966 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/002, σ. 33), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2046/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992 (ΕΕ L 215, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 136/66), θεσπίστηκε κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των λιπαρών ουσιών.

12 Το άρθρο 5 του κανονισμού 136/66 θέσπισε καθεστώς ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου με σκοπό την επίτευξη δικαίου εισοδήματος για τους παραγωγούς. Η παράγραφος 2 της διατάξεως αυτής προβλέπει ότι η ενίσχυση χορηγείται, αφενός, στους ελαιοκαλλιεργητές, η μέση παραγωγή των οποίων ανέρχεται σε τουλάχιστον 500 χιλιόγραμμα ελαιολάδου ανά περίοδο εμπορίας, με βάση την πράγματι παραχθείσα ποσότητα ελαιολάδου και, αφετέρου, στους λοιπούς ελαιοκαλλιεργητές, με βάση τον αριθμό και το δυναμικό παραγωγής των ελαιοδένδρων που καλλιεργούνται καθώς και των αποδόσεων των ελαιοδένδρων αυτών που έχουν καθοριστεί κατ' αποκοπή και εφόσον οι ελιές που παρήχθησαν έχουν συνθλιβεί.

13 Όσον αφορά την τελευταία αυτή περίπτωση, το άρθρο 2, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2261/84 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1984, για τον καθορισμό των γενικών κανόνων σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου και στις οργανώσεις παραγωγών ελαιολάδου (ΕΕ L 208, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3500/90 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1990 (ΕΕ L 338, σ. 3, στο εξής: κανονισμός 2261/84), διευκρινίζει ότι η ενίσχυση είναι ίση με το ποσοστό που προκύπτει, εφαρμόζοντας τον μέσο όρο των αποδόσεων σε ελιές και ελαιόλαδο, όπως αυτός καθορίζεται κατ' αποκοπή κατά τη διάρκεια των τεσσάρων τελευταίων περιόδων εμπορίας, επί του αριθμού παραγωγικών ελαιοδένδρων.

14 Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1413/82 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 1982, ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό 136/66 (ΕΕ L 162, σ. 6), καθιερώθηκε ειδικό σύστημα βασιζόμενο στη δράση των οργανώσεων ελαιοκαλλιεργητών ή των ενώσεών τους, επιφορτισμένων να προβαίνουν στη διενέργεια ορισμένων πράξεων συνδεομένων με την εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεως. Η όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού διευκρινίζει ότι η δραστηριότητα των ενώσεων πρέπει να εξασφαλίζει ενισχυμένο έλεγχο της παραγωγής των ελαιοκαλλιεργητών που αποτελούν μέλη των οργανώσεων, μελών των ως άνω ενώσεων, οπότε επιβάλλεται να επιφυλάσσεται υπέρ των τελευταίων το ευεργέτημα της προκαταβολής επί του ποσού της ενισχύσεως.

15 Σύμφωνα με το άρθρο 20γ, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 136/66, οι αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών (στο εξής: ΑΟΠ) πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν την παραγωγή ελαιών και ελαίου των μελών τους. Ομοίως, κατά την παράγραφο 2, στοιχείο β', της ιδίας διατάξεως, οι ενώσεις των ΑΟΠ πρέπει να είναι σε θέση να συντονίζουν και να ελέγχουν τη δραστηριότητα των οργανώσεων που τις αποτελούν. Η παράγραφος 3 της ιδίας διατάξεως προβλέπει ότι, εφόσον δεν πληρούνταν ή δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις αναγνωρίσεως μιας οργανώσεως ή ενώσεως, αυτή παύει να είναι αναγνωρισμένη.

16 Το άρθρο 5, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2261/84 διευκρινίζει συναφώς ότι κάθε ΑΟΠ δηλώνει στην αρμόδια αρχή, το αργότερο στις 30 Ιουνίου κάθε έτους, τις τυχόν τροποποιήσεις που έγιναν στη δομή της μετά την αναγνώρισή της ή μετά την τελευταία ετήσια δήλωση, καθώς και τις τυχόν παραληφθείσες

αιτήσεις αποχωρήσεως ή εγγραφής μελών. Με βάση τη δήλωση αυτή και τα αποτελέσματα των τυχόν ελέγχων της, η αρμόδια αρχή εξακριβώνει, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ιδίας παραγράφου, αν εξακολουθούν να τηρούνται οι απαιτούμενες για την αναγνώριση προϋποθέσεις. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται πλέον οι προϋποθέσεις αυτές ή που η δομή μιας οργανώσεως δεν επιτρέπει την εξακρίβωση της παραγωγής των μελών της, η ως άνω αρχή οφείλει, δυνάμει του τρίτου εδαφίου της εν λόγω παραγράφου, να προβεί αμελλητί, το αργότερο δε πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου εμπορίας, στην ανάκληση της αναγνωρίσεως, ενώ ανακοινώνει στην Επιτροπή την απόφασή της.

17 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 2261/84, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα προοριζόμενα για τις ενώσεις και οργανώσεις παραγωγών ποσά, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 της ιδίας διατάξεως, δεν χρησιμοποιούνται από αυτές παρά μόνο για τους σκοπούς της χρηματοδοτήσεως των δραστηριοτήτων με τις οποίες είναι επιφορτισμένες δυνάμει του κανονισμού. Η παράγραφος 3 της εν λόγω διατάξεως προβλέπει ότι, σε περίπτωση που τα ποσά δεν χρησιμοποιούνται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει για τους σκοπούς της χρηματοδοτήσεως των δραστηριοτήτων με τις οποίες είναι επιφορτισμένες, τα ποσά αφαιρούνται από τις χρηματοδοτούμενες εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ δαπάνες.

18 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84, η ενίσχυση χορηγείται ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι στο κράτος μέλος όπου έχει παραχθεί το ελαιόλαδο. Η παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω διατάξεως προβλέπει ότι, στην περίπτωση των ελαιοκαλλιεργητών, η μέση παραγωγή των οποίων ανέρχεται σε τουλάχιστον 500 χιλιόγραμμα ελαιολάδου ανά περίοδο εμπορίας, η ενίσχυση χορηγείται για την πράγματι παραχθείσα ποσότητα ελαίου σε εγκεκριμένο ελαιοτριβείο. Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3061/84 της Επιτροπής, της 31ης Οκτωβρίου 1984, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου (ΕΕ L 288, σ. 52), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 928/91 της Επιτροπής, της 15ης Απριλίου 1991 (ΕΕ L 94, σ. 5, στο εξής: κανονισμός 3061/84), η υποβαλλόμενη από κάθε ελαιοκαλλιεργητή αίτηση ενισχύσεως πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένα στοιχεία μεταξύ των οποίων καταλέγονται, ιδίως, το ή τα εγκεκριμένα ελαιοτριβεία όπου παρήχθη το έλαιο, με αναφορά για το καθένα της ποσότητας των ελαιών που χρησιμοποιήθηκαν και της ποσότητας ελαίου που παρήχθη. Η σχετική αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από δήλωση του ελαιοτριβείου βεβαιώνουσα τα στοιχεία του ελαιοκαλλιεργητή.

19 Για τους σκοπούς της σχετικής εγκρίσεως, τα ενδιαφερόμενα ελαιοτριβεία οφείλουν να τηρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Το άρθρο 13, παράγραφος 4, του κανονισμού 2261/84 ορίζει ότι, εφόσον δεν πληρούται πλέον μία από τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η έγκριση, η τελευταία ανακαλείται για περίοδο, η διάρκεια της οποίας είναι συνάρτηση της σοβαρότητας της παραβάσεως. Η παράγραφος 6 της ιδίας διατάξεως διευκρινίζει ότι, σε περίπτωση που η ανάκληση της εγκρίσεως ελαιοτριβείου επάγεται σοβαρές συνέπειες για το δυναμικό συνθλίψεως ελαιών σε συγκεκριμένη ζώνη παραγωγής, προβλέπεται η δυνατότητα να αποφασιστεί η χορήγηση εγκρίσεως στο εν λόγω ελαιοτριβείο υπό καθεστώς ειδικού ελέγχου. Προς τούτο, το κράτος μέλος οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3061/84, να υποβάλει αιτιολογημένη αίτηση στην Επιτροπή, διευκρινίζοντας τη μορφή ελέγχου που δεσμεύεται να διενεργήσει στο εν λόγω ελαιοτριβείο.

β) Το καθεστώς ελέγχου

20 Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 2261/84, κάθε κράτος μέλος παραγωγής θεσπίζει καθεστώς ελέγχων διασφαλίζον ότι το προϊόν για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση δικαιούται να τύχει της ενισχύσεως αυτής.

21 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία δ' και ε', του κανονισμού 3061/84 ορίζει συναφώς ότι η πρώτη δήλωση καλλιεργείας που υποβάλλεται από ελαιοκαλλιεργητή πρέπει να περιλαμβάνει ιδίως τον αριθμό των παραγωγικών ελαιοδένδρων, οι ελιές των οποίων χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ελαίου, καθώς και τον συνολικό αριθμό των παραγωγικών ελαιοδένδρων. Κατά την παράγραφο 5 του ιδίου άρθρου, σε περίπτωση που ένα μέρος των ελαιών χρησιμοποιήθηκε για σκοπούς ξένους προς την παραγωγή ελαιολάδου, η ενίσχυση καταβάλλεται κατ' αναλογία των ελαιών που προορίζονται για την παραγωγή ελαιολάδου.

22 Το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 3061/84 επιβάλλει την υποχρέωση της ημερήσιας τηρήσεως τυποποιημένων λογιστικών βιβλίων περί υλικών και της μνείας ορισμένων δεδομένων μεταξύ των οποίων καταλέγονται, αναφερόμενες υπό τα στοιχεία α' και ε' αντίστοιχα, οι ποσότητες των ελαιών που εισήχθησαν ανά παρτίδα, με την αναγραφή του παραγωγού και του ιδιοκτήτη κάθε παρτίδας, καθώς και οι ποσότητες ελαίου που εξήχθησαν από το ελαιοτριβείο, με την αναγραφή του παραλήπτη. Το οικείο άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε', όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως, είναι διατυπωμένο ως εξής: «Οι ποσότητες ελαίου που εξέρχονται από το ελαιοτριβείο [ανά παρτίδα με μνεία του παραλήπτη]. Όταν η ποσότητα των ελαιών που έχουν συνθλιβεί αποτελείται από

περισσότερες παρτίδες, μικρότερες από την ελάχιστη ποσότητα που είναι αναγκαία για το γέμισμα του πιεστηρίου, τόσο για τα ελαιοτριβεία παραδοσιακής παραγωγής όσο και για τα ελαιοτριβεία συνεχούς παραγωγής, η λογιστική "αποθήκης" πρέπει να περιλαμβάνει τη συνολική ποσότητα που εξέρχεται από το ελαιοτριβείο, κατανεμημένη μεταξύ των παραληπτών ανάλογα προς την ποσότητα των ελαιών που έχουν συνθλιβεί για τον καθένα από αυτούς».

23 Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84, τα κράτη μέλη παραγωγής ελέγχουν, κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου εμπορίας, τη δραστηριότητα και τη λογιστική αποθήκης ορισμένου ποσοστού εγκεκριμένων ελαιοτριβείων. Η παράγραφος 3α της εν λόγω διατάξεως διευκρινίζει ότι, για τους σκοπούς της καταβολής της ενισχύσεως στους ελαιοπαραγωγούς, η μέση παραγωγή των οποίων ανέρχεται σε τουλάχιστον 500 χιλιόγραμμα ελαιών ανά περίοδο εμπορίας, τα κράτη μέλη παραγωγής ελέγχουν την ακρίβεια των δηλώσεων καλλιεργείας βάσει καθοριστέων κριτηρίων, το αν η αναγραφόμενη στην αίτηση ενισχύσεως ποσότητα ελαίου αντιστοιχεί προς την προκύπτουσα από τα λογιστικά βιβλία αποθήκης των εγκεκριμένων ελαιοτριβείων και τη συμφωνία μεταξύ της παραγωγής ελαιών, οι οποίες, σύμφωνα με τη δήλωση κάθε ελαιοπαραγωγού, έχουν υποστεί σύνθλιψη σε εγκεκριμένο ελαιοτριβείο, και των στοιχείων που προκύπτουν από τη δήλωση καλλιεργείας βάσει των προαναφερθέντων καθοριστέων κριτηρίων. Όσον αφορά τους ελαιοκαλλιεργητές, η μέση παραγωγή των οποίων είναι κατώτερη από 500 χιλιόγραμμα ελαιολάδου ανά περίοδο εμπορίας, το άρθρο 14, παράγραφος 4, του κανονισμού 2261/84 ορίζει ότι ο έλεγχος πρέπει να καθιστά εφικτή την επαλήθευση της ακριβείας των δηλώσεων καλλιεργείας βάσει καθοριστέων κριτηρίων και της προσκομίσεως της αποδείξεως περί συνθλίψεως των ελαιών σε εγκεκριμένο ελαιοτριβείο.

24 Δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 3061/84, ο κατά το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84 έλεγχος καλύπτει τουλάχιστον τον 10 % των εγκεκριμένων ελαιοτριβείων που λειτουργούν κατά τη συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας. Η παράγραφος 3 της ιδίας διατάξεως προβλέπει ότι, για τον έλεγχο της ακριβείας των κατά το άρθρο 14, παράγραφοι 3α και 4, του κανονισμού 2261/84 δηλώσεων καλλιεργείας, τα κράτη μέλη παραγωγής λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία που προκύπτουν από το ελαιοκομικό μητρώο και από τα μηχανογραφημένα αρχεία, τα προκύπτοντα από τους επιτοπίους ελέγχους με αντικείμενο τον ελαιοκαλλιεργητή στοιχεία, τις αποδόσεις σε ελιές και σε έλαια που καθορίζονται για τη ζώνη στην περιοχή όπου κείται η σχετική ή οι σχετικές εκμεταλλεύσεις.

25 Το άρθρο 15, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84 ορίζει ότι, οσάκις οι κατά τα άρθρα 13 και 14 του κανονισμού έλεγχοι δεν καθιστούν εφικτή την επιβεβαίωση των στοιχείων που περιέχουν τα λογιστικά βιβλία αποθήκης ενός εγκεκριμένου ελαιοτριβείου, το οικείο κράτος μέλος καθορίζει, υπό την επιφύλαξη των τυχόν κυρώσεων που επιβάλλονται στο εν λόγω ελαιοτριβείο, την ποσότητα ελαιολάδου για την οποία είναι δυνατή η παροχή ενισχύσεως για κάθε παραγωγό, η μέση παραγωγή του οποίου ανέρχεται σε τουλάχιστον 500 χιλιόγραμμα ελαιολάδου ανά περίοδο εμπορίας και ο οποίος ανέθεσε τη σύνθλιψη της ελαιοπαραγωγής του στο ελαιοτριβείο αυτό. Κατά την παράγραφο 4 της ιδίας διατάξεως, για τους σκοπούς του καθορισμού της δυνάμενης να τύχει ενισχύσεως ποσότητας, το κράτος μέλος λαμβάνει υπόψη ιδίως τις αποδόσεις σε ελιές και ελαιόλαδο που καθορίζονται κατ' αποκοπή σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού, διάταξη προβλέπουσα τον καθορισμό κατά ομοιογενείς ζώνες παραγωγής.

γ) Το ελαιοκομικό μητρώο και τα μηχανογραφημένα αρχεία των ελαιοκομικών στοιχείων

26 Για την απόκτηση των αναγκαίων στοιχείων προκειμένου να είναι γνωστό εντός της Κοινότητας το παραγωγικό δυναμικό σε ελιές και ελαιόλαδο, αφενός, και για την επίτευξη καλύτερης λειτουργίας του κοινοτικού καθεστώτος της ενισχύσεως για το προϊόν αυτό, αφετέρου, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 154/75, της 21ης Ιανουαρίου 1975, περί καταρτίσεως ελαιοκομικού [μητρώου] στα κράτη μέλη παραγωγής ελαιολάδου (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/011, σ. 158), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3788/85 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την προσαρμογή, λόγω της προσχωρήσεως της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, ορισμένων κανονισμών του τομέα των λιπαρών ουσιών (ΕΕ L 367, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 154/75).

27 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 154/75 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη παραγωγής ελαιολάδου καταρτίζουν ελαιοκομικό μητρώο καλύπτον όλες τις κείμενες στο έδαφός τους ελαιοκομικές εκμεταλλεύσεις. Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού, η προθεσμία καταρτίσεως του εν λόγω μητρώου έληξε, όσον αφορά το Βασίλειο της Ισπανίας, την 1η Νοεμβρίου 1986.

28 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2276/79 της Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/026, σ. 161), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1279/89 της Επιτροπής, της 10ης Μαΐου 1989 (ΕΕ L 127, σ. 24, στο εξής: κανονισμός 2276/79), προέβλεψε τις λεπτομέρειες εφαρμογής για την κατάρτιση ελαιοκομικού μητρώου στα κράτη μέλη παραγωγής ελαιολάδου. Δυνάμει του άρθρου 6α του κανονισμού 2276/79, τα κράτη μέλη που παράγουν ελαιόλαδο προβαίνουν, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού διαδικασία, στην ετήσια ενημέρωση του ελαιοκομικού μητρώου, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τις ενδεχόμενες αλλαγές στις δηλώσεις καλλιεργείας που υποβάλλουν οι ελαιοκαλλιεργητές. Το άρθρο 6β, παράγραφος 1, του κανονισμού προβλέπει ότι τα κράτη μέλη που παράγουν ελαιόλαδο και προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού έχουν τη δυνατότητα αναζητήσεως, μέσω δοκιμών, της μεθοδολογίας που είναι καλύτερα προσαρμοσμένη στην κατάσταση της εντός της επικρατείας τους ελαιοκαλλιεργείας. Προς τούτο, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή προς έγκριση πειραματικό πρόγραμμα, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1988. Κατά το άρθρο 6β, παράγραφος 2, η Επιτροπή ανακοινώνει στο κράτος μέλος την απόφασή της επί του υποβληθέντος προγράμματος, ενδεχομένως συνοδευόμενη από τις τροποποιήσεις που αυτή θεωρεί σκόπιμες. Μετά την έγκρισή του από την Επιτροπή, το πρόγραμμα εκτελείται το ταχύτερο δυνατόν υπό την ευθύνη του οικείου κράτους μέλους.

29 Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 154/75, η χρηματοδότηση του ελαιοκομικού μητρώου, μέσω της μειώσεως της ενισχύσεως στην παραγωγή, χωρεί βάσει της ίδιας διαδικασίας με την προβλεπόμενη για τις κατά τα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 729/70 δαπάνες. Δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις συναπτόμενες μεταξύ της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους παραγωγής και των επιφορτισμένων με την εκτέλεση των εργασιών φυσικών ή νομικών προσώπων συμβάσεις ή οι δαπάνες που προκύπτουν, πλην των δαπανών διαχειρίσεως και ελέγχου, οσάκις το κράτος μέλος αναθέτει τις εν λόγω εργασίες στις υπηρεσίες του. Το κράτος μέλος ενημερώνει προηγουμένως την Επιτροπή σχετικά με το περιεχόμενο των συμβάσεων ή της συγγραφής υποχρεώσεων ή του εκτιμώμενου κόστους των εργασιών.

30 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 2261/84 επιβάλλει επίσης στα κράτη μέλη παραγωγής την υποχρέωση να δημιουργήσουν και να ενημερώνουν διαρκώς μηχανογραφημένα αρχεία ελαιοκομικών στοιχείων. Η τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού εξαγγέλλει ότι, για την επίλυση των δυσχερειών που ανακύπτουν ως

προς την ακριβή και αποτελεσματική διενέργεια των ελέγχων και επαληθεύσεων, είναι απαραίτητο να συσταθεί εντός κάθε κράτους μέλους παραγωγής μηχανογραφημένο αρχείο περιλαμβάνον όλα τα κατάλληλα στοιχεία για τη διευκόλυνση των εργασιών ελέγχου και ταχείας έρευνας των παρατυπιών. Δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού, τα αρχεία πρέπει να συμβιβάζονται με το σύστημα πληροφορικής που χρησιμοποιεί κάθε κράτος μέλος παραγωγής για το ελαιοκομικό μητρώο.

31 Το άρθρο 14, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2261/84 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να χρησιμοποιούν τα εν λόγω αρχεία για τους σκοπούς των προβλεπομένων από τον κανονισμό ελέγχων και επαληθεύσεων. Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 2, αυτού, τα σχετικά αρχεία πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα ενδεδειγμένα στοιχεία προς διευκόλυνση των πράξεων ελέγχου και της ταχείας αποκαλύψεως των παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή των ελαιοτριβείων. Επιπλέον, το άρθρο 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3061/84 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εισάγουν στο μηχανογραφημένο αρχείο τα αφορώντα το ελαιοκομικό μητρώο στοιχεία, μόλις αυτά είναι διαθέσιμα.

32 Το άρθρο 11, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3061/84 προβλέπει ότι η εφαρμογή του συνόλου των στοιχείων του μηχανογραφημένου αρχείου έπρεπε να είναι επιχειρησιακή πριν από τις 31 Οκτωβρίου 1990.

2. Η αφορώσα τις ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου κανονιστική ρύθμιση

33 Οι γενικοί κανόνες που αφορούν την ενίσχυση στην κατανάλωση ελαιολάδου θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3089/78 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/023, σ. 236), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3461/87 του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 1987 (ΕΕ L 329, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 3089/78). Κατά το άρθρο 4 αυτού, η οικεία ενίσχυση χορηγείται για το παραγόμενο εντός της Κοινότητας ελαιόλαδο που πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Το άρθρο 1 του κανονισμού ορίζει ότι η ενίσχυση στην κατανάλωση

ελαιολάδου χορηγείται μόνο στα εγκεκριμένα συσκευαστήρια ελαιολάδου. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού, η έγκριση χορηγείται από το οικείο κράτος μέλος μόνο στις επιχειρήσεις που έχουν ελάχιστη καθοριστέα δυναμικότητα συσκευασίας, που ασκούν τις εργασίες συσκευασίας κατά την διάρκεια ελάχιστης καθοριστέας περιόδου, που τηρούν λογιστικά βιβλία σύμφωνα με τις καθοριστέες επιταγές και που αποδέχονται να υποβάλλονται σε οποιοδήποτε προβλεπόμενο στο πλαίσιο της εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεως έλεγχο. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού, η έγκριση ανακαλείται αν, εκτός από περίπτωση ανωτέρας βίας, δεν πληρούται πλέον μία εκ των προϋποθέσεων εγκρίσεως, όπως προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, αυτού. Κατά την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου, το οικείο κράτος μέλος αποφασίζει την προσωρινή ανάκληση της εγκρίσεως για κάθε συσκευαστήριο που έχει ζητήσει την ενίσχυση για ποσότητα ελαιολάδου μεγαλύτερη από εκείνη για την οποία έχει αναγνωριστεί το δικαίωμα ενισχύσεως.

34 Δυνάμει του άρθρου 7, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3089/78, τα κράτη μέλη εγκαθιδρύουν σύστημα ελέγχου εγγυώμενο ότι το προϊόν για το οποίο έχει ζητηθεί η ενίσχυση πληροί τις προβλεπόμενες για τη χορήγηση της ενισχύσεως προϋποθέσεις. Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ιδίας διατάξεως, ο έλεγχος πρέπει ιδίως να επιτρέπει την εξακρίβωση αν η ποσότητα του ελαιολάδου για την οποία ζητείται η ενίσχυση αντιστοιχεί στην ποσότητα ελαιολάδου κοινοτικής καταγωγής που έχει εισαχθεί στο συσκευαστήριο, καθώς και στην ποσότητα ελαιολάδου κοινοτικής καταγωγής που έχει εξαχθεί από την επιχείρηση αφού προηγουμένως έχει συσκευασθεί, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, και διατίθεται στην αγορά εντός της Κοινότητος.

35 Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2677/85 της Επιτροπής, της 24ης Σεπτεμβρίου 1985 (ΕΕ L 254, σ. 5), καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεως στην κατανάλωση ελαιολάδου. Το άρθρο 1 του κανονισμού ορίζει ότι, για τους σκοπούς της κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 3089/78 εγκρίσεως, κάθε συσκευαστήριο πρέπει να έχει δυναμικότητα συσκευασίας τουλάχιστον ίση με έξι τόνους ελαίου ανά ημέρα εργασίας επί οκτάωρο. Το άρθρο 2 του κανονισμού 2677/85 διευκρινίζει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση της εγκρίσεως. Το άρθρο 3 του κανονισμού ορίζει ότι κάθε συσκευαστήριο τηρεί, από την ημερομηνία εγκρίσεώς του, καθημερινή λογιστική αποθήκης, περιλαμβάνουσα σειρά δεδομένων μεταξύ των οποίων καταλέγονται, σύμφωνα με τα στοιχεία δ' και ε', ο αριθμός των αμέσων συσκευασιών που έχουν εισέλθει στην επιχείρηση και ο αριθμός των χρησιμοποιηθεισών αμέσων συσκευασιών, κατανεμομένων ανάλογα με τη χωρητικό-

τητά τους. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει ότι, για να τύχει της ενισχύσεως, το ελαιόλαδο πρέπει να είναι συσκευασμένο σε άμεση συσκευασία καθαρού περιεχομένου μη υπερβαίνουσα τα 5 λίτρα. Τα άρθρα 9 και 11 του κανονισμού καθορίζουν τις λεπτομέρειες, σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να υποβάλλονται οι αιτήσεις ενισχύσεως, οπότε και διενεργείται η πληρωμή. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 2677/85, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 643/93 της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 1993 (ΕΕ L 69, σ. 19), το κράτος μέλος καταβάλλει το ποσό της ενισχύσεως εντός 150 ημερών μετά την υποβολή της αιτήσεως για τις ποσότητες για τις οποίες αναγνωρίστηκε το δικαίωμα ενισχύσεως μετά από επιτοπίους ελέγχους. Πάντως, η ως άνω προθεσμία επιδέχεται παράταση αν, εν συνεχεία των ελέγχων, απαιτείται περαιτέρω έρευνα.

36 Το άρθρο 12 του κανονισμού 2677/85, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 571/91 της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 1991 (ΕΕ L 63, σ. 19), αφορά το περιεχόμενο των ελέγχων. Η παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του άρθρου αυτού προβλέπει ότι, για τους σκοπούς των κατά το άρθρο 7 του κανονισμού 3089/78 ελέγχων, τα κράτη μέλη προβαίνουν στην επαλήθευση της λογιστικής αποθήκης όλων των εγκεκριμένων επιχειρήσεων. Επαληθεύουν επίσης δειγματοληπτικώς τα χρηματοοικονομικού περιεχομένου δικαιολογητικά των πράξεων που πραγματοποίησαν οι εν λόγω επιχειρήσεις. Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 2677/85, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 571/91, κατά τις μνημονευόμενες στο πρώτο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως επισκέψεις, τα κράτη μέλη επαληθεύουν την αντιστοιχία μεταξύ, αφενός, των συνολικών ποσοτήτων χύδην και συσκευασμένου ελαίου, καθώς και των κενών συσκευασιών που απαντούν στον περίβολο της επιχειρήσεως και στους χώρους εναποθηκεύσεως αυτής, και, αφετέρου, των στοιχείων που προκύπτουν από τη λογιστική αποθήκης. Σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο του κανονισμού 2677/85, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 571/91, σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που εμφαίνονται στην αίτηση ενισχύσεως, τα κράτη μέλη επαληθεύουν και την οικονομική λογιστική των εγκεκριμένων επιχειρήσεων.

37 Το άρθρο 12, παράγραφος 6, του κανονισμού 2677/85, σύμφωνα με την εισαχθείσα με τον κανονισμό 571/91 εκδοχή, προέβλεπε ότι, οσάκις διαπιστώνεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής ότι η αίτηση ενισχύσεως αφορά ποσότητα μεγαλύτερη από εκείνη για την οποία έχει αναγνωριστεί το δικαίωμα ενισχύσεως, το κράτος μέλος ανακαλεί αμέσως την έγκριση για περίοδο βαίνουσα από ένα έως πέντε έτη, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παραβάσεως, υπό την επιφύλαξη άλλων ενδεχομένων κυρώσεων. Πάντως, σύμφωνα με την προκύπτουσα από τον κανονι-

σμό 643/93 εκδοχή της, η εν λόγω διάταξη εξαγγέλλει ότι η επιβαλλόμενη στην επιχείρηση κύρωση ανέρχεται στο τριπλούν έως οκταπλούν του ποσού της αχρεωστήτως αιτηθείσας ενισχύσεως. Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ιδίας παραγράφου, οσάκις η ποσότητα για την οποία ζητήθηκε αχρεωστήτως ενίσχυση υπερβαίνει κατά 20 % τουλάχιστον την ελεγχθείσα ποσότητα για την οποία αναγνωρίστηκε το δικαίωμα ενισχύσεως, το κράτος μέλος, πέραν της εφαρμογής της χρηματικής ποινής, αφαιρεί και την έγκριση για περίοδο βαίνουσα από ένα έως τρία έτη, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παραβάσεως.

3. Η σύσταση οργανισμού ελέγχου στον τομέα του ελαιολάδου

38 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2262/84 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1984, για τη λήψη ειδικών μέτρων στον τομέα του ελαιολάδου (ΕΕ L 208, σ. 11), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 593/92 του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 1992 (ΕΕ L 64, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2262/84), προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος παραγωγής ιδρύει, σύμφωνα με την έννομη τάξη του, ειδικό οργανισμό στον οποίο ανατίθενται ορισμένες δραστηριότητες και έλεγχοι των κοινοτικών ενισχύσεων στον τομέα του ελαιολάδου, με εξαίρεση τις επιστροφές κατά την εξαγωγή. Η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου ορίζει, ιδίως, ότι, προκειμένου να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεως στην παραγωγή, ο οργανισμός

— ελέγχει αν οι δραστηριότητες των οργανώσεων των παραγωγών και των ενώσεών τους είναι σύμφωνες με τον κανονισμό 2261/84,

— ελέγχει την ακρίβεια των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις καλλιεργείας και στις αιτήσεις ενισχύσεως, υπό την επιφύλαξη των διενεργουμένων από το κράτος μέλος ελέγχων δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 2261/84,

— ελέγχει τα εγκεκριμένα ελαιοτριβεία, και

— ελέγχει τα εγκεκριμένα συσκευαστήρια, σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού 3089/78, καθώς και, κατά περίπτωση, τις αναγνωρισμένες, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραγος 3, του κανονισμού 136/66, επαγγελματικές οργανώσεις.

39 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 4, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο, του κανονισμού 2262/84, τα κράτη μέλη δίδουν συνέχεια, το ταχύτερο δυνατόν, στις διαπιστώσεις που προέβη ο οργανισμός και κοινοποιούν περιοδικώς στην Επιτροπή κατάσταση περιλαμβάνουσα τα ληφθέντα μέτρα και τις επιβληθείσες κυρώσεις εν συνεχεία των διαπιστώσεων εκ μέρους του οργανισμού κατά τη διάρκεια των διενεργηθέντων ελέγχων του.

40 Η Ισπανία ίδρυσε τον Δεκέμβριο του 1987 τον Agencia para el Aceite de Oliva (Οργανισμό Ελαιολάδου, στο εξής: ΟΕ), στα καθήκοντα του οποίου περιλαμβάνονται, ιδίως, η εξακρίβωση του συννόμου των δραστηριοτήτων των οργανώσεων των παραγωγών προς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

41 Αντίθετα, η Servicio Nacional de Productos Agrarios (SENPA), η οποία κατέστη το Fondo Español de Garantia Agraria (στο εξής: FEGA), είναι η οργάνωση στην οποία ανατέθηκε η άμεση καταβολή των ενισχύσεων, καθώς και των προκαταβολών μετά την κατάθεση της απαιτούμενης ασφαλείας, και η επιβολή τυχόν κυρώσεων.

4. Η αφορώσα τις ενισχύσεις στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών κανονιστική ρύθμιση

42 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1117/78 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 1978 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/021, σ. 81), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2275/89 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1989 (ΕΕ L 218, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1117/78), εγκαθίδρυσε κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των αποξηραμένων ζωοτροφών. Εκ των υπαγομένων στον εν λόγω κανονισμό προϊόντων, το άρθρο 1 αυτού διακρίνει μεταξύ των ζωοτροφών που αποτελούν αντικείμενο τεχνητής αποξηράνσεως και

εκείνων που αποξηραίνονται με άλλον τρόπο, και συγκεκριμένα στον ήλιο, σύμφωνα με το στοιχείο β', δεύτερη και τέταρτη παύλα, του άρθρου 1, όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία. Για τα διά τεχνητής αποξηράνσεως προϊόντα, το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1117/78 προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεως οσάκις η τιμή στόχου, οριζόμενη για κάθε περίοδο εμπορίας, είναι ανώτερη της μέσης τιμής της διεθνούς αγοράς. Κατά την παράγραφο 2, πρώτο εδάφιο, του άρθρου 5, η εν λόγω ενίσχυση είναι ίση με καθοριστέο ποσοστό επί της διαφοράς μεταξύ των δύο αυτών τιμών. Δυνάμει του δευτέρου εδαφίου της ιδίας διατάξεως, για τα αποξηραμένα στον ήλιο προϊόντα, από την εν λόγω ενίσχυση αφαιρείται ποσό που λαμβάνει υπόψη τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής των διά τεχνητής αποξηράνσεως παραχθέντων προϊόντων και των προϊόντων που αποξηράνθηκαν στον ήλιο.

43 Το άρθρο 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1528/78 της Επιτροπής, της 30ής Ιουνίου 1978, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεως για τις αποξηραμένες ζωοτροφές (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/021, σ. 227), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 810/93 της Επιτροπής, της 2ας Απριλίου 1993 (ΕΕ L 82, σ. 14, στο εξής: κανονισμός 1528/78), καθόρισε το ύψος της κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1117/78 αποκλίσεως.

44 Σύμφωνα με το άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1417/78 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 1978, περί του καθεστώτος ενισχύσεως για τις αποξηραμένες ζωοτροφές (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/021, σ. 204), όπως ισχύει βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1110/89 του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 1989 (ΕΕ L 118, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1417/78), η κατά το άρθρο 5 του κανονισμού 1117/78 ενίσχυση χορηγείται, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, για τις αποξηραμένες ζωοτροφές οι οποίες έχουν εξέλθει από τη μεταποιητική επιχείρηση, η μέγιστη περιεκτικότητα υγρασίας των οποίων κυμαίνεται μεταξύ 11 και 14 % και είναι δυνατόν να διαφέρει αναλόγως του τρόπου παρουσιάσεως του προϊόντος. Το άρθρο 6 του κανονισμού 1417/78 ορίζει ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγείται μόνο στις μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες:

«α) τηρούν λογιστική αποθήκης, περιλαμβάνουσα τουλάχιστον την ένδειξη:

— ποσοτήτων νωπών ζωοτροφών και, κατά περίπτωση, αποξηραμένων στον ήλιο· πάντως, δύναται να γίνει αποδεκτό, όπου η ειδική κατάσταση της επι-

χειρήσεως το απαιτεί, οι ποσότητες να υπολογίζονται βάσει των σπαρμένων εκτάσεων,

— ποσοτήτων αποξηραμένων ζωοτροφών που έχουν παραχθεί, καθώς και των ποσοτήτων και της ποιότητας των εν λόγω ζωοτροφών οι οποίες έχουν εξέλθει από την επιχείρηση·

β) [προσκομίζουν], κατά περίπτωση, τα άλλα αναγκαία δικαιολογητικά έγγραφα για τον έλεγχο του δικαιώματος ενισχύσεως».

II — Επί της ουσίας

Α — *Επί των ενισχύσεων στην παραγωγή ελαιολάδου*

1. Η κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 10 % επί του συνόλου των δηλωθεισών δαπανών ως προς τις ενισχύσεις στην παραγωγή ελαιολάδου

45 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί μόνον τις διενεργούμενες σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις παρεμβάσεις στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των αγορών (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 2001, C-278/98, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-1501, σκέψη 38, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-263/98, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-6063, σκέψη 35).

46 Επιβάλλεται συναφώς να υπογραμμιστεί ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει ότι συντρέχει παράβαση των κανόνων της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών (βλ. αποφάσεις της 19ης Φεβρουαρίου 1991, C-281/89, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-347, σκέψη 19, της 6ης Οκτωβρίου 1993, C-55/91, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-4813, σκέψη 13, και της 28ης Οκτωβρίου 1999, C-253/97, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-7529, σκέψη 6). Επομένως, η Επιτροπή οφείλει να δικαιολογεί την απόφασή της με την οποία διαπιστώνεται η έλλειψη ή οι ανεπάρκειες των ελέγχων που διενήργησε το οικείο κράτος μέλος (βλ. απόφαση της 12ης Ιουνίου 1990, C-8/88, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2321, σκέψη 23).

47 Πάντως, η Επιτροπή δεν οφείλει να αποδείξει με εξαντλητικό τρόπο την ανεπάρκεια των διενεργηθέντων από τις εθνικές διοικήσεις ελέγχων ή την αντικανονικότητα των διαβιβασθέντων από αυτές αριθμητικών στοιχείων, αλλά να προσκομίσει αποδεικτικό στοιχείο περί της σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας της έναντι των συγκεκριμένων ελέγχων ή αριθμητικών στοιχείων (βλ. αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-54/95, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-35, σκέψη 35, και της 22ας Απριλίου 1999, C-28/94, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-1973, σκέψη 40).

48 Εξάλλου, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν μπορεί να ανασκευάζει τις διαπιστώσεις της Επιτροπής, χωρίς να στηρίζει τους δικούς του ισχυρισμούς σε στοιχεία αποδεικνύοντα την ύπαρξη αξιόπιστου και λειτουργικού συστήματος ελέγχου. Εφόσον δεν επιτυγχάνει να αποδείξει ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής δεν ευσταθούν, αυτές συνιστούν στοιχεία ικανά να γεννήσουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη θέσπιση ενός κατάλληλου και αποτελεσματικού συνόλου μέτρων εποπτείας και ελέγχου (βλ. προαναφερθείσα απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1999, Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 7).

49 Ο ανωτέρω μετριασμός της απαιτήσεως για την εκ μέρους της Επιτροπής απόδειξη εξηγείται από το γεγονός ότι το κράτος μέλος είναι καλύτερα σε θέση να συλλέξει και επαληθεύσει τα αναγκαία στοιχεία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, οπότε σ' αυτό εναπόκειται να προσκομίσει την πλέον εμπεριστατωμένη και πλήρη απόδειξη του αληθούς των στοιχείων του και, ενδεχομένως, της ανακριβείας των ισχυρισμών της Επιτροπής (προαναφερθείσες αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1999, Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 35, και της 22ας Απριλίου 1999, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, σκέψη 41).

50 Υπό το φως των σκέψεων αυτών, επιβάλλεται να εξεταστούν τα προσκομισθέντα από την Ισπανική Κυβέρνηση αποδεικτικά στοιχεία έναντι των διαπιστώσεων βάσει των οποίων η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

α) Επί της ανεπαρκούς επικοινωνίας μεταξύ του ΟΕ και των αυτονόμων κοινοτήτων

51 Η Επιτροπή εκθέτει στο σημείο 4.7.2.2.1 της συνοπτικής εκθέσεως ότι οι σχέσεις μεταξύ του ΟΕ και των αυτονόμων κοινοτήτων, υπευθύνων για τη διαχείριση των ενισχύσεων στην παραγωγή ελαιολάδου στην Ισπανία, ήσαν εξαιρετικά περιορισμένες. Επί παραδείγματι, ο ΟΕ αγνοεί τα όρια που χρησιμοποιούν οι διάφορες αυτόνομες κοινότητες για τον ορισμό των παραγωγών που είχαν ασυνήθη παραγωγή, καθώς και τη μέθοδο και την έκταση των επαληθεύσεων που αποτελούν το θεμέλιο της ενδεχόμενης προτάσεως του ΟΕ για την ανάκληση της εγκρίσεως.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

52 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι η ίδια η Επιτροπή εξέτασε κατάλογο που είχαν κοινοποιήσει στον ΟΕ οι αυτόνομες κοινότητες για την περίοδο εμπορίας 1992/1993 και αφορούσε 1 800 περιπτώσεις που ήσαν ύποπτες για υπερβολική παραγωγή. Το στοιχείο αυτό θα ήταν αφεαυτού ικανό πειστήριο για τις χωρίς φραγμούς σχέσεις μεταξύ των αρμοδίων ιδρυμάτων.

53 Επιπλέον, ο ΟΕ είναι αποδέκτης εγγράφων πληροφοριών, για κάθε περίοδο εμπορίας, σχετικά με τους ελαιοκαλλιεργητές που δηλώνουν παραγωγή ανά δένδρο ή σε ελαιόλαδο υπερβαίνουσα τα καθοριζόμενα όρια. Το στοιχείο αυτό αποδεικνύει αφεαυτού ότι ο ΟΕ έχει πάντοτε γνώση των καθοριζομένων επί θεμάτων αποδόσεων ορίων.

54 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι μία από τις ελλείψεις που κατήγγειλε συνίστατο στο γεγονός ότι οι αυτόνομες κοινότητες αποφασίζουν μονομερώς ως προς το ποιες περιπτώσεις κοινοποιούνται στον ΟΕ, οπότε ούτε ο τελευταίος ούτε το FEGA έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν αν οι παραγωγοί, οι οποίοι, σύμφωνα με τις αυτόνομες κοινότητες, βρίσκονται σε «νομότυπη κατάσταση», τελούν όντως στην κατάσταση αυτή και αν οι διενεργηθέντες από αυτές έλεγχοι για τη διαπίστωση του νομοτύπου ή όχι της καταστάσεως είναι αποτελεσματικοί.

55 Επιπλέον, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι αυτό που αποκαλεί αδυναμία του συστήματος έγκειται, αφενός, στο γεγονός ότι τα όρια ανοχής των αποδόσεων καθορίζονται μονομερώς από τις αυτόνομες κοινότητες, χωρίς καμία εκ των προτέρων διαβούλευση με τον ΟΕ ή με το FEGA, αφετέρου, στο ότι τα εν λόγω όρια χαράσσονται χωρίς καμία σύγκριση με τις αντιπροσωπευτικές αποδόσεις των ομοιογενών ζωνών παραγωγής. Ο μονομερής καθορισμός των ορίων αυτών εκ μέρους των αυτονόμων κοινοτήτων προκαταλαμβάνει συνεπώς τη μεταγενέστερη απόφασή τους επί των περιπτώσεων που εμφανίζουν ασυνήθη απόδοση και, συνακόλουθα, την πλειονότητα των ελέγχων που διενεργεί ο ΟΕ.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

56 Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι αυτόνομες κοινότητες για τον εντοπισμό των εχόντων ασυνήθη παραγωγή παραγωγών καθορίζονταν από τις δεύτερες χωρίς καμία προηγούμενη συνεννόηση με τον ΟΕ.

57 Δεδομένου ότι ο ορισμός των εν λόγω κριτηρίων αποτελεί στοιχείο κλειδί του ελέγχου που ο ΟΕ οφείλει να διενεργεί, η απουσία συνεννοήσεως αρκεί αφεαυτής για να δικαιολογήσει τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι οι σχέσεις μεταξύ του ΟΕ και των αυτονόμων κοινοτήτων ήσαν υπερβολικά περιορισμένες.

β) Επί της διαπιστώσεως ότι οι αυτόνομες κοινότητες δεν χωρούν στην ανάκληση της εγκρίσεως των ελαιοτριβείων σε ποσοστό ύψους 10 % των προτεινομένων από τον ΟΕ περιπτώσεων και σε ποσοστό 50 % των περιπτώσεων όσον αφορά τις ΑΟΠ

58 Η Επιτροπή διευκρινίζει στο σημείο 4.7.2.2.2 της συνοπτικής εκθέσεως ότι, αφενός, σε ποσοστό 10 % των περιπτώσεων οι προτεινόμενες από τον ΟΕ ανακλήσεις της εγκρίσεως των ελαιοτριβείων δεν εφαρμόζονται από τις διάφορες αυτόνομες κοινότητες. Στην πράξη, η ανάκληση χωρεί μόνον όταν αποκαλύπτεται «η πρόθεση εξαπατήσεως». Αφετέρου, σε ποσοστό 50 % των περιπτώσεων, οι αυτόνομες κοινότητες δεν δίδουν συνέχεια στις προτεινόμενες από τον ΟΕ ανακλήσεις εγκρίσεως των ΑΟΠ. Παρέχεται προθεσμία 3 μηνών προκειμένου η ενδιαφερόμενη ΑΟΠ να θέσει τέρμα στις διαπιστωθείσες παρατυπίες, ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις η περίοδος ανοχής παρατείνεται ad libitum.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

59 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι το προβαλλόμενο από την Επιτροπή θεμέλιο της δημοσιονομικής διορθώσεως έγκειται σχεδόν αποκλειστικά στο γεγονός ότι οι διαπιστωθείσες από τον ΟΕ παραβάσεις δεν οδήγησαν στην ανάκληση της αναγνωρίσεως ορισμένων ΑΟΠ, όπως οι Aproliva, Oparagon, Orpoaragon και Agroles.

60 Όσον αφορά την Aproliva, το Βασίλειο της Ισπανίας υπογραμμίζει ότι ο ΟΕ δεν πρότεινε να ανακληθεί η αναγνώρισή της, αλλά να της απευθυνθεί προειδοποίηση· συγκεκριμένα, οι αποκαλυφθείσες από τον εν λόγω οργανισμό ελλείψεις ήσαν περιστασιακές και δεν δικαιολογούσαν την ανάκληση. Μάλιστα, μετά το 1994 διαπιστώθηκε ότι οι ανωτέρω ελλείψεις είχαν αποκατασταθεί. Όσον αφορά τις τρεις άλλες ΑΟΠ, αποτέλεσαν αντικείμενο παρακολουθήσεως εκ μέρους των αυτονόμων κοινοτήτων προκειμένου να επαληθευτεί αν τα διαπιστωθέντα κενά δικαιολογού-

σαν ανάκληση της αναγνωρίσεως. Συναφώς, προέκυψε ότι όχι μόνον παρόμοιο μέτρο δεν δικαιολογούνταν, αλλ' επιπλέον οι παραβάσεις είχαν αποκατασταθεί από τις επόμενες περιόδους εμπορίας.

61 Επιπλέον, το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή εφάρμοσε δις την κύρωση περί διορθώσεως, στηριζόμενη σε παρεμφερή επιχειρήματα: αφενός, για να θεμελιώσει την κατ' αποκοπή διόρθωση και, αφετέρου, για να δικαιολογήσει διόρθωση στις συγκεκριμένες περιπτώσεις των APROL-JJAA (Badajoz) και OPROL (Τολέδο).

62 Εκτιμά ότι η ποιότητα του διενεργηθέντος από τον ΟΕ ελέγχου των ΑΟΠ πληρούσε τις επιταγές της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, όπως άλλωστε το είχε επισημάνει το ίδιο το ΕΓΤΠΕ με την έκθεση σχετικά με την πραγματοποιηθείσα μεταξύ 22 και 26 Μαΐου 1995 επίσκεψη στον ΟΕ, καθώς και με το έγγραφό του της 3ης Ιουνίου 1996.

63 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι όλες οι προταθείσες από τον ΟΕ ανακλήσεις εγκρίσεως θεμελιώνονται στην ύπαρξη σοβαρών παρατυπιών και στη μη τήρηση των επιταγών και προϋποθέσεων από τις οποίες η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση εξαρτά την αναγνώριση και είναι το αποτέλεσμα των επιθεωρήσεων που ο εν λόγω οργανισμός διενεργεί εντός των ΑΟΠ και των ελαιοτριβείων. Κατά την Επιτροπή, αποδεικνύεται και δεν αμφισβητείται από το Βασίλειο της Ισπανίας ότι, εν συνεχεία των διενεργηθέντων από το ΕΓΤΠΕ ελέγχων, διαπιστώθηκε ότι στην περίπτωση των ΑΟΠ οι αυτόνομες κοινότητες συμμορφώνονται σε ποσοστό κάτω του 50 % προς τις συστάσεις του ΟΕ περί ανακλήσεως, ενώ στην περίπτωση των ελαιοτριβείων δεν τις ακολουθούν σε ποσοστό 10 % των περιπτώσεων. Έτσι, οι αυτόνομες κοινότητες αθετούν συστηματικά τις υποχρεώσεις τους να ανακαλούν την αναγνώριση ή την έγκριση απλώς και μόνον εκ λόγων σκοπιμότητας, μολονότι δεν διαθέτουν συναφώς κανένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας. Περιορίζονται σε «παρακολούθηση» μέχρις ότου η οικεία ΑΟΠ αποκαταστήσει τις διαπιστωθείσες ελλείψεις και τούτο έστω και αν συνεπάγεται ότι οι παρατυπίες και παραβάσεις συνεχίζουν να διαπράττονται επί σειρά περιόδων εμπορίας.

64 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι αποκαλυφθείσες από τον ΟΕ ανεπάρκειες όσον αφορά την Aproliva είναι αρκούντως σοβαρές σε αντίθεση προς όσα ισχυρίζεται το Βασίλειο της Ισπανίας· συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι ο υπολογισμός της ενισχύσεως είχε χωρήσει χωρίς να αφαιρεθούν τα προοριζόμενα για την παραγωγή επιτραπεζίων ελαιών δένδρα, γεγονός που συνιστά πρόδηλη παραβίαση της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως. Κατά την Επιτροπή, το γεγονός αυτό σημαίνει ότι η ΑΟΠ δεν διασφαλίζει, μέσω των ελέγχων που οφείλει να διενεργεί, την ορθή εφαρμογή της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

65 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84, η αρμόδια αρχή «οφείλει να ανακαλέσει, χωρίς καθυστέρηση και το αργότερο πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου εμπορίας» την αναγνώριση μιας ΑΟΠ σε περίπτωση που δεν τηρούνται πλέον οι απαιτούμενες για την αναγνώριση προϋποθέσεις, ανακοινώνει δε την απόφασή της αυτή στην Επιτροπή.

66 Η Ισπανική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί την αιτίαση της Επιτροπής ότι στο 10 % των περιπτώσεων δεν είχαν εφαρμοστεί οι προτεινόμενες από τον ΟΕ ανακλήσεις της εγκρίσεως των ελαιοτριβείων. Ούτε υποστηρίζει ότι οι επί τούτου προτάσεις του τελευταίου ήσαν αδικαιολόγητες. Κατόπιν αυτού, αποδεικνύεται η ανεπάρκεια των διενεργηθέντων στο πλαίσιο αυτό εκ μέρους των ισπανικών διοικητικών αρχών ελέγχων.

67 Όσον αφορά τις ΑΟΠ, η Ισπανική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί περαιτέρω ότι, τουλάχιστον στο 50 % των περιπτώσεων, δεν ακολουθούσε συμμόρφωση προς τις συστάσεις του ΟΕ.

68 Ισχυρίζεται ότι οι προσαπτόμενες στις Aproliva, Oparagon, Orpoaragon και Agroles ελλείψεις δεν δικαιολογούσαν την ανάκληση της αναγνωρίσεως. Εντούτοις, δεν

απέδειξε τους λόγους για τους οποίους ήσαν εσφαλμένες οι αφορώσες τις τρεις τελευταίες ΑΟΠ προτάσεις του ΟΕ. Σε καμία περίπτωση τυχόν διαπιστωθείσα κατά τις επόμενες περιόδους εμπορίας διόρθωση των κενών δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη μη ανάκληση των αναγνωρίσεων κατά τον χρόνο γενέσεως της υποχρεώσεως ανακλήσεως.

69 Γενικότερα, η Ισπανική Κυβέρνηση δεν αρνήθηκε τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι όλες οι προταθείσες από τον ΟΕ ανακλήσεις θεμελιώνονταν στην ύπαρξη σοβαρών παρατυπιών και στη μη τήρηση των επιταγών και προϋποθέσεων από τις οποίες εξαρτά την αναγνώριση η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

70 Επιπλέον, η Επιτροπή εκτιμά ορθώς ως σοβαρή ανεπάρκεια, η οποία πρέπει να επισύρει ως κύρωση την ανάκληση της αναγνωρίσεως, παραβίαση της κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης όπως αυτή η οποία συνίσταται στην πραγματοποίηση του υπολογισμού της ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου χωρίς την αφαίρεση των δέντρων που προορίζονται για την παραγωγή επιτραπεζίων ελαιών.

71 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε επίσης σοβαρή ανεπάρκεια των ελέγχων λόγω της μη ανακλήσεως της αναγνωρίσεως των ΑΟΠ σε ορισμένες περιπτώσεις.

72 Όσον αφορά την άποψη της Ισπανικής Κυβερνήσεως ότι το αρυόμενο από τη μη ανάκληση της αναγνωρίσεως επιχείρημα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ταυτόχρονα για διόρθωση σε συγκεκριμένη περίπτωση και για κατ' αποκοπή διόρθωση, αρκεί η υπόμνηση ότι ο μη συστηματικός χαρακτήρας της ανακλήσεως της αναγνωρίσεως αποτελεί μέρος της διαπιστώσεως περί ανεπαρκείας του συστήματος ελέγχου, ενώ οι διορθώσεις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις πρέπει να εξετάζονται κεχωρισμένως.

γ) Επί της απουσίας λειτουργικού ελαιοκομικού μητρώου

73 Η Επιτροπή διευκρινίζει στο σημείο 4.7.2.2.3 της συνοπτικής εκθέσεως ότι ο στόχος του ελαιοκομικού μητρώου έγκειται στο να επιτρέπει εξαντλητικό διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων ενισχύσεως, αλλ' ότι ο έλεγχος αυτός δεν πραγματοποιείται εν προκειμένω. Το ισπανικό ελαιοκομικό μητρώο προσκρούει σε δυσχέρειες εκμεταλλεύσεως που γεννούν αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα χρήσεώς του. Εξάλλου, τα στοιχεία του ελαιοκομικού μητρώου δεν είχαν επικυρωθεί κατά την ημερομηνία της συνοπτικής εκθέσεως. Επομένως, δεν μπορούν να αντιταχθούν στους παραγωγούς.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

74 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή είχε εγκρίνει στις 10 Μαΐου 1989 το πρόγραμμα μεθοδολογικών δοκιμών για τη σύσταση του ελαιοκομικού μητρώου, πρόγραμμα που υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 6γ του κανονισμού 2276/79. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν πλήρη γνώση της εξελίξεως των ετησίων σχεδίων και της προθεσμίας που είχε καθοριστεί για την οριστική περάτωση των εργασιών, ήτοι το έτος 1998.

75 Μολονότι το ελαιοκομικό μητρώο είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διευκόλυνση ορισμένων καθηκόντων ελέγχου, η απουσία ή η ατελής λειτουργία του δεν επιτρέπει να συναχθεί η έλλειψη ελέγχων. Στην Ισπανία, η πλειονότητα των αιτήσεων ενισχύσεων προέρχεται από τους ελαιοκαλλιεργητές, η μέση παραγωγή των οποίων είναι ίση ή υπερβαίνει τα 500 χιλιόγραμμα και στους οποίους χορηγείται η ενίσχυση για την πράγματι παραχθείσα ποσότητα ελαίου. Αυτή μπορεί να επαληθευτεί μόνο χάρη στον έλεγχο του ελαιοτριβείου όπου συνθλίβονται οι παραχθείσες στην οικεία εκμετάλλευση ελιές. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο ο έλεγχος των εγκεκριμένων ελαιοτριβείων αποτέλεσε τον κατά προτεραιότητα στόχο των προγραμμάτων δραστηριότητας του ΟΕ.

76 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το ελαιοκομικό μητρώο έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί και να είναι σε θέση να λειτουργεί πλήρως κατά τη γεωργική περίοδο που αντιστοιχεί στην εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ για το οικονομικό έτος 1993.

77 Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η καταλήξασα στην έγκριση των ετησίων σχεδίων εργασίας για τη δημιουργία του ελαιοκομικού μητρώου τεχνική συνεργασία της δεν μπορεί να αποκαταστήσει την παραβίαση της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως εκ μέρους του Βασιλείου της Ισπανίας και ακόμη λιγότερο να ερμηνευθεί ως σιωπηρή αποδοχή εκ μέρους της Επιτροπής της σχετικής καθυστερήσεως, ούτε των επιπτώσεών της επί του καθεστώτος των ενισχύσεων.

78 Η Επιτροπή υποστηρίζει περαιτέρω ότι το μητρώο αποτελεί το βασικό όργανο των προβλεπομένων από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση διαδικασιών ελέγχου. Το καθεστώς ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου δεν εδράζεται κυρίως στον έλεγχο των ελαιοτριβείων εφόσον δεν είναι αυτά που λαμβάνουν τις ενισχύσεις αλλ' οι ελαιοκαλλιεργητές. Αν, κατόπιν ελέγχου, διαπιστωνόταν ότι το ελαιοτριβείο διέπραξε απάτη, οι παραγωγοί που προσέφυγαν σ' αυτό για τη σύνθλιψη της ελαιοπαραγωγής τους θα εξακολουθούσαν να εισπράττουν την ενίσχυση στην παραγωγή, αν και το ύψος της θα υπολογιζόταν κατ' αποκοπή με βάση οριζόμενη από το κράτος μέλος ποσότητα ελαίου. Άρα, ο έλεγχος των ελαιοτριβείων δεν θα καθιστούσε εφικτή την εγγύηση της κανονικότητας του συνολικού ύψους των χορηγηθεισών ενισχύσεων.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

79 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 154/75, τα κράτη μέλη που παράγουν ελαιόλαδο οφείλουν να καταρτίσουν ελαιοκομικό μητρώο καλύπτον όλες τις κείμενες στο έδαφός τους ελαιοκομικές εκμεταλλεύσεις. Όπως προκύπτει από την παράγραφο 2, στοιχείο β', της διατάξεως, το ελαιοκομικό μητρώο έπρεπε να βρίσκεται σε κατάσταση πλήρους λειτουργίας, όσον αφορά το Βασίλειο της Ισπανίας, από 1ης Νοεμβρίου 1992.

80 Η Ισπανική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί ότι το ελαιοκομικό μητρώο δεν είχε ολοκληρωθεί κατά την ως άνω ημερομηνία.

81 Δεδομένου ότι καμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να απαλλάσσει το Βασίλειο της Ισπανίας από την υποχρέωση τηρήσεως της ως άνω προθεσμίας, το δεύτερο δεν μπορεί να επικαλείται το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε γνώση των ετησίων σχεδίων καταρτίσεως του ελαιοκομικού μητρώου και συνεισέφερε με τεχνική βοήθεια συναφώς.

82 Ως προς τις επιπτώσεις λόγω του ατελούς χαρακτήρα του ελαιοκομικού μητρώου επί των προς διενέργεια ελέγχων, επιβάλλεται η υπογράμμιση της σημασίας των στοιχείων που αυτό περιέχει, ιδίως όσον αφορά τον αριθμό των ληπτέων υπόψη ελαιοδένδρων. Αφενός, ο προσδιορισμός των παραγομένων ποσοτήτων ελαιολάδου που μπορούν να τύχουν της ενισχύσεως εξαρτάται, όσον αφορά τους ελαιοκαλλιεργητές των οποίων η μέση παραγωγή δεν εγγίζει τα 500 χιλιόγραμμα ελαίου ανά περίοδο εμπορίας, από τις καθοριζόμενες κατ' αποκοπή αποδόσεις σε ελιές και έλαιο, πράγμα που προϋποθέτει ακριβή γνώση του αριθμού ελαιοδένδρων. Αφετέρου, ο αριθμός αυτός αποτελεί τη βάση για τη διενέργεια των διασταυρωμένων ελέγχων.

83 Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν επέτυχε να αμφισβητήσει τις αφορώσες το ελαιοκομικό μητρώο διαπιστώσεις της Επιτροπής.

δ) Επί της απουσίας μηχανογραφημένου αρχείου

84 Σύμφωνα με το σημείο 4.7.2.2.4 της συνοπτικής εκθέσεως, το ΕΓΤΠΕ διαπίστωσε την απουσία κεντρικού μηχανογραφημένου αρχείου. Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη τον υψηλό αριθμό δικαιούχων, καμία αποτελεσματική επαλήθευση δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί ευλόγως.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

85 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται κατ' αρχάς ότι η έλλειψη μηχανογραφημένων αρχείων δεν είναι παντελής. Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο των προβλεπομένων στο άρθρο 16 του κανονισμού 2261/84 αρχείων είχε ήδη ενταχθεί στα επί μέρους αρχεία σχετικά με τα αποτελέσματα των διενεργουμένων ελέγχων, τα αφορώντα τις δηλώσεις καλλιεργείας στοιχεία, καθώς και τα περιλαμβανόμενα στα προγράμματα ομοιογενών ζωνών στοιχεία.

86 Εξάλλου, ο κανονισμός 3061/84 προέβλεψε προθεσμία έξι ετών για τη δημιουργία του αρχείου. Επομένως, είναι εύλογο το Βασίλειο της Ισπανίας να τυγχάνει επίσης παρεμφερούς προθεσμίας από την προσχώρησή του στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες για τους σκοπούς της καταρτίσεως του αρχείου.

87 Επιπλέον, οι αρμόδιες αρχές διέθεταν, όσον αφορά το οικονομικό έτος 1993, όλα τα στοιχεία που έπρεπε να περιλαμβάνουν τα αρχεία.

88 Ακολούθως, το Βασίλειο της Ισπανίας αναφέρεται στη διά του σημείου 4.7.2.2.4 της συνοπτικής εκθέσεως διαπίστωση της Επιτροπής ότι τα ισπανικά ελαιοτριβεία χορηγούν στην πλειονότητά τους όλες τις βεβαιώσεις περί ελαιοτριβής μόλις στο τέλος της περιόδου εμπορίας και κατανέμουν τη συνολική ποσότητα του λαμβανομένου ελαίου μεταξύ των ελαιοκαλλιεργητών κατ' αναλογία προς την ποσότητα ελαιών που προσκομίζει ο καθένας εξ αυτών, γεγονός που έχει ως συνέπεια ότι αχρηστεύεται η αφορώσα την απόδοση ελαίου ανά παραγωγό παράμετρος, εφόσον είναι ταυτόσημη η απόδοση όλων των παραγωγών που προσφεύγουν στο ίδιο ελαιοτριβείο για τη σύνθλιψη. Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, οι περιστάσεις αυτές συντρέχουν σε πολύ περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων και μόνον, ήτοι εντός μικρών ελαιοτριβείων των ορεινών ζωνών που συνθλίβουν τις ελιές περιορισμένης ομάδας γεωργών της περιοχής.

89 Τέλος, το Βασίλειο της Ισπανίας υπογραμμίζει ότι τα περισσότερα ελαιοτριβεία καθορίζουν για κάθε παραγωγό απόδοση η οποία είναι άμεση συνάρτηση της αποδόσεως σε έλαιο των επί μέρους παρτίδων του. Για τεχνικούς λόγους, η απόδοση δεν μπορεί να υπολογίζεται κατά τρόπον ώστε να είναι εφικτός ο διαχωρισμός (στα πλαίσια της ισχύουσας βιομηχανικής διαδικασίας) κάθε παρτίδας ελαιών και να ζυγίζεται το παραχθέν από την εν λόγω παρτίδα έλαιο. Η επελθούσα μεγάλη αλλαγή στον τεχνολογικό σχεδιασμό των ισπανικών ελαιοτριβείων και η γενικευμένη εγκατάσταση του συστήματος διαρκούς εξαγωγής, σε συνδυασμό με άλλες περιστάσεις, καθιστούν τεχνικώς ανέφικτο τον τρόπο αυτό. Πάντως, οι τεχνολογικές πρόοδοι επιτρέπουν την επεξεργασία μεθόδων για τον πολύ ακριβή προσδιορισμό του ελαίου που αντιστοιχεί σε κάθε παρτίδα και για την επίτευξη, σε τελευταία ανάλυση, διαφορετικής και διαφοροποιημένης αποδόσεως ανά παραγωγό.

90 Η Επιτροπή ισχυρίζεται κατ' αρχάς ότι, παραδεχόμενο τη «μερική» έλλειψη των μηχανογραφημένων αρχείων, το Βασίλειο της Ισπανίας αναγνωρίζει την παράβαση των άρθρων 16 του κανονισμού 2261/84 και 11 του κανονισμού 3061/84. Η μερική αυτή έλλειψη παρεμποδίζει τη διενέργεια συστηματικού και εκ των προτέρων ελέγχου όλων των δηλώσεων καλλιεργείας και όλων των αιτήσεων ενισχύσεως.

91 Η μηχανογραφημένη καταγραφή των πρακτικών των διενεργηθέντων κατά τη διάρκεια των περιόδων εμπορίας 1992/1993 και 1993/1994 ελέγχων που προσκόμισε το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μπορεί να αναιρέσει την ύπαρξη των διαπιστωθεισών παραβάσεων ως εκ του ότι, πέραν του ότι αφορά αποκλειστικώς τους διενεργηθέντες εντός των ελαιοτριβείων ελέγχους, δεν επιτρέπει την επαλήθευση ότι όλα τα απαιτούμενα, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2661/84, στοιχεία ήσαν όντως διαθέσιμα. Έτσι, επί παραδείγματι, τα αφορώντα τη λογιστική αποθήκης στοιχεία δεν εμφαίνονταν στην οικεία καταγραφή.

92 Ακολούθως, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι διενεργηθέντες διοικητικοί έλεγχοι για τη δικαιολόγηση των ασυνήθων αποδόσεων παραμένουν ανεπαρκείς και δεν περιλαμβάνουν συνολικές αναλύσεις ως προς το αξιόπιστο των αποδόσεων που επιτυγχάνονται ανά ΑΟΠ, ανά ομοιογενή ζώνη παραγωγής και ανά ελαιοτριβείο, αναλύσεις οι οποίες είναι μολοντούτου ουσιώδεις. Σε αντίθεση προς όσα ισχυρίζεται το Βασίλειο της Ισπανίας, τα περισσότερα ελαιοτριβεία δεν εκδίδουν το σύνολο των βεβαιώσεων περί συνθλίψεως παρά μόνον στο τέλος της περιόδου εμπορίας με βάση

την παραχθείσα συνολικά ποσότητα ελαίου καθόλη την περίοδο, γεγονός που σημαίνει ότι όλοι οι παραγωγοί που χρησιμοποιούν το ελαιοτριβείο επιτυγχάνουν ίση απόδοση. Έτσι, στερείται της σημασίας της η παράμετρος της αποδόσεως σε έλαιο ανά παραγωγό.

93 Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το άρθρο 9 του κανονισμού 3061/84 απαιτεί, στην παράγραφο 2 αυτού, η λογιστική αποθήκης να είναι ημερήσια και τυποποιημένη και να περιλαμβάνει ορισμένα ειδικά στοιχεία. Ναι μεν η ως άνω διάταξη προβλέπει, στο στοιχείο ε', ότι μεταξύ των παραμέτρων αυτών καταλέγονται οι ποσότητες ελαίου που εξέρχονται από το ελαιοτριβείο ανά παρτίδα, με μνεία του παραλήπτη, και μολονότι, οσάκις η ποσότητα ελαιών που έχουν συνθλιβεί αποτελείται από περισσότερες παρτίδες μικρότερες από την απαιτούμενη για το γέμισμα πιεστηρίου ελάχιστη ποσότητα, η λογιστική αποθήκης πρέπει να περιλαμβάνει τη συνολική ποσότητα που εξέρχεται του ελαιοτριβείου, κατανεμημένη μεταξύ των παραληπτών ανάλογα προς την ποσότητα των ελαιών που έχουν συνθλιβεί για τον καθένα τους, η τελευταία αυτή υποθετική περίπτωση, την οποία επικαλείται το Βασίλειο της Ισπανίας, ουδόλως αναιρεί την υποχρέωση τηρήσεως της λογιστικής αποθήκης σε ημερήσια βάση.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

94 Κατά το άρθρο 16 του κανονισμού 2261/84, κάθε κράτος μέλος παραγωγής οφείλει να συστήσει και να ενημερώνει διαρκή μηχανογραφημένα αρχεία ελαιοκομικών στοιχείων. Η τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού διευκρινίζει ότι «η πείρα έχει αποδείξει ότι, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των ελαιοκαλλιεργητών που πρέπει να ελέγχονται και μολονότι έχουν προβλεφθεί πολλοί ειδικοί έλεγχοι, υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά την ακριβή και αποτελεσματική διενέργεια των ελέγχων και των εξακριβώσεων· ότι, για να επιλυθούν τα προβλήματα αυτά, είναι απαραίτητο να συσταθούν, σε κάθε κράτος μέλος παραγωγής, μηχανογραφημένα αρχεία που θα περιλαμβάνουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να διευκολυνθούν οι εργασίες ελέγχου και ταχείας έρευνας των παρατυπιών».

95 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 3061/84, η εφαρμογή του συνόλου των στοιχείων του μηχανογραφημένου αρχείου έπρεπε να καταστεί λει-

τουργική προ της 31ης Οκτωβρίου 1990. Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει περαιτέρω προθεσμία υπέρ του Βασιλείου της Ισπανίας. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα του δευτέρου που συνίσταται στο αίτημά του να του δοθεί επιπλέον προθεσμία έξι ετών για την εγκατάσταση μηχανογραφημένου αρχείου.

96 Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 1993, ήσαν διαθέσιμα μόνο μη πλήρη αρχεία, όπως αναγνώρισε το Βασίλειο της Ισπανίας. Επιπλέον, τα μηχανογραφημένα αρχεία των πρακτικών, κατόπιν των διενεργηθέντων στα ελαιοτριβεία ελέγχων κατά τη διάρκεια των περιόδων εμπορίας 1992/1993 και 1993/1994, τα οποία προσκόμισε ως αποδεικτικά στοιχεία το Βασίλειο της Ισπανίας, δεν περιλαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2261/84, στοιχεία. Έτσι, τα εν λόγω αρχεία δεν περιλαμβάνουν τα στοιχεία που πρέπει να εμφαίνονται στη λογιστική αποθήκης.

97 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν επέτυχε να αμφισβητήσει τη διαπίστωση της Επιτροπής περί ελλείψεως του προβλεπομένου από τον κανονισμό 2261/84 κεντρικού μηχανογραφημένου αρχείου.

98 Όσον αφορά το πρόβλημα που έθιξαν συναφώς οι διάδικοι ως προς το αν η συνολικά ληφθείσα ποσότητα ελαίου κατανεμήθηκε ανάλογα με την προσκομισθείσα από κάθε παραγωγό ποσότητα ελαιών, η σχετική επιχειρηματολογία αφορά διακεκριμένη αιτίαση, η οποία εξετάζεται κατωτέρω, υπό στ'.

ε) Επί των ελέγχων των ελαιοτριβείων

99 Η Επιτροπή διευκρινίζει στο σημείο 4.7.2.2.5 της συνοπτικής εκθέσεως ότι οι διενεργηθέντες στα ελαιοτριβεία έλεγχοι ήσαν ελλιπείς από απόψεως προσδιορισμού

των ελεγκτέων δειγμάτων — ελλείψει διαθεσίμων μηχανογραφημένων αρχείων — και από απόψεως της προετοιμασίας παρόμοιων ελέγχων, εφόσον έγινε χρήση αποκλειστικά των προγενεστέρων ελέγχων που είχε διενεργήσει παλαιότερα ο ίδιος ο ΟΕ. Ο αριθμός των διασταυρωμένων ελέγχων ήταν υπερβολικά χαμηλός.

100 Κατά το ΕΓΤΠΕ, ελλείψει ελαιοκομικού μητρώου και μηχανογραφημένων αρχείων, το κράτος μέλος θα όφειλε να προβεί σε εμπεριστατωμένους ελέγχους στα ελαιοτριβεία. Εξάλλου, κατά το ΕΓΤΠΕ, «τα ανήκοντα στους συνεταιρισμούς με πλείονα συμφέροντα και δραστηριότητες στον τομέα του ελαιολάδου ελαιοτριβεία ενέχουν a priori υψηλότερο βαθμό κινδύνων έναντι των ελαιοτριβείων που ασκούν μια αποκλειστική δραστηριότητα».

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

101 Πρώτον, το Βασίλειο της Ισπανίας εκτιμά ότι η διαχείριση ενός συνεταιριστικού ελαιοτριβείου εμφανίζει, κατ' αρχήν, λιγότερο κίνδυνο διαπράξεως παρατυπιών που μπορούν να οδηγήσουν στη λήψη αχρεωστήτως ενισχύσεων λόγω, ιδίως, του διαρκούς ελέγχου που διενεργούν τα ίδια τα μέλη του και της συμμετοχής τους στη λήψη αποφάσεως μέσω ειδικών οργάνων, καθώς και λόγω διαφόρων διοικητικών ελέγχων και συστηματικών και περιοδικών επιθεωρήσεων εκ μέρους των επισήμων ιδρυμάτων που χορηγούν πιστώσεις στις ενώσεις.

102 Δεύτερον, το Βασίλειο της Ισπανίας αμφισβητεί τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η έλλειψη κεντρικού μηχανογραφημένου αρχείου παρεμποδίζει τον ορθό προσδιορισμό των ελεγκτέων δειγματοληπτικώς ελαιοτριβείων και, ως εκ τούτου, την επαλήθευση της πιθανολογούμενης αντιστοιχίας μεταξύ της ποσότητας ελαιών που έχουν συνθλιβεί από ελαιοτριβείο και της ποσότητας ελαιών ή δέντρων που έχουν δηλώσει οι παραγωγοί.

103 Αφενός, τα επιτρέποντα τον προσδιορισμό των προς έλεγχο ελαιοτριβείων κριτήρια εμφαίνονται στα διαβιβαζόμενα στην Επιτροπής προγράμματα δραστηριότητας για κάθε περίοδο εμπορίας. Αφετέρου, η σημασία των κριτηρίων βάσει των οποίων χωρεί η δειγματοληψία είναι πάντοτε συνάρτηση του μεγέθους της δειγματοληψίας. Δεδομένου ότι στα πλαίσια κάθε περιόδου εμπορίας αποτελούν αντικείμενο ελέγχου ποσοστό κυμαινόμενο μεταξύ του 40 και 60 % του συνολικού αριθμού των ελαιοτριβείων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ανά δύο ή τρία έτη ελέγχεται το σύνολο των ελαιοτριβείων.

104 Σύμφωνα με το Βασίλειο της Ισπανίας, επιδιώκοντας τον συσχετισμό μεταξύ των ποσοτήτων ελαιών που συνθλίβονται σε ελαιοτριβείο και του αριθμού των δένδρων που δηλώνουν οι παραγωγοί, η Επιτροπή επέλεξε ένα ουδόλως ικανοποιητικό κριτήριο αξιοπιστίας, εφόσον οι περισσότεροι παραγωγοί ορισμένης εμβέλειας (οι εκμεταλλεύσεις των οποίων είναι γεωγραφικώς διασκορπισμένες) προσκομίζουν τις ελιές τους σε διαφορετικά ελαιοτριβεία ανά περίοδο εμπορίας, ενώ η επιλογή γίνεται βάσει της τιμής, της αποστάσεως, των περιστάσεων κ.λπ.

105 Τρίτον, το Βασίλειο της Ισπανίας αναγνωρίζει τη σημασία των διασταυρωμένων ελέγχων που αφορούν ιδίως τον προορισμό του εξαχθέντος ελαίου και σε περίπτωση αμφιβολίας την οικονομική λογιστική. Πάντως, αμφισβητεί ότι η κατανάλωση ηλεκτρικής ενεργείας συνιστά κριτήριο επιτρέπον την επαλήθευση της παραγωγής ενός ελαιοτριβείου, ιδίως λόγω του γεγονότος ότι τα ελαιοτριβεία καταναλίσκουν την ενέργεια αυτή για πολλές διαφορετικές δραστηριότητες, μη συνδεόμενες στο σύνολό τους με τη συνθλιβή των ελαιών. Εξάλλου, η καταρτισθείσα στις 19 Απριλίου 1996 έκθεση ελέγχου μετά την επίσκεψη της Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση XX, αρμόδια για θέματα οικονομικού ελέγχου), η οποία έλαβε χώρα στις υπηρεσίες του ΟΕ μεταξύ της 22ας και της 25ης Μαΐου 1995 (στο εξής: έκθεση της 19ης Απριλίου 1996), επιβεβαίωσε ότι οι έλεγχοι και οι επαληθεύσεις πραγματοποιήθηκαν «σύμφωνα με τις υποδείξεις του "διεκπεραιωτικού εγγράφου" [εγγράφου εργασίας περί επιθεωρήσεων], καλύπτοντος όλους τους απαιτούμενους από την κανονιστική ρύθμιση ελέγχους και τις επαληθεύσεις».

106 Η Επιτροπή αντικρούει κατ' αρχάς ότι η έλλειψη ελαιοκομικού μητρώου και μηχανογραφημένων αρχείων επέβαλε την πραγματοποίηση εξαντλητικότερων ελέγχων στα ελαιοτριβεία και ιδιαιτέρως ορισμένους τύπους διασταυρωμένων

ελέγχων. Πάντως, το εφαρμοζόμενο από το Βασίλειο της Ισπανίας σύστημα ελέγχων δεν επιτυγχάνει ούτε ποιοτικώς ούτε ποσοτικώς το αναγκαίο για την κάλυψη του κενού αυτού επίπεδο. Αυτό συμβαίνει ειδικότερα με τα ελαιοτριβεία που ανήκουν σε συνεταιρισμούς για τους οποίους είναι προφανές ότι υφίσταται μεγαλύτερος κίνδυνος απάτης. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή, ο παραγωγός και ο ιδιοκτήτης του ελαιοτριβείου είναι το ίδιο και το αυτό πρόσωπο, γεγονός που συνεπάγεται ταυτότητα συμφερόντων ευνοούντων την πλασματική «διόγκωση» των ποσοτήτων ελαίου.

107 Ακολούθως, η Επιτροπή επαναλαμβάνει την άποψή της ότι η έλλειψη μηχανογραφημένων αρχείων δεν επιτρέπει τον ορθό προσδιορισμό των δειγματοληπτικώς υποκειμένων σε έλεγχο ελαιοτριβείων ούτε την αποτελεσματική προετοιμασία των ελέγχων, εφόσον γίνεται κατ' ανάγκη αναφορά αποκλειστικά και μόνο στους διενεργηθέντες προηγουμένως από τον ΟΕ ελέγχους.

108 Όσον αφορά τα κριτήρια της επιλογής της δειγματοληψίας, η Επιτροπή τονίζει ότι αυτά περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων για την περίοδο εμπορίας 1995/1996 και δεν μπορούν ως εκ τούτου να προβάλλονται για την απόρριψη της επιχειρηματολογίας της σχετικά με το οικονομικό έτος 1993. Κατ' αυτήν, δεν μπορεί περαιτέρω να γίνεται δεκτό ότι το εύρος της δειγματοληψίας καλύπτει τις ελλείψεις του προσδιορισμού της. Αν το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει, χωρίς να προσκομίζει την περί αυτού απόδειξη, ότι το 40 έως 60 % των ελαιοτριβείων ελέγχονται ετησίως και συνάγει εξ αυτού ότι ο έλεγχος καλύπτει έτσι το σύνολο των ελαιοτριβείων ανά δύο ή τρία έτη, δεν διασφαλίζεται η εναλλαγή των ελέγχων. Επομένως, μπορεί κάλλιστα τα ελεγχόμενα ετησίως ελαιοτριβεία να είναι πάντοτε τα ίδια και να μη συμπίπτουν κατ' ανάγκη με εκείνα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο εξαπατήσεως κατά τη διάρκεια του οικείου έτους.

109 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η δήθεν περιπλοκότητα του ελέγχου αξιοπιστίας (επαλήθευση της κανονικότητας της πληρωμής με την εκ παραλλήλου χρήση και χιαστί των δεδομένων που αφορούν τις ακόλουθες παραμέτρους: τεμάχιο — αριθμός δένδρων — δήλωση καλλιεργείας — εξαχθέν έλαιο — αίτηση ενισχύσεως) οφείλεται αποκλειστικά στην έλλειψη ελαιοκομικού μητρώου και μηχανογραφημένων αρχείων. Τα στοιχεία που οφείλουν να προσκομίζουν οι παραγωγοί και τα ελαιοτριβεία, σύμφωνα με τα άρθρα 13 του κανονισμού 2261/84 και 9 του κανονισμού 3061/84, παρέχουν στις εθνικές αρχές όλες τις αναγκαίες για τη διεξαγωγή των διασταυρωμένων ελέγχων πληροφορίες. Οι

έλεγχοι αυτοί είναι απαραίτητοι επειδή η χρήση εξωτερικής πηγής αποδείξεων συνιστά βασική αρχή του ελέγχου των δημοσίων οικονομικών και γενικότερα του ελέγχου. Δεν αμφισβητείται ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν προσκόμισε στο ΕΓΤΠΕ κατάλογο των διενεργηθέντων επιτοπίως από τον ΟΕ διασταυρωμένων ελέγχων από την περίοδο εμπορίας 1992/1993, οπότε δεν παρέσχε στην Επιτροπή κανένα αποδεικτικό στοιχείο περί του ότι οι έλεγχοι αυτοί διενεργήθηκαν στην πραγματικότητα. Οι μηχανογραφημένες καταλογογραφήσεις που προσκόμισε το οικείο κράτος μέλος αποδεικνύουν ότι οι έλεγχοι διενεργήθηκαν σχεδόν στο σύνολό τους εντός επιχειρήσεων συσκευασίας, γεγονός που δεν επαρκεί για την ικανοποίηση των επιταγών της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως.

110 Κατά την Επιτροπή, η ερμηνεία εκ μέρους του Βασιλείου της Ισπανίας της εκθέσεως της 19ης Απριλίου 1996 είναι μεροληπτική και εσφαλμένη υπό την έννοια ότι η τελευταία διευκρινίζει μεταξύ άλλων ότι, με βάση τα στοιχεία που οφείλουν να διαβιβάζουν στις αυτόνομες κοινότητες τα ελαιοτριβεία, ο εν λόγω οργανισμός καλείται να συντονίζει και να μηχανογραφεί όλες τις πληροφορίες, παραθέτοντας δείκτες κινδύνου επιτρέποντες τον προσανατολισμό και την προετοιμασία ορισμένων ελέγχων. Η ανωτέρω έκθεση διευκρινίζει επίσης ότι είναι αναγκαία η εμβάθυνση και επέκταση των ελέγχων, όσον αφορά τη λογιστική, οικονομική και φορολογική επαλήθευση των ελαιοτριβείων, ειδικότερα όσον αφορά εκείνους που η παραγωγή τους υπερβαίνει τα 500 000 χιλιόγραμμα.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

111 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 73 έως 97 της παρούσας αποφάσεως, δεν υφίστατο ελαιοκομικό μητρώο ικανό να λειτουργεί πλήρως, ούτε μηχανογραφημένο αρχείο σύννομο προς τους εφαρμοστέους κοινοτικούς κανόνες. Επομένως, δεν μπορεί να αμφισβητείται η ανάγκη εμβαθύνσεως των ελέγχων στα ελαιοτριβεία.

112 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατά τη διάρκεια των περιόδων εμπορίας 1992/1993 και 1993/1994, ο αριθμός των αφορώντων τα εγκεκριμένα ελαιοτριβεία

ελέγχων ήταν πολύ υψηλός ενόψει του προβλεπόμενου στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 3061/84 κανόνα, δυνάμει του οποίου οι έλεγχοι αυτοί πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον το 10 % των εγκεκριμένων εν λειτουργία κατά την οικεία περίοδο εμπορίας ελαιοτριβείων. Πάντως, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν απέδειξε ότι τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό των δειγματοληπτικών ελέγχων ανταποκρίνονταν στην επιταγή εμβαθύνσεως των ελέγχων. Δεν απέδειξε, ιδίως, ότι τα θεσπισθέντα κατόπιν έντονου προβληματισμού κριτήρια που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων για την περίοδο εμπορίας 1995/1996, εφαρμόζονταν ήδη κατά τη διάρκεια των περιόδων εμπορίας 1992/1993 και 1993/1994.

113 Ως προς το επιχείρημα ότι το μεγάλο εύρος της δειγματοληψίας σχετικοποιεί τη σημασία του προσδιορισμού των κριτηρίων διενεργείας της, επιβάλλεται να τονιστεί, όπως έπραξε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 174 των προτάσεών του, ότι, παρά τη δυνατότητα επαληθεύσεως του συνόλου των ελαιοτριβείων ανά δύο ή τρία έτη, οι πλέον κατάφωρες παρατυπίες που θα είχαν επισημανθεί ήδη από την πρώτη περίοδο εμπορίας μέσω των συγκεντρωτικών στοιχείων υπάρχει κίνδυνος, ελλείψει των στοιχείων αυτών, να μην μπορούν να εντοπιστούν εξ αρχής.

114 Όσον αφορά τους διασταυρωμένους ελέγχους, τα μόνα έγγραφα που προσκόμισε το Βασίλειο της Ισπανίας είναι οι μηχανογραφημένες καταλογογραφήσεις που επισυνάπτονται στο παράρτημα 5 του υπομνήματος απαντήσεως. Αυτές καταδεικνύουν ότι οι έλεγχοι της μορφής αυτής διενεργούνται σχεδόν στο σύνολό τους εντός των επιχειρήσεων συσκευασίας. Άλλοι διασταυρωμένοι έλεγχοι θα μπορούσαν να διενεργηθούν ευχερώς μέσω μηχανογραφημένου αρχείου ενσωματώνοντος τα βασικά στοιχεία του ελαιοκομικού μητρώου. Οι διενεργηθέντες από τις ισπανικές αρχές διασταυρωμένοι έλεγχοι δεν μπορούν να αναπληρώνουν το σχετικό κενό, το οποίο, άλλωστε, επισημάνθηκε και στην έκθεση της 19ης Απριλίου 1996.

115 Ενόψει της διαπιστώσεως αυτής περί μειωμένης αποτελεσματικότητας των ελέγχων, δεν συντρέχει λόγος εξετάσεως του ζητήματος αν η συνεταιριστική δομή της πλειονότητας των ισπανικών ελαιοτριβείων αυξάνει τον κίνδυνο απάτης.

116 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν επέτυχε να αμφισβητήσει τη διαπίστωση ότι δεν ήταν επαρκές το επίπεδο ελέγχων των ελαιοτριβείων.

στ) Επί των αναγνωριζομένων υπέρ των παραγωγών κατ' αποκοπή αποδόσεων

117 Η Επιτροπή διευκρινίζει στο σημείο 4.7.2.2.6 της συνοπτικής εκθέσεως ότι «η εκ μέρους των ισπανικών αρχών αντιμετώπιση, βάσει της οποίας επιτρέπεται η χορήγηση των παραχθεισών ποσοτήτων ελαίου ανά ελαιοκαλλιεργητή, κατ' αποκοπή και κατά το τέλος της περιόδου εμπορίας, είναι γενεσιουργός καταστάσεως, στα πλαίσια της οποίας καθίσταται ανέφικτο να πραγματοποιηθεί συστηματικός και αποτελεσματικός έλεγχος των διαπλεκομένων στοιχείων "τεμάχιο — αριθμός δένδρων — δήλωση καλλιεργείας — εξαχθέν έλαιο — αίτηση ενισχύσεως" σε επίπεδο κάθε παραγωγού, μέσω διασταυρώσεως των πραγματικών στοιχείων του εδάφους (μητρώο) και συνθλίψεως (ημερήσια λογιστική των ελαιοτριβείων), με συνέπεια σημαντικούς κινδύνους εξαπατήσεων».

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

118 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι τα περισσότερα ελαιοτριβεία δεν αναγνωρίζουν τις ίδιες αποδόσεις στους παραγωγούς, αλλά καθορίζουν για τον καθένα εξ αυτών απόδοση η οποία τελεί σε ευθεία σχέση συναρτήσεως προς την απόδοση σε έλαιο κάθε επιμέρους παρτίδας τους. Επικαλείται, ως αποδεικτικό στοιχείο, αφενός, το πρακτικό της επισκέψεως που πραγματοποίησαν οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ από τις 30 Ιανουαρίου έως τις 3 Φεβρουαρίου 1995 στο ελαιοτριβείο Pedro Valera García, πρακτικό από το οποίο προκύπτει ότι καμία βεβαίωση δεν αναφέρει την ίδια απόδοση. Αφετέρου, μνημονεύει την έκθεση της 19ης Απριλίου 1996, όπου τονίζεται ότι «στα περισσότερα ελαιοτριβεία, η απόδοση λαμβάνεται με βάση την επιτυγχανόμενη εργαστηριακώς για κάθε εισαγωγή απόδοση, διορθωμένη με συντελεστή

προσαρμογής της ποιότητας ελαίου που καθορίζεται με τον τρόπο αυτό προς την ποσότητα που πράγματι παράγεται». Η εν λόγω έκθεση, φέρουσα την ένδειξη «εμπιστευτική», δεν κοινοποιήθηκε, αλλά περιήλθε εις γνώση του οικείου κράτους μέλους υπό μορφή απλών «προβληματισμών», γεγονός που παραβιάζει, σε σχέση με τη δημοσιονομική διόρθωση, την αρχή της ακροάσεως των ενδιαφερομένων μερών.

119 Εξάλλου, μολονότι ότι, για τεχνικούς λόγους, η απόδοση δεν μπορεί να αναγνωρίζεται κατά τρόπον ώστε να αποχωρίζεται κάθε παρτίδα ελαιών και να ζυγίζεται το παραχθέν από την εν λόγω παρτίδα έλαιο, τούτο δεν σημαίνει ότι η συνολικά ληφθείσα εντός του ελαιοτριβείου απόδοση αναγνωρίζεται υπέρ όλων των παραγωγών. Συγκεκριμένα, για κάθε παρτίδα καθορίζεται η «θεωρητική ακαθάριστη απόδοση ή εργαστηριακή απόδοση». Με το τέλος της περιόδου εμπορίας καταρτίζεται η βιομηχανική απόδοση του ελαιοτριβείου, στοιχείο που επιτρέπει την εφαρμογή συντελεστή μειώσεως εφαρμοστέου επί των θεωρητικών ακαθαρίστων αποδόσεων.

120 Αντιθέτως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι διαπίστωσε ότι ορισμένα ισπανικά ελαιοτριβεία είχαν χορηγήσει σε όλους τους παραγωγούς την ίδια απόδοση. Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν προσκόμισε, ούτε κατά τη διάρκεια της κατ' αντιπαράθεση διαδικασίας ούτε στα πλαίσια της παρούσας δίκης, το παραμικρό αποδεικτικό στοιχείο περί του αντιθέτου, ότι δηλαδή επρόκειτο για μεμονωμένο συμβάν και ότι δεν συνιστά ως εκ τούτου συνήθη πρακτική του συνόλου ή της πλειονότητας των ελαιοτριβείων. Η επίσκεψη των υπηρεσιών του ΕΓΤΠΕ στο ελαιοτριβείο Pedro Valera García αφορούσε την περίοδο εμπορίας 1994/1995. Όσον αφορά την έκθεση της 19ης Απριλίου 1996, την οποία επικαλέστηκε το Βασίλειο της Ισπανίας, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι αφορά επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις υπηρεσίες του ΟΕ και όχι σε ελαιοτριβείο. Εν πάση περιπτώσει, η ερμηνεία της εν λόγω εκθέσεως αποδεικνύει ότι το χωρίο στο οποίο παραπέμπει το Βασίλειο της Ισπανίας αποσπάται από τα συμφραζόμενά του.

121 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η διενεργηθείσα δημοσιονομική διόρθωση δεν στηρίχτηκε σε κανένα στοιχείο ούτε σε καμία διαπίστωση των εκθέσεων της ΓΔ XX, χωρίς να έχει κοινοποιηθεί επισήμως και τυπικώς στις ισπανικές αρχές κατά την κατ' αντιπαράθεση διαδικασία. Συγκεκριμένα, τα πλέον σημαντικά στοιχεία των εν λόγω εκθέσεων κοινοποιήθηκαν στις ισπανικές αρχές με το έγγραφο 23.271, της 15ης Ιουνίου 1995. Συναφώς, ο ισχυρισμός του Βασιλείου της Ισπανίας ότι έγινε χρήση ως θεμελίου δημοσιονομικής διορθώσεως πληροφορία που αυτό χαρακτηρίζει ως

«εμπιστευτική», ήτοι πληροφορία που δεν του κοινοποιήθηκε, είναι εντελώς εσφαλμένος και δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Εξάλλου, το χωρίο της εκθέσεως της 19ης Απριλίου 1996 στο οποίο παραπέμπει το Βασίλειο της Ισπανίας αποσπάται από τα συμφραζόμενά του. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν αναρίθμητα προβλήματα κατά τις επισκέψεις όσον αφορά τους ελέγχους των ελαιοτριβείων.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

122 Όπως προκύπτει από το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχεία α' και ε', του κανονισμού 3061/84, οι ποσότητες ελαιών που εισάγονται σε εγκεκριμένο ελαιοτριβείο και οι ποσότητες ελαίου που λαμβάνονται εξ αυτών πρέπει να εντοπίζονται επακριβώς και να καταχωρίζονται λογιστικώς, ώστε κάθε παρτίδα ελαιών να συνδέεται προς την αντίστοιχη παρτίδα ελαίου. Ως εκ τούτου, πρέπει να καθίσταται εφικτή η αξιολόγηση των αποδόσεων για καθένα από τους εμπλεκομένους παραγωγούς.

123 Το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε', του κανονισμού 3061/84 περιορίζει την εξαίρεση από την ως άνω αρχή στις περιπτώσεις όπου η ποσότητα ελαιών που συνθλίβονται αποτελείται από περισσότερες παρτίδες μικρότερες από την ελάχιστη ποσότητα που είναι αναγκαία για το γέμισμα πιεστηρίου, τόσο για τα ελαιοτριβεία παραδοσιακής παραγωγής όσο και για εκείνα συνεχούς παραγωγής. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η λογιστική αποθήκης πρέπει να περιλαμβάνει τη συνολική ποσότητα ελαίου που εξέρχεται του ελαιοτριβείου, κατανεμημένη μεταξύ των παραληπτών ανάλογα προς την ποσότητα των ελαιών που έχουν συνθλιβεί για καθένα από αυτούς.

124 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή προσκόμισε σοβαρό και εύλογο στοιχείο αμφισβητήσεως του κατά πόσον τηρείται το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε', του κανονισμού 3061/84. Σύμφωνα με την έκθεση της 10ης Ιανουαρίου 1995, η οποία καταρτίστηκε μετά την αποστολή ελέγχου που πραγματοποιήθηκε επιτοπίως από τις 20 έως τις 24 Ιουνίου 1994, διαπιστώθηκε ότι οι βεβαιώσεις συνθλίψεως ορισμένων ελαιοτριβείων είχαν εκδοθεί μετά τον τερματισμό της περιόδου εμπορίας και ότι η

μέση απόδοση ήταν η ίδια για τους ελαιοκαλλιεργητές (σημείο 7.3.2 της εν λόγω εκθέσεως). Η έκθεση της 22ας Ιανουαρίου 1995, η οποία καταρτίστηκε μετά την αποστολή ελέγχου που πραγματοποιήθηκε επιτοπίως από τις 30 Ιανουαρίου έως τις 3 Φεβρουαρίου 1995 αναφέρει, όσον αφορά το ελαιοτριβείο La Rentilla SC: «Οι βεβαιώσεις συνθλίψεως ανά παραγωγό και ανά περίοδο εμπορίας εκδίδονται μετά τον τερματισμό της περιόδου εμπορίας με μέση απόδοση που είναι η ιδία για τους περισσοτέρους ελαιοκαλλιεργητές, ήτοι 21 % για την περίοδο εμπορίας 1993/94.»

125 Επομένως, εναπέκειτο στο Βασίλειο της Ισπανίας να αποδείξει ότι επρόκειτο για μεμονωμένα ατυχή συμβάντα και όχι για διαδεδομένη πρακτική κατά την περίοδο εμπορίας που αφορά το οικονομικό έτος 1993. Πάντως, το εν λόγω κράτος μέλος δεν προσκόμισε παρόμοια απόδειξη.

126 Όσον αφορά το πρακτικό της πραγματοποιηθείσας στο ελαιοτριβείο Pedro Valera García επισκέψεως, αυτό δεν περιλαμβάνει παρά στοιχεία αφορώντα την περίοδο εμπορίας 1994/1995. Όσον αφορά την έκθεση της 19ης Απριλίου 1996, διαπίστωνε, ιδίως, τις μεθόδους ελέγχου του ΟΕ. Στο πλαίσιο αυτό απαντά η ακόλουθη περίοδος: «Η επαλήθευση της βεβαιώσεως συνθλίψεως από το ελαιοτριβείο ανάγεται κατά κανόνα στην προγενέστερη περίοδο εμπορίας επειδή οι βεβαιώσεις εκδίδονται μετά τον τερματισμό της περιόδου εμπορίας, ενώ, για την πλειονότητα των ελαιοτριβείων παραγωγής, η απόδοση χωρεί με βάση την εργαστηριακή απόδοση κάθε εισόδου, διορθωμένη με συντελεστή προσαρμογής του θεωρητικώς εισαχθέντος στο ελαιοτριβείο ελαιολάδου προς το παραχθέν ελαιόλαδο». Αφενός, η διαπίστωση αυτή δεν προκύπτει από επιθεώρηση των ιδίων των ελαιοτριβείων. Αφετέρου, σημαίνει ότι υφίστανται και άλλα ελαιοτριβεία που δεν ενεργούν κατά τον περιγραφόμενο στην προαναφερθείσα περίοδο τρόπο. Το ερώτημα αν η χρησιμοποιούμενη στα λοιπά ελαιοτριβεία μέθοδος συνάδει προς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν εξετάζεται από την εν λόγω έκθεση.

127 Στον βαθμό που το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι παραβιάστηκε η αρχή της ακροάσεως των ενδιαφερομένων μερών ελλείψει κοινοποιήσεως της εκθέσεως της 19ης Απριλίου 1996, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ίδιο έκανε χρήση της προς υπεράσπισή του έναντι της αιτιάσεως ότι είχε επιτρέψει τη χορήγηση κατ' αποκοπή αποδόσεων στους παραγωγούς. Δεν προκύπτει ως προς τι θίγεται από την εν λόγω έκθεση στην παρούσα συγκυρία. Δεν παραβιάστηκε η αρχή της ακροάσεως των ενδιαφερομένων μερών.

128 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν επέτυχε να αμφισβητήσει τη διαπίστωση ότι οι ισπανικές αρχές δεν έλαβαν τα επαρκή μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η χορήγηση κατ' αποκοπή αποδόσεως στους παραγωγούς δεν πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε', του κανονισμού 3061/84.

ζ) Επί της παραγωγής επιτραπεζίων ελαιών

129 Η Επιτροπή διευκρινίζει στο σημείο 4.7.2.2.7 της συνοπτικής εκθέσεως ότι η αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας καταβάλλει αχρεωστήτως την ενίσχυση για τις επιτραπέζιες ελιές ως εκ του ότι δεν προβαίνει σε μείωση για τους μικροπαραγωγούς που έχουν διαθέσει στο εμπόριο μέρος της συγκομιδής τους ως επιτραπέζιες ελιές. Το αίτημα του ΕΓΤΠΕ να επανυπολογιστεί το ποσό της εν λόγω ενισχύσεως δεν ικανοποιήθηκε.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

130 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, το ΕΓΤΠΕ εγείρει το ζήτημα των αχρεωστήτων πληρωμών υπέρ των μικρών ελαιοκαλλιεργητών που διέθεσαν στο εμπόριο μέρος των ελαιών τους ως «επιτραπέζιες ελιές», κατά παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 5, του κανονισμού 3061/84, δυνάμει του οποίου «η ενίσχυση καταβάλλεται ανάλογα με τις ελιές που προορίζονται για την παραγωγή ελαιολάδου». Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, η πληρωμή πραγματοποιείται με βάση τον αριθμό των δηλωθέντων δέντρων και την απόδοση της ομοιογενούς ζώνης (μέσος όρος των τεσσάρων τελευταίων περιόδων εμπορίας). Πάντως, το ΕΓΤΠΕ κάλεσε τις ισπανικές αρχές να προβλέψουν την υποχρέωση αναγραφής του προορισμού της παραγωγής στη δήλωση καλλιεργείας και εκ νέου υπολογισμού των καταβληθεισών στους μικροπαραγωγούς ενισχύσεων κατά τα οικονομικά έτη 1992, 1993 και 1994 με βάση τις δηλώσεις καλλιεργείας και τις βεβαιώσεις των ελαιοτριβείων.

131 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, ο καθορισμός του προορισμού της παραγωγής στη δήλωση καλλιεργείας είναι ανέφικτος. Συγκεκριμένα, σε κάθε περίοδο εμπορίας και ανάλογα με την τιμή της αγοράς, ο ελαιοκαλλιεργητής αποφασίζει — κατά τη χρονική εκείνη στιγμή — σε ποιον πωλεί ή παραδίδει τις ελιές του. Επομένως, του είναι αδύνατον να αναγράφει σε έγγραφο που πρέπει να τηρείται διαρκώς, όπως η δήλωση καλλιεργείας, ποια πρόκειται να είναι η απόφασή του για τα επόμενα έτη.

132 Ούτε είναι εφικτός ο νέος υπολογισμός των καταβαλλομένων στους μικροπαραγωγούς ενισχύσεων, δεδομένου ότι οι φάκελοι καταβολής δεν λαμβάνουν υπόψη, όπως προβλέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, παρά μόνον τον αριθμό δένδρων και την εκτιμώμενη απόδοση της ομοιογενούς ζώνης, γεγονός που καθιστά τις περιλαμβανόμενες στη βεβαίωση του ελαιοτριβείου πληροφορίες αλυσιτελείς για τον υπολογισμό της ενισχύσεως.

133 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι πρότεινε την τροποποίηση της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, ώστε το σύνολο των ελαιοκαλλιεργητών να λαμβάνουν ενίσχυση για το πράγματι παραχθέν έλαιο, εφόσον οι μικροί ελαιοκαλλιεργητές — κατά κανόνα και σύμφωνα με την ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση — λαμβάνουν «κατ' αποκοπή» ενίσχυση, η οποία είναι ανεξάρτητη από την πράγματι επιτυγχανόμενη στην εκμετάλλευσή τους παραγωγή.

134 Εξάλλου, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η συγκομιδή των πράσινων ελαιών που προορίζονται για την παραγωγή επιτραπεζίων ελαιών χωρεί πριν από τη συγκομιδή αυτών που προορίζονται «για το ελαιοτριβείο» και πριν από τις καταμετρήσεις των αντιπροσωπευτικών γεωτεμαχίων για την εκτίμηση της αποδόσεως των ομοιογενών ζωνών. Επομένως, οι «επιτραπέζιες ελιές» — πλην πολύ εξαιρετικών περιστάσεων — δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη ήδη με την αίτηση ενισχύσεως.

135 Επιπλέον, στην Ισπανία κάθε ελαιοκαλλιεργητής οφείλει να δηλώνει τον προορισμό των συλλεγεισών στην εκμετάλλευσή του ελαιών.

136 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το ύψος της ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου που χορήγησαν οι ισπανικές αρχές παραβιάζει τα άρθρα 2 του κανονισμού 2261/84 και 1, παράγραφος 5, του κανονισμού 3061/84, στον βαθμό που περιλαμβάνει το τμήμα της διατεθείσας στο εμπόριο συγκομιδής ως επιτραπεζίων ελαιών, ήτοι εκείνο που δεν προορίζεται για την παραγωγή ελαιολάδου. Μολονότι οι ισπανικές αρχές αναγνώρισαν ότι, στο πλαίσιο των χορηγουμένων στους μικρούς ελαιοκαλλιεργητές ενισχύσεων εκ μέρους της αυτόνομης κοινότητας της Ανδαλουσίας, υφίστανται πολυάριθμες παρατυπίες, εντούτοις δεν διενήργησαν κανέναν έλεγχο όσον αφορά την τήρηση των ανωτέρω κανονιστικών διατάξεων.

137 Ισχυριζόμενο ότι στην Ισπανία υφίσταται κανονιστική υποχρέωση, που υπέχουν όλοι οι ελαιοκαλλιεργητές, να δηλώνουν τον προορισμό της συγκομιδής ελαιών κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου εμπορίας, και ότι οι επιτραπέζιες ελιές συλλέγονται πριν από την πραγματοποίηση των εκτιμήσεων των αποδόσεων στις ομοιογενείς ζώνες που χρησιμοποιούνται στη συνέχεια για τον προσδιορισμό της ενισχύσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας αποδεικνύει ότι οι αρχές του οικείου κράτους μέλους είχαν τη δυνατότητα να προσκομίσουν στο ΕΓΤΠΕ τον υπολογισμό της αιτηθείσας από το ίδιο και καταβληθείσας ενισχύσεως.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

138 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 2261/84, η ενίσχυση στην παραγωγή χορηγείται στο ελαιόλαδο. Όπως προκύπτει από την ως άνω διάταξη και από το άρθρο 1, παράγραφος 5, του κανονισμού 3061/84, η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγηθεί για την παραγωγή ελαιών χρησιμοποιουμένων για σκοπούς άλλους εκτός της παραγωγής ελαιολάδου, αν δε ένα μέρος των ελαιών χρησιμοποιήθηκε για παρόμοιους σκοπούς η ενίσχυση πρέπει να καταβάλλεται ανάλογα με τις ελιές που προορίζονται για την παραγωγή ελαιολάδου. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο

δ', του κανονισμού 3061/84 προβλέπει ότι η πρώτη δήλωση καλλιεργείας που υποβάλλει ο ελαιοκαλλιεργητής πρέπει να αναγράφει τον αριθμό των παραγωγικών ελαιοδένδρων, οι ελιές των οποίων χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ελαίου.

139 Στον βαθμό που το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι είναι ανέφικτος ο καθορισμός του προορισμού της παραγωγής με τη δήλωση καλλιεργείας, η προβληθείσα προς στήριξη της θέσεως αυτής συλλογιστική συνιστά στην πραγματικότητα απλώς επιχειρηματολογία σκοπιμότητας.

140 Εφόσον δεν εκπληρώθηκε η υποχρέωση αναγραφής όχι απλώς του συνολικού αριθμού παραγωγικών ελαιοδέντρων αλλά και του αριθμού των παραγωγικών ελαιοδέντρων των οποίων οι ελιές χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ελαίου, είναι δυσχερής ο επανυπολογισμός του ύψους της πράγματι καταβληθείσας ενισχύσεως. Έστω και αν ο υπολογισμός αυτός αποδεικνύεται ανέφικτος, το Βασίλειο της Ισπανίας θα πρέπει να επωμιστεί τις εξ αυτού συνέπειες.

141 Το αρυόμενο από τους διαφορετικούς χρόνους διενεργείας της συγκομιδής των επιτραπεζίων ελαιών και των ελαιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ελαίου επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εκ μέρους του παράβαση της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως.

142 Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν επέτυχε να αμφισβητήσει τις διαπιστώσεις του ΕΓΤΠΕ σχετικά με την αθέτηση της υποχρεώσεως να μη χορηγείται η ενίσχυση στην παραγωγή ελαιολάδου για την παραγωγή ελαιών που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, υποχρεώσεως που απορρέει από τα άρθρα 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 2261/84 και 1, παράγραφος 5, του κανονισμού 3061/84.

η) Επί της μη προκλήσεως ζημίας στον κοινοτικό προϋπολογισμό

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

143 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι η δήθεν ανεπάρκεια των ελέγχων σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή ελαιολάδου δεν συνεπήχθη ζημία εις βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού. Υποστηρίζει ότι η συνολικώς για την οικεία περίοδο εμπορίας καταβληθείσα ενίσχυση χώρησε για ποσότητα κατώτερη της συνολικής ποσότητας παραχθέντων ελαίου και ελαιοπλακούντα, γεγονός που, κατά την άποψή του, αποκλείει οποιαδήποτε πιθανότητα εξαπατήσεως στον τομέα, αποτρέπει κάθε υπόνοια κινδύνου εις βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού και στερεί βάσεως την ορισθείσα για το εν λόγω κράτος μέλος δημοσιονομική διόρθωση.

144 Όλα τα παρασχεθέντα συναφώς αριθμητικά στοιχεία εξηγούνταν λεπτομερώς σε σειρά εγγράφων. Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι οι παρασχεθείσες από τις ισπανικές αρχές πληροφορίες προσκομίστηκαν μετά τις 29 Φεβρουαρίου 1996, ήτοι μετά την εκπνοή της ορισθείσας προθεσμίας για την αποστολή συμπληρωματικών πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή αρνήθηκε επανειλημμένα, καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας, τις παρασχεθείσες από τις οικείες αρχές διευκρινίσεις.

145 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το θεμέλιο της πραγματοποιηθείσας δημοσιονομικής διορθώσεως απαντά στο έγγραφο VI/216/93. Υπογραμμίζει ότι τα στοιχεία περί της παραγωγής ελαιολάδου που προσκόμισε το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μπορούν να αποτελούν επαρκή απόδειξη περί της ανυπαρξίας ζημίας. Επιπλέον, η Επιτροπή διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη φερεγγυότητα των στοιχείων αυτών.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

146 Όπως προκύπτει ήδη από τη σκέψη 45 της παρούσας αποφάσεως, το ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί μόνον τις πραγματοποιούμενες σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις παρεμβάσεις στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών. Η Επιτροπή οφείλει όχι να αποδείξει την ύπαρξη ζημίας αλλά να αρκεστεί στην προσκόμιση σοβαρών ενδείξεων περί τούτου. Για τις δυσχερείς περιπτώσεις όπου το ύψος της επελθούσας ζημίας δεν μπορεί να γίνει γνωστό επακριβώς, η ζημία εις βάρος των κοινοτικών ταμείων πρέπει να καθορίζεται μέσω αξιολογήσεως του κινδύνου στον οποίο εκτίθενται λόγω του ανεπαρκούς ελέγχου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1998, C-238/96, Ιρλανδία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-5801, σκέψη 31).

147 Καίτοι εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως των κανόνων της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών, αφ' ης στιγμής αποδεικνύεται η ως άνω παράβαση, εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποδείξει, ενδεχομένως, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη ως προς τις εξ αυτού δυνάμενες να συναχθούν οικονομικές συνέπειες. Επομένως, σ' αυτό εναπόκειται να προσκομίσει την πλέον λεπτομερή και κατά το δυνατόν πλήρη απόδειξη του υποστατού των στοιχείων και, ενδεχομένως, της ανακριβείας των υπολογισμών της Επιτροπής.

148 Η Ισπανική Κυβέρνηση θεμελιώνει την αμφισβήτησή της ως προς το υπαρκτό της ζημίας εις βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού επί των προσκομισθέντων στην Επιτροπή στοιχείων με το έγγραφο 14973 του FEGA, της 29ης Μαΐου 1997, μετά τη συλλογή εκ μέρους του ΟΕ πληροφοριών προερχομένων από ελαιοτριβεία κατά την περίοδο εμπορίας 1992/1993, καθώς και επί των λεπτομερών στοιχείων που περιελάμβανε το έγγραφο 25002 του ιδίου οργανισμού, της 30ής Σεπτεμβρίου 1997.

149 Τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε το Βασίλειο της Ισπανίας σε σχέση με την ενίσχυση στην παραγωγή δεν είναι ικανά να αναιρέσουν το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι ήσαν ελλιπείς οι έλεγχοι των ισπανικών αρχών.

150 Όπως επισήμανε ορθώς η Επιτροπή, οι αριθμοί με βάση τους οποίους το Βασίλειο της Ισπανίας επιχειρεί να αποδείξει ότι η συνολικώς παραχθείσα ποσότητα ελαιολάδου είναι ανώτερη εκείνης που είχε αποτελέσει το αντικείμενο των υποβληθεισών από τους παραγωγούς αιτήσεων ενισχύσεως αφορούν το έλαιο για το οποίο τα ελαιοτριβεία δήλωσαν ότι παρέσχον βεβαιώσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας 1992/1993, σε συνέχεια αιτήσεως εκ μέρους του ΟΕ τέσσερα έτη νωρίτερα. Ελλείψει μηχανογραφημένου αρχείου, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 97 της παρούσας αποφάσεως, οι εν λόγω αριθμοί δεν αποδεικνύουν ότι πρόκειται για το «πράγματι παραχθέν» έλαιο. Οι διαπιστωθείσες παρατυπίες εντός των διαφόρων ελαιοτριβείων αποκλείουν το να γίνει δεκτό ότι η ποσότητα ελαιολάδου που παρήχθη σύμφωνα με τις βεβαιώσεις περί συνθλιβής αντιστοιχεί προς εκείνη που πράγματι παρήχθη. Εφόσον τόσο το έγγραφο 14973 του FEGA, της 29ης Μαΐου 1997, το οποίο παρέλαβε η Επιτροπή μετά την εκπνοή της ταχθείσας από την ίδια προθεσμίας στις ισπανικές αρχές, όσο και το έγγραφο 25002 του ιδίου οργανισμού, της 30ής Σεπτεμβρίου 1997, το οποίο αφορά την εκκαθάριση των λογαριασμών που αντιστοιχεί στα οικονομικά έτη 1994 και 1995, αλλά περιλαμβάνει και στοιχεία αφορώντα τις περιόδους εμπορίας 1992/1993 και 1993/1994, στηρίζονται στη σαθρή αυτή βάση, δεν είναι ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση τη διαπίστωση ότι οι ελλείψεις του συστήματος ελέγχου που καθιέρωσαν οι ισπανικές αρχές στα θέματα ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου αποδεικνύουν την ύπαρξη σημαντικού κινδύνου απωλείας εις βάρος του προϋπολογισμού της Κοινότητας.

151 Επομένως, παρέλκει πλέον η απόφανση επί των συνεπειών από την ταχθείσα εκ μέρους της Επιτροπής προθεσμία στις ισπανικές αρχές να προσκομίσουν τις αιτηθείσες πληροφορίες.

152 Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι ο αρυόμενος από την αντικανονικότητα της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διορθώσεως της ενισχύσεως στην παραγωγή ελαιολάδου λόγος είναι απορριπτέος.

2. Η αφορώσα συγκεκριμένα τη χρηματοδότηση αχρεωστήτως δύο ΑΟΠ διόρθωση

153 Σύμφωνα με το σημείο 4.7.2.4 της συνοπτικής εκθέσεως, η ανάκληση της αναγνωρίσεως των ΑΟΠ οφείλεται σε αξιολόγηση εκ μέρους των αυτονόμων κοινοτήτων στην οποία δεν συμμετέσχον ούτε το FEGA ούτε ο ΟΕ. Παρά την κατ' επανάληψη αίτηση παροχής λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις νεότερες δραστηριότητες επαληθεύσεως που έπρεπε να έχουν αναληφθεί, οι εθνικές αρχές περιορίστηκαν στην αποστολή επιβεβαιωτικού της αρμοδιότητας των αυτονόμων κοινοτήτων επί του θέματος εγγράφου στο ΕΓΤΠΕ. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή αρνήθηκε τη χρηματοδότηση της καταβληθείσας στις ΑΟΠ OPR OPROL και APROL-JJAA ενισχύσεως, καθώς και της ενισχύσεως που καταβλήθηκε μέσω των ιδίων ΑΟΠ.

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

154 Το Βασίλειο της Ισπανίας δέχεται ότι οι οχλήσεις του ΟΕ δεν οδηγούν πάντοτε σε αυτόματη ανάκληση της αναγνωρίσεως της οικείας ΑΟΠ. Επικαλείται πάντως το επιχείρημα ότι στην πράξη οποιαδήποτε πρόταση ανακλήσεως της αναγνωρίσεως μιας ΑΟΠ που απευθύνει ο ΟΕ σε αυτόνομη κοινότητα δεν μπορεί να υιοθετηθεί παρά μόνο με τον τερματισμό διοικητικής διαδικασίας, σύμφωνης προς τον νόμο, περιλαμβάνουσας έρευνα σχετικά με τις διαπιστωθείσες από την εν λόγω οργάνωση παραβάσεις, τη συνδρομή των αποδεικτικών στοιχείων, την ακρόαση του ενδιαφερομένου και την απόφαση περί ανακλήσεως ή μη της αναγνωρίσεως.

155 Εξάλλου, η ανάκληση της αναγνωρίσεως συνιστά αρκούντως σοβαρό μέτρο που δεν θα έπρεπε να θεσπίζεται οσάκις η παράβαση είναι ήσσονος σημασίας, δεδομένου ότι η σχετική ανάκληση συνεπάγεται την κατάρρευση πολυετών προσπαθειών για την εγκαθίδρυση γεωργικών συνεταιριστικών δομών. Εν προκειμένω, οι επιθεωρήσεις του ΟΕ δεν κατέληξαν στη διαπίστωση οποιασδήποτε παραβάσεως, ούτε, a fortiori, πολύ σοβαρής παραβάσεως.

156 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται επίσης ότι η μόνη περίπτωση για την οποία η κοινοτική νομοθεσία προέβλεψε τη μείωση των ποσών των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ δαπανών είναι εκείνη της επιβεβαιωμένης μη χρησιμοποιήσεως, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, των ποσών που έλαβε η ΑΟΠ για τους σκοπούς της χρηματοδοτήσεως των δραστηριοτήτων που της έχουν ανατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84.

157 Το οικείο κράτος μέλος ισχυρίζεται επίσης ότι οι κοινοτικοί κανονισμοί, οι οποίοι αποτελούν τμήμα της εθνικής έννομης τάξεως, απονέμουν στις ΑΟΠ και στα μέλη τους το δικαίωμα να εισπράττουν χρηματικά ποσά, υπό την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων. Η επέκταση των συνεπειών παρατυπίας που αποκαλύφθηκε εντός μιας ΑΟΠ και στην εισπραχθείσα από όλα τα μέλη της ενίσχυση παραβιάζει την αρχή του προσωποπαγούς της ποινής, αλλ' είναι και δυσανάλογη και αντίθετη προς τις διατάξεις του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312, σ. 1). Αποδεικνύεται ακόμη περισσότερο δυσανάλογη λόγω του ότι, όπως εν προκειμένω, οι διενεργηθείσες από τον ΟΕ επαληθεύσεις αποκάλυψαν ότι, επί δειγματοληψίας από 26 ελαιοκαλλιεργητές που είναι μέλη της ΑΟΠ APROL-JJAA, οι 22 δεν είχαν διαπράξει καμία παρατυπία οδηγήσασα στην καταβολή αχρεωστήτως της ενισχύσεως. Η στάση της Επιτροπής είναι αυθαίρετη λόγω του γεγονότος ότι, κατά τη διάρκεια του προηγουμένου οικονομικού έτους, η διόρθωση που είχε επιφέρει για τον ίδιο λόγο αφορούσε το εισπραχθέν για τη χρηματοδότηση της ΑΟΠ ποσού σε πέντε περιπτώσεις και επεκτάθηκε στην εισπραχθείσα από τους ελαιοκαλλιεργητές ενίσχυση μόνο σε μία περίπτωση.

158 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν αφήνει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στις αρμόδιες αρχές για την ανάκληση της αναγνωρίσεως των ΑΟΠ οσάκις δεν τηρούνται πλέον οι προϋποθέσεις από τις οποίες αυτή εξαρτάται. Υπό τις περιστάσεις αυτές, υπογραμμίζει ότι η απόφαση περί ανακλήσεως της αναγνωρίσεως δεν επέχει χαρακτήρα κυρώσεως.

159 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, όπως προκύπτει από τις διενεργηθείσες από τον ΟΕ επιθεωρήσεις, οι αποκαλυφθείσες παραβάσεις και παρατυπίες ήσαν ιδιαίτερης σοβαρότητας. Επιπλέον, η ανάκληση δεν εξαρτάται από τη σημασία της επιταγής, της προϋποθέσεως ή της υποχρεώσεως που η ΑΟΠ παύει να πληροί.

160 Στην περίπτωση της APROL-JJAA, οι παρατυπίες απαριθμήθηκαν στο έγγραφο 23.271 του ΕΓΤΠΕ, της 15ης Ιουνίου 1995. Όσον αφορά την OPROL, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η ρητή αναγνώριση εκ μέρους του Βασιλείου της Ισπανίας της διαπράξεως παρατυπιών αρκεί για την επιβεβαίωση ότι η εν λόγω ΑΟΠ δεν πληρούσε ήδη τις προϋποθέσεις κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 1993, οπότε οι εισπραχθείσες ενισχύσεις δεν έπρεπε να είχαν χορηγηθεί ποτέ για τον λόγο αυτό. Υπό τις περιστάσεις αυτές, αποδίδει «μέγιστη βαρύτητα» στο γεγονός ότι μεταξύ, αφενός, της διαπιστώσεως των παραβάσεων και της προτάσεως του ΟΕ περί ανακλήσεως και, αφετέρου, της ιδίας της ανακλήσεως, μέσω διατάγματος της 25ης Απριλίου 1995, μεσολάβησε απαράδεκτο διάστημα δύο ετών.

161 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι οι σοβαρές παρατυπίες που διαπιστώθηκαν εντός των δύο εμπλεκομένων στη δημοσιονομική διόρθωση ΑΟΠ σημαίνει ότι τα μέλη κατέστη αδύνατο να υποστούν αποτελεσματικά τους ελέγχους που όφειλαν να διενεργήσουν, κατ' εφαρμογή της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, οι εν λόγω οργανώσεις, γεγονός που δικαιολογεί ότι η επελθούσα διόρθωση επεκτάθηκε και στις ενισχύσεις που εισέπραξαν τα ως άνω μέλη. Όσον αφορά τους διενεργηθέντες από τον ΟΕ ελέγχους επί δειγματοληψίας 26 ελαιοκαλλιεργητών, μελών της APROL-JJAA, αυτοί πραγματοποιήθηκαν τους μήνες Ιούνιο ή Ιούλιο 1995, ώστε να είναι αδύνατον να αποδειχθεί παντοιοτρόπως ότι δεν είχαν διαπραχθεί παρατυπίες κατά τη διάρκεια της αντιστοιχούσας στο οικονομικό έτος 1993 περιόδου εμπορίας. Επιπλέον, παρατυπίες αποκαλύφθηκαν σε τέσσερις περιπτώσεις που είχαν αποτελέσει αντικείμενο της δειγματοληψίας, γεγονός που συνεπάγεται κατ' ανάγκη οικονομικές επιπτώσεις για το ΕΓΤΠΕ.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

162 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 20γ, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 136/66, οι ΑΟΠ πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν την παραγωγή ελαιών και ελαίου των μελών τους. Κατά την παράγραφο 3 της ιδίας διατάξεως, εφόσον δεν πληρούνταν ή δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις αναγνωρίσεως μιας οργανώσεως ή ενώσεως, αυτή παύει να είναι αναγνωρισμένη.

163 Το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84 προβλέπει επακριβώς τις λεπτομέρειες της ανακλήσεως, η οποία πρέπει να χωρεί σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία. Οι ΑΟΠ οφείλουν να γνωστοποιούν ετησίως προς την αρμόδια αρχή τις τυχόν επελθούσες μετά την αναγνώρισή τους αλλαγές στη δομή τους, καθώς και τα αποτελέσματα των τυχόν ελέγχων. Με βάση τη δήλωση αυτή και τα οικεία αποτελέσματα, η αρμόδια αρχή εξακριβώνει αν εξακολουθούν να τηρούνται οι απαιτούμενες για την αναγνώριση προϋποθέσεις. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται πλέον οι προϋποθέσεις αυτές ή που η δομή μιας οργανώσεως δεν επιτρέπει την εξακρίβωση της παραγωγής των μελών της, η ως άνω αρχή οφείλει, δυνάμει του τρίτου εδαφίου της εν λόγω παραγράφου, να προβεί αμελλητί, το αργότερο δε πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου εμπορίας, στην ανάκληση της αναγνωρίσεως, ενώ ανακοινώνει στην Επιτροπή την απόφασή της.

164 Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, προκειμένου να επιτυγχάνεται ενισχυμένος έλεγχος της παραγωγής των ελαιοκαλλιεργητών και, συνακόλουθα, αποτελεσματική διαχείριση του καθεστώτος ενισχύσεως, η διαπίστωση ανεπαρκείας της ικανότητας μιας ΑΟΠ να επαληθεύει την παραγωγή ελαιών και ελαίου των μελών της αρκεί για να δικαιολογεί την ανάκληση της αναγνωρίσεως της οποίας αυτή έτυχε.

165 Η Επιτροπή προσάπτει στο Βασίλειο της Ισπανίας ότι δεν τήρησε τα άρθρο 20γ του κανονισμού 136/66 και 5 του κανονισμού 2261/84. Συναφώς, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η Επιτροπή δεν νομιμοποιείται να χωρεί σε διόρθωση πέραν της περιπτώσεως όπου αποδεικνύεται ότι τα προοριζόμενα για τις ΑΟΠ ποσά δεν χρησιμοποιήθηκαν για τους σκοπούς της χρηματοδοτήσεως των δραστηριοτήτων που τους έχουν ανατεθεί. Πράγματι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 45 της παρούσας αποφάσεως, το ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί μόνον τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις, στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών. Επομένως, η μη ανάκληση της αναγνωρίσεως συνιστά παράβαση των ισχυόντων επί του θέματος κοινοτικών κανόνων.

166 Όσον αφορά τις διαπραχθείσες παρατυπίες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν αμφισβητείται εν προκειμένω ότι οι πράξεις επαληθεύσεως για τις οποίες ευθύνονταν οι οικείες ΑΟΠ ήσαν ελλιπείς και ότι οι διαπιστωθείσες παρατυπίες στη λει-

τουργία και διαχείρισή τους επηρέαζαν τα καθήκοντά τους να ελέγχουν τα μέλη τους. Όπως υπογράμμισε και ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 74 έως 83 των προτάσεών του, αποδεικνύονται περίτρανα το υποστατό και το μακροχρόνιο των προσαπτομένων στις εν λόγω οργανώσεις αιτιάσεων και, συνακόλουθα, η συνδρομή των παρατυπιών.

167 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, όσον αφορά την APROL-JJAA, κατά τον χρόνο των επιθεωρήσεων των υπηρεσιών της αυτόνομης κοινότητας της Εστρεμαδούρας (3 και 10 Μαρτίου 1994), αποκαλύφθηκαν συγκεκριμένες ανεπάρκειες αφορώσες ιδίως την ειδική λογιστική διαχειρίσεως, την έλλειψη αντιγράφων των τίτλων ιδιοκτησίας και των τριμηνιαίων εκθέσεων δραστηριοτήτων, καθώς και την αδυναμία επαληθεύσεως της τηρήσεως των οριζομένων προθεσμιών για την καταβολή των ενισχύσεων στους παραγωγούς όσον αφορά ορισμένες περιόδους εμπορίας. Παρόμοιες ελλείψεις είχαν ήδη εντοπιστεί κατά τη διάρκεια επιθεωρήσεως που διενήργησε ο ΟΕ στις 23 Σεπτεμβρίου 1993, με αποτέλεσμα να προταθεί στις 24 Ιανουαρίου 1994 η ανάκληση της αναγνωρίσεως. Όσον αφορά την OPROL, η ίδια η Ισπανική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί ότι η αναγνώριση δεν ανακλήθηκε προ της 25ης Απριλίου 1995 από τις αρμόδιες αρχές, ενώ δεν είχε μεσολαβήσει καμία βελτίωση μετά από ένα έτος παρακολουθήσεως. Το βάσιμο της αιτιάσεως της Επιτροπής δεν μπορεί να αμφισβητείται σοβαρώς δεδομένου ότι οι ισπανικές αρχές δέχτηκαν ρητώς την ύπαρξη παρατυπιών πριν από την ημερομηνία ανακλήσεως της αναγνωρίσεως.

168 Όσον αφορά τις προϋποθέσεις της ανακλήσεως της αναγνωρίσεως, επιβάλλεται πρωτίστως η υπόμνηση ότι, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 2261/84, η αρμόδια αρχή οφείλει να χωρήσει αμελλητί στην ανάκληση το αργότερο πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου εμπορίας. Το Βασίλειο της Ισπανίας δέχεται ότι οι αρμόδιες αρχές δεν προέβαιναν στην άμεση ανάκληση της εγκρίσεως. Καίτοι αληθεύει ότι, όπως ισχυρίζεται το οικείο κράτος μέλος χωρίς να αντικρούεται επί του σημείου αυτού από την Επιτροπή, απαιτεί την τήρηση διοικητικής διαδικασίας, γεγονός παραμένει ότι η αναγνωριζόμενη αρμοδιότητα των κρατών μελών σχετικά με τη διαδικασία ανακλήσεως της αναγνωρίσεως οριοθετείται από την εξαγγελλόμενη στο εν λόγω άρθρο υποχρέωσή τους να λαμβάνουν αμελλητί το μέτρο της ανακλήσεως. Εναπόκειται στο κράτος μέλος να εξασφαλίσει ότι η σχετική υποχρέωση επιτεύξεως αποτελέσματος πληρούται εντός της ταχθείσας προθεσμίας και, ενδεχομένως, να προσαρμόσει τις εσωτερικές διαδικασίες του ώστε να τις καταστήσει σύννομες προς την προμνησθείσα διάταξη και να είναι σε θέση να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο του ούτως προβλεπομένου ορίου.

169 Εξάλλου, η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει περιθώριο εκτιμήσεως για την ανάκληση της αναγνωρίσεως σε περίπτωση κατά την οποία δεν πληρούται πλέον η μία από τις προϋποθέσεις από τις οποίες αυτή εξαρτάται.

170 Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι η αναγνώριση της οποίας έτυχαν οι APROL-JJAA και OPROL έπρεπε να είχε ανακληθεί πριν από την περίοδο εμπορίας 1994/1995.

171 Ως προς τις συνέπειες από τη μη ανάκληση εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 5, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 2261/84 προθεσμίας, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η δημοσιονομική διόρθωση πρέπει να περιορίζεται σε κάθε περίπτωση στην ενίσχυση της οποίας έτυχε η ΑΟΠ για τη λειτουργία της και δεν πρέπει να επεκτείνεται σε όλους τους ελαιοκαλλιεργητές που είναι μέλη της.

172 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να αναιρεί τις διαπιστώσεις της Επιτροπής σχετικά με τους ελαιοκαλλιεργητές, χωρίς να στηρίζει τους δικούς του ισχυρισμούς επί στοιχείων αποδεικνυόντων την ύπαρξη φερέγγυου και λειτουργικού συστήματος ελέγχου. Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν ήταν σε θέση να ικανοποιήσει την ανωτέρω επιταγή. Ασφαλώς, οι διενεργηθέντες κατά τον Ιούνιο και Ιούλιο 1995 επί 26 ελαιοκαλλιεργητών, μελών της APROL-JJAA, δειγματοληπτικοί έλεγχοι που αφορούν την περίοδο εμπορίας 1993/1994 δεν απέδειξαν την ύπαρξη παρατυπιών παρά για τέσσερις μόνον ελαιοκαλλιεργητές. Εντούτοις, η διαπίστωση αυτή αρκεί προκειμένου να συναχθεί ο ελλιπής χαρακτήρας της υποχρεώσεως ελέγχου.

173 Η αφορώσα συγκεκριμένα τις καταβληθείσες στις ΑΟΠ ενισχύσεις δημοσιονομική διόρθωση είναι συνέπεια του γεγονότος ότι οι δαπάνες τους δεν διενεργήθηκαν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες. Δεν πρόκειται για περιοριστικό μέτρο των ατομικών δικαιωμάτων στα πλαίσια της σχέσεως μεταξύ των ελαιοκαλλιεργητών και της Κοινότητας, όπως ισχυρίζεται προφανώς το Βασίλειο της Ισπανίας.

174 Οι ΑΟΠ εκπληρούν αποστολή ελέγχου της παραγωγής, οπότε η ύπαρξη σοβαρών παραλείψεων κατά την άσκηση του οικείου ελέγχου ενέχει σε υψηλό βαθμό τον κίνδυνο σημαντικών δυσλειτουργιών της δραστηριότητας των παραγωγών. Οσάκις ο έλεγχος είναι ελλιπής, η Κοινότητα στερείται του μέσου διασφαλίσεως ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που δικαιολογούν τη χρηματοδότηση του επιδίκου γεωργικού τομέα. Ο αποκλεισμός της χρηματοδοτήσεως των μη συμμορφουμένων ΑΟΠ συνιστά το πλέον κατάλληλο μέτρο ώστε να αποφεύγεται οι ενισχύσεις να χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους εκτός εκείνων από τους οποίους εξαρτάται η χορήγησή τους, εκτός αν αποδεικνύεται ότι οι ελαιοκαλλιεργητές, μέλη των ως άνω ΑΟΠ, δεν ευθύνονται για καμία παρατυπία ικανή να θέσει σε κίνδυνο εν όλω ή εν μέρει την κοινοτική χρηματοδότηση.

175 Ασφαλώς, όπως προκύπτει από το άρθρο 7 του κανονισμού 2988/95, τα κοινοτικά διοικητικά μέτρα και οι κυρώσεις μπορούν να επιβάλλονται στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διέπραξαν την παρατυπία, σε εκείνα που συνέπραξαν στη διάπραξή της, καθώς και σε όσα φέρουν ευθύνη για την παρατυπία ή όφειλαν να αποτρέψουν τη διάπραξή της. Πάντως, η αφορώσα την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών δυνάμει των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ δαπανών διαφορά δεν σκοπεί στην επίρριψη των ευθυνών μεταξύ των εθνικών επιχειρηματιών παρά μόνο στον βαθμό που οι ευθύνες βοηθούν στον εντοπισμό των αποδοτέων στις αρμόδιες εθνικές αρχές παρατυπιών. Τα οικονομικά μέτρα που λαμβάνονται έναντι κράτους μέλους δεν προδικάζουν την απόδοση της τελικής ευθύνης της δημοσιονομικής διορθώσεως μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών. Εν πάση περιπτώσει, η ευθύνη πρέπει να συνάδει προς την εξαγγελλόμενη στο άρθρο 7 αρχή, εφόσον η ανωτέρω διάταξη εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία των επιδίκων πραγματικών περιστατικών.

176 Επομένως, η επέκταση της δημοσιονομικής διορθώσεως και στους ελαιοκαλλιεργητές δεν θίγει την αρχή της αναλογικότητας.

177 Απορριπτέο επίσης είναι το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι οι διορθώσεις που επέβαλε η Επιτροπή ενέχουν αυθαίρετο χαρακτήρα δεδομένου ότι, σε αντίθεση προς το επίδικο οικονομικό έτος, η επέκταση των δημοσιονομικών διορθώσεων και

στους ελαιοκαλλιεργητές δεν ίσχυσε κατά το προγενέστερο οικονομικό έτος, πλην μιας μόνον περιπτώσεως. Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν συνάγει τις οικονομικές συνέπειες από τη διαπίστωση ανεπαρκειών στα πλαίσια ενός οικονομικού έτους δεν μπορεί να της στερεί το δικαίωμα να το πράξει στα πλαίσια μεταγενεστέρων οικονομικών ετών, κυρίως εφόσον οι ανεπάρκειες συνεχίστηκαν, και ότι, επιπλέον, πρόσφατα διαπιστωθείσες ανεπάρκειες μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό του επιπέδου της κατ' αποκοπή διορθώσεως (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 1999, C-44/97, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-7177, σκέψη 14, και απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2001, C-374/99, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-5943, σκέψη 26). Εν προκειμένω, η επέκταση της διορθώσεως στο σύνολο των δαπανών που διενεργήθηκαν μέσω των δύο ενδιαφερομένων ΑΟΠ δικαιολογούνταν ενόψει της σοβαρότητας και της σημασίας των διαπιστωθεισών παρατυπιών.

178 Όπως προκύπτει από τις προεκτεθείσες σκέψεις, ο αρυόμενος από την παρατυπία της αφορώσας συγκεκριμένα τις καταβληθείσες στην OPROL και στην APROL-JJAA ενισχύσεις δημοσιονομική διόρθωση λόγος είναι απορριπτέος.

3. Η αφορώσα συγκεκριμένα τις δηλωθείσες δαπάνες σχετικά με το ελαιοκομικό μητρώο διόρθωση

179 Όπως προκύπτει από το σημείο 4.7.2.5 της συνοπτικής εκθέσεως, πρώτον, οι δηλωθείσες στα πλαίσια του οικονομικού έτους 1993 δαπάνες περιλαμβάνουν ένα ποσοστό κέρδους ίσο προς το 10 % του συμφωνηθέντος ύψους των εργασιών καταρτίσεως του ελαιοκομικού μητρώου, ποσοστό που δεν έγινε δεκτό από το ΕΓΤΠΕ.

180 Δεύτερον, το σύνολο των αφορωσών το ελαιοκομικό μητρώο δαπανών περιλαμβάνει συντελεστή «γενικών εξόδων» ύψους 15 % επί του συνολικού ποσού τους. Δεδομένου ότι το ποσοστό παρομοίων εξόδων που αφορούν άλλες εργασίες πραγματοποιηθείσες εξ ονόματος της Επιτροπής ή βάσει συμβάσεως συναφθείσας με αυτήν ανέρχεται στο 2 %, εφαρμόστηκε διόρθωση ύψους 13 %.

181 Τρίτον, λόγω του γεγονότος ότι οι εργασίες ανατέθηκαν στην Empresa de Transformación Agraria SA (στος εξής: Tragsa), χωρίς πρόσκληση για την υποβολή προσφορών, το ΕΓΤΠΕ εφάρμοσε κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 10 % επί του συνόλου των επιλεξίμων εξόδων λόγω ελλείψεως ανταγωνισμού κατά την ανάθεση των εργασιών.

α) Επί της αρνήσεως της χρηματοδοτήσεως των κερδών μέχρι ύψους 10 % επί του συμβατικώς συμφωνηθέντος συνολικού ποσού των εργασιών

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

182 Το Βασίλειο της Ισπανίας αμφισβητεί την άποψη ότι οι εκτελούσες εργασίες δημόσιες επιχειρήσεις αποτελούν υπηρεσίες της διοικήσεως. Ακόμη και αν το κεφάλαιό τους ήταν δημόσιο, οι επιχειρήσεις που συμμετέσχον (Tragsa) ή συμμετέχουν (Tecnologías y servicios agrarios SA, στο εξής: Tragsatec) στις αφορώσες την κατάρτιση του ελαιοκομικού μητρώου εργασίες θα ήσαν ανώνυμες εταιρίες, η λειτουργία των οποίων διέπεται από τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και ιδίως του εμπορικού. Έτσι, υπόκεινται στην εφαρμοστέα επί των ανωνύμων εταιριών νομοθεσία. Είναι προφανές ότι τα οριζόμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75 κριτήρια δεν αποκλείουν τα έξοδα διαχειρίσεως και ελέγχου των εργασιών να αναλαμβάνονται από το ανήκον σε μονάδες των δημοσίων διοικήσεων κράτους μέλους προσωπικό. Σε καμία περίπτωση τα εν λόγω κριτήρια δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον αποκλεισμό των δαπανών που συνδέονται με την υλική εκτέλεση ενός έργου ή με την ανατεθείσα σε εμπορική ανώνυμη εταιρία, διαθέτουσα νομική προσωπικότητα, η λειτουργία της οποίας χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από τα κέρδη της, εργασία.

183 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει τη χρηματοδότηση κέρδους επιχειρήσεως ύψους 10 % επί του συμβατικώς συμφωνηθέντος ποσού των εργασιών υλοποιήσεως και ως εκ τούτου το κέρδος αυτό δεν μπορεί να χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΠΕ. Το υποστατό του κέρδους αυτού και η

δήλωσή του ως δαπανών ενέχουν κατά μείζονα λόγο παρατυπία όταν πρόκειται, ιδίως, για δημόσια επιχείρηση. Σύμφωνα με την ισπανική έννομη τάξη, η Tragsa είναι ιδία τεχνική υπηρεσία των ισπανικών κρατικών και αυτονόμων διοικήσεων και ως εκ τούτου συνιστά δημόσια διοίκηση. Οι πραγματοποιηθείσες από την οντότητα αυτή ή από τη θυγατρική της Tragsatec και αφορώσες το ελαιοκομικό μητρώο εργασίες έπρεπε συνεπώς να θεωρηθούν ως πραγματοποιηθείσες από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, οπότε τυγχάνει πλήρους εφαρμογής συναφώς το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

184 Το άρθρο 3, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 154/75 ορίζει ως επιλέξιμες τις δαπάνες σε συνάρτηση του νομικού χαρακτηρισμού του επιχειρηματία στον οποίο ανατέθηκε η εκτέλεση των εργασιών καταρτίσεως του ελαιοκομικού μητρώου και ο οποίος μπορεί να είναι είτε από κοινού συμβαλλόμενος με τη διοίκηση είτε η ίδια η τελευταία. Έτσι, μπορούν να χρηματοδοτηθούν είτε οι απορρέουσες από συναφθείσες με ιδιώτες επιχειρηματίες δαπάνες είτε το κόστος των λοιπών, πλην του κόστους διαχειρίσεως και ελέγχου των εργασιών οσάκις εκτελούνται από τις ίδιες τις υπηρεσίες της διοικήσεως.

185 Η άρνηση χρηματοδοτήσεως του κέρδους του υπέρ ου η ανάθεση του έργου δικαιολογείται όταν αποδεικνύεται ότι αυτός ενεργεί στην πραγματικότητα ως υπηρεσία της ισπανικής δημόσιας διοικήσεως.

186 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η Tragsa, μολονότι συνεστήθη υπό μορφή ανώνυμης εταιρίας διεπόμενης από τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου,

— λογίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 4, του ισπανικού νόμου 66/97, της 30ής Δεκεμβρίου 1997, περί φορολογικών, διοικητικών και κοινωνικών

μέτρων (BOE αριθ. 313, της 31ης Δεκεμβρίου 1997, σ. 39589), διάταξη επιβεβαιώνουσα το ειδικό καθεστώς του οποίου απολαύει από τη σύστασή της η εν λόγω επιχείρηση, ως «ενόργανο μέσο» (medio proprio instrumental) και «τεχνική υπηρεσία της διοικήσεως» (servicio técnico de la Administración)·

— σύμφωνα με την ίδια εθνική διάταξη, «οφείλει να εκτελεί, αποκλειστικώς, η ίδια ή μέσω των θυγατρικών της, τα έργα που της αναθέτουν η γενική διοίκηση του Δημοσίου, οι αυτόνομες κοινότητες και οι εξαρτώμενοι από αυτές δημόσιοι οργανισμοί [...]»·

— διαθέτει κεφάλαιο του Δημοσίου.

187 Παρόμοιος οργανισμός, ο οποίος, παρά την οικονομική και λογιστική αυτονομία του, υπόκειται ολοσχερώς στον έλεγχο του Δημοσίου, πρέπει να λογίζεται ως μία από τις ίδιες υπηρεσίες της ισπανικής διοικήσεως, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 154/75.

188 Επομένως, είναι αποδεκτό μόνον το κόστος πλην εκείνου της διαχειρίσεως και ελέγχου των εργασιών. Η χρηματοδότηση εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ κέρδους επιχειρήσεως ύψους 10 % επί του συμβατικώς συμφωνηθέντος ποσού του κόστους αυτού δεν εμπίπτει στο ούτως οριζόμενο αποδεκτό κόστος.

189 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι είναι απορριπτέος ο αρυόμενος από την άρνηση χρηματοδοτήσεως των κερδών μέχρι ύψους 10 % επί του συμβατικώς συμφωνηθέντος συνολικού ποσού των εργασιών λόγος.

β) Επί της αρνήσεως της χρηματοδοτήσεως των γενικών εξόδων πέραν του 2 % του συμβατικώς συμφωνηθέντος συνολικού ποσού των εργασιών

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

190 Το Βασίλειο της Ισπανίας υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75, οι απορρέουσες από συναφθείσες μεταξύ της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους παραγωγής και των επιφορτισμένων με την εκτέλεση των εργασιών φυσικών ή νομικών προσώπων συμβάσεις δαπάνες για την κατάρτιση του ελαιοκομικού μητρώου είναι επιλέξιμες για τους σκοπούς χρηματοδοτήσεως εκ μέρους της Κοινότητας. Η συνήθης διαδικασία εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ δεν τυγχάνει εφαρμογής επί παρομοίων δαπανών. Ακολούθως, ισχυρίζεται ότι όλα τα αναγκαία στοιχεία (συμβάσεις, συγγραφές υποχρεώσεων και κόστος ανά μονάδα) περιήλθαν εις γνώση της Επιτροπής για τους σκοπούς της εγκρίσεως των εργασιών και των αναγκαίων δαπανών πριν από την εκτέλεσή τους. Η Επιτροπή παρέσχε την έγκρισή της, εκτιμώντας ότι οι προταθείσες από το Υπουργείο Γεωργίας δαπάνες (μεταξύ των οποίων καταλέγονται τα γενικά έξοδα) πληρούσαν τα καθοριζόμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75 κριτήρια. Τέλος, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι το ποσοστό ύψους 15 %, όσον αφορά τα γενικά έξοδα, γίνεται συνήθως δεκτό για την κατηγορία αυτή εργασιών και ότι η έλλειψη λογιστικών βιβλίων ανά σχέδιο δεν μπορεί να δικαιολογεί την απόρριψη του ανωτέρω ποσοστού επί των γενικών εξόδων.

191 Η Επιτροπή εκτιμά ότι το προβλεπόμενο στο άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75 όργανο δεν εγκαθιδρύει ειδικό λογιστικό και οικονομικό καθεστώς για τις αφορώσες τις εργασίες συστάσεως του ελαιοκομικού μητρώου δαπάνες. Άρα, οι δαπάνες αυτές εκκαθαρίζονται σύμφωνα με τη συνήθη διαδικασία εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ. Η εκ μέρους της Επιτροπής εκφρασθείσα συμφωνία με την προσκομισθείσα από το κράτος μέλος πληροφορία κατ' εφαρμογή του ως άνω κανονισμού δεν αφορά παρά την «τεχνική» συμμόρφωση προς τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 154/75 κριτήρια και δεν μπορεί να ερμηνεύεται ως έγκριση του ύψους των δηλωθεισών δαπανών με σκοπό την ανάληψή τους εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ.

192 Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα δηλωθέντα γενικά έξοδα ήσαν υπερβολικά λόγω του γεγονότος ότι υπερβαίνουν κατά πολύ εκείνα που προβλέπονται για άλλες παρεμφερείς εργασίες διενεργούμενες εξ ονόματος της Επιτροπής ή μετά από σύναψη συμβάσεως με αυτή. Το Βασίλειο της Ισπανίας ουδέποτε προσκόμισε οποιαδήποτε δικαιολογία. Η Επιτροπή τονίζει συναφώς ότι, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της, η αναλαβούσα τις εργασίες επιχείρηση, και συγκεκριμένα η Tragsatec, δεν τηρεί αναλυτική λογιστική ανά σχέδιο, γεγονός που δεν επιτρέπει την παρακολούθηση του καταλογισμού των δηλωθεισών δαπανών. Οι ισπανικές αρχές δεν διενήργησαν έλεγχο των τιμολογήσεων μεταξύ Tragsatec (καθώς και άλλων επιχειρήσεων στις οποίες ανατέθηκαν μικροεργασίες) και Tragsa, επιχειρήσεως υπέρ της οποίας κατακυρώθηκαν οι εργασίες και η οποία είναι κύριος κατά 100 % της Tragsatec, προκειμένου να επαληθεύσουν αν αποφεύχθηκαν τυχόν επιπλέον επιβαρύνσεις αφορώσες τις εργασίες υπεργολαβίας.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

193 Κατά το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 154/75, ένα μέρος της ενισχύσεως στην παραγωγή προορίζεται για τη χρηματοδότηση της συστάσεως του ελαιοκομικού μητρώου. Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 αυτού, η διαδικασία που τυγχάνει εφαρμογής είναι η προβλεπόμενη για τις κατά τα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 729/70 δαπάνες.

194 Όπως υπενθυμίζεται με το έγγραφο VI/216/93, οι πραγματοποιούμενες από τους οργανισμούς πληρωμής εξ ονόματος του ΕΓΤΠΕ δαπάνες πρέπει να αφορούν πραγματικές πράξεις και οι πληρωμές πρέπει να έχουν ως αποδέκτες τους νομίμους δικαιούχους ή τους εκδοχείς τους.

195 Ο χαρακτήρας ως ιδίας υπηρεσίας της ισπανικής διοικήσεως της Tragsa επιτρέπει την ανάληψη από το ΕΓΤΠΕ των δαπανών εκτός από εκείνες που αφορούν τη διαχείριση και τον έλεγχο των εργασιών, καθώς και των γενικών εξόδων επ' ευκαιρία της υλοποιήσεως του σχεδίου συστάσεως του ελαιοκομικού μητρώου. Πάντως, η

χρηματοδότηση των αναληφθεισών συναφώς δαπανών πρέπει να δικαιολογείται με σαφήνεια οσάκις είναι υψηλότερες από τα συνήθως αποδεκτά γενικά έξοδα.

196 Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν απέδειξε το αξιόπιστο του υψηλού επιπέδου των συναφών με την υλοποίηση του ελαιοκομικού μητρώου γενικών εξόδων. Εξάλλου, δεν αμφισβητεί τη μη τήρηση αναλυτικής λογιστικής ανά σχέδιο εκ μέρους της Tragsatec, εταιρίας που διαχειρίζεται περί τα 200 σχέδια.

197 Ακόμη και αν το έγγραφο 3478 του ΕΓΤΠΕ, της 18ης Οκτωβρίου 1993, το οποίο επικαλέστηκε το Βασίλειο της Ισπανίας και με το οποίο ενημερώθηκαν οι ισπανικές αρχές ως προς το ότι η μελετώμενη δαπάνη ήταν σύμφωνη με τα εξαγγελλόμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75 κριτήρια, εκλαμβανόταν ως εκ των προτέρων γενική έγκριση, και πάλι δεν θα απήλλασσε το οικείο κράτος μέλος από την υποχρέωσή του να αποδείξει μεταγενέστερα, ενδελεχώς, το υποστατό και τη φύση των αναληφθεισών δαπανών. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο εφόσον το έγγραφο του Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, της 8ης Σεπτεμβρίου 1993, στο οποίο παραπέμπει το έγγραφο του ΕΓΤΠΕ, καθώς και τα παραρτήματά του που επισυνάπτονται στη δικογραφία, δεν μνημόνευσαν ρητώς τα γενικά έξοδα.

198 Επομένως, είναι απορριπτέος ο αρυόμενος από την άρνηση χρηματοδοτήσεως των γενικών εξόδων πέραν του 2 % του συμβατικώς συμφωνηθέντος συνολικού ποσού των εργασιών λόγος.

γ) Επί της κατ' αποκοπή διορθώσεως ύψους 10 % επί του συνόλου των επιλεξίμων δαπανών λόγω του γεγονότος ότι οι εργασίες ανατέθηκαν χωρίς πρόσκληση για την υποβολή προσφορών

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

199 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι η απευθείας ανάθεση των εργασιών χώρησε με βάση την ισχύουσα επί δημοσίων συμβάσεων ισπανική νομοθεσία, η

οποία προβλέπει ότι η απόφαση περί της διαδικασίας του διαγωνισμού λαμβάνεται από το αρμόδιο όργανο (το Υπουργικό Συμβούλιο) για τεχνικούς λόγους ή λόγω εξαιρετικών περιστάσεων. Εν προκειμένω, το αρμόδιο όργανο εκτίμησε ότι ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των κοινοποιηθεισών πληροφοριών για τη σύσταση του ελαιοκομικού μητρώου συνεπαγόταν εξαιρετικές περιστάσεις δικαιολογούσες τη μη προσφυγή στον ανταγωνισμό. Εν πάση περιπτώσει, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι, έστω και αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος παραβιάζει τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου που εφαρμόζονται επί των δημοσίων συμβάσεων, οι διατάξεις αυτές δεν προβλέπουν την επιβολή κυρώσεως στο θέμα της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ.

200 Η Επιτροπή τονίζει ότι το γεγονός ότι η Tragsa αποτελεί υπηρεσία της ιδίας της διοικήσεως δεν σημαίνει ότι δεν παραβιάζεται η αφορώσα τις δημόσιες συμβάσεις κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

201 Εκτιμά ότι η οδηγία 77/62/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1976, περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων κρατικών προμηθειών (ΕΕ ειδ. έκδ. 17/001, σ. 14), εφαρμόζεται εν προκειμένω και ότι, ιδίως, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν συμμορφώθηκε προς τις διατάξεις του άρθρου 9 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο πρέπει να συνδυάζεται με το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75.

202 Εν προκειμένω, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν διαβίβασε στην Επιτροπή ούτε τις προβλεπόμενες στο άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 154/75 πληροφορίες, ούτε οποιαδήποτε κοινοποίηση σύμφωνη με το άρθρο 9 της οδηγίας 77/62. Η άμεση ανάθεση των εργασιών του ελαιοκομικού μητρώου στην Tragsa, λόγω ειδικότερα του εμπιστευτικού χαρακτήρα των δεδομένων, δεν δικαιολογείται περαιτέρω. Συναφώς, κατά την Επιτροπή, δίδεται τουλάχιστον λαβή για την αμφισβήτηση του συννόμου της παρασχεθείσας από το Βασίλειο της Ισπανίας διευκρινίσεως προς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

203 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί μόνον τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις, στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών. Καίτοι η τυχόν παράβαση των διατάξεων εκτός από εκείνες που εμπίπτουν στην εν λόγω οργάνωση δεν συνεπάγεται αυτομάτως δημοσιονομική διόρθωση στα πλαίσια της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, όπως υποστηρίζει η Ισπανική Κυβέρνηση, γεγονός, όμως, παραμένει ότι, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την κανονικότητα των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων. Δεν μπορούν να λογίζονται συναφώς ως κανονικές πράξεις διενεργούμενες κατά παράβαση των διατάξεων της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις. Εξ αυτού έπεται ότι η παραβίαση της κοινοτικής ρυθμίσεως είναι, κατ' αρχήν, ικανή να δικαιολογήσει δημοσιονομική διόρθωση.

204 Όσον αφορά τις συνέπειες εκ του γεγονότος ότι η Tragsa πρέπει να θεωρηθεί ως ανήκουσα στη δημόσια διοίκηση, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το Δικαστήριο έκανε δεκτή εξαίρεση από την εφαρμογή των οδηγιών περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, εξαίρεση αποκαλούμενη «In House Providing», η οποία αφορά τις συναπτόμενες από αναθέτουσα αρχή συμβάσεις με ορισμένους δημόσιους οργανισμούς συνδεόμενους με αυτήν. Τα όρια της οικείας εξαιρέσεως διευκρινίστηκαν ιδίως με τις αποφάσεις της 18ης Νοεμβρίου 1999, C-107/98, Teckal (Συλλογή 1999, σ. I-8121, σκέψη 50), και της 7ης Δεκεμβρίου 2000, C-94/99, ARGE Gewässerschutz (Συλλογή 2000, σ. I-11037, σκέψη 40). Όπως προκύπτει από τις αποφάσεις αυτές, ελλείψει ρητής εξαιρέσεως, αρκεί, κατ' αρχήν, η σύμβαση, για να είναι δημόσια, να έχει συναφθεί μεταξύ, αφενός, της τοπικής αυτοδιοίκησης και, αφετέρου, προσώπου με διακριτή νομική προσωπικότητα. Τούτο δεν ισχύει μόνο στην περίπτωση όπου η τοπική αυτοδιοίκηση ασκεί παράλληλα επί του εν λόγω προσώπου έλεγχο ανάλογο προς εκείνον έναντι των ιδίων υπηρεσιών της και το εν λόγω πρόσωπο επιτελεί κατ' ουσίαν το έργο του με την ή τις τοπικές αρχές στις οποίες ανήκει.

205 Αυτό συμβαίνει εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, δυνάμει του άρθρου 88, παράγραφος 4, του νόμου 66/97, της 30ής Δεκεμβρίου 1997, η Tragsa, ως ενόργανο μέσο και τεχνική υπηρεσία της ισπανικής διοικήσεως, οφείλει να πραγματοποιεί, αποκλει-

στικώς, η ίδια ή μέσω των θυγατρικών της, τις εργασίες που της αναθέτουν η γενική διοίκηση του κράτους, οι αυτόνομες κοινότητες και οι εξαρτώμενοι από αυτές δημόσιοι οργανισμοί. Κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου, η Tragsa είναι εταιρία του Δημοσίου, στο εταιρικό κεφάλαιο της οποίας μπορούν να μετέχουν, μέσω της κτήσεως μετοχών, οι αυτόνομες κοινότητες.

206 Επομένως, οι ισπανικές αρχές νομιμοποιούνταν να αναθέσουν τις αφορώσες τη σύσταση του ελαιοκομικού μητρώου εργασίες στην Tragsa, χωρίς να προσφύγουν στη διαδικασία της προσκλήσεως για την υποβολή προσφορών.

207 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που αφορά την κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 10 % επί του συνόλου των επιλεξίμων δαπανών για την εγκατάσταση του ελαιοκομικού μητρώου.

B — *Επί των ενισχύσεων στην κατανάλωση ελαιολάδου*

1. Επί της αρνήσεως του ΕΓΤΠΕ να αναλάβει εν όλω ή εν μέρει τις ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου που χορηγήθηκαν σε δύο επιχειρήσεις συσκευασίας

208 Όπως προκύπτει από το σημείο 4.7.3.2, πρώτο εδάφιο, της συνοπτικής εκθέσεως, σύμφωνα με τη στάση που υιοθετήθηκε για το οικονομικό έτος 1992 και τα όσα κοινοποιήθηκαν στις ισπανικές αρχές σχετικά με το ίδιο έτος, το ΕΓΤΠΕ εφάρμοσε δημοσιονομική διόρθωση αφορώσα συγκεκριμένα δύο επιχειρήσεις συσκευασίας. Πρόκειται για τις επιχειρήσεις J. S. Fernández και N. R. Sevillano.

α) Η επιχείρηση J. S. Fernández

209 Επειδή οι διενεργηθέντες από το ΕΓΤΠΕ έλεγχοι αποκάλυψαν παραλείψεις στη λογιστική αποθήκης της επιχειρήσεως J. S. Fernández (στο εξής: Fernández), εφαρμόστηκε δημοσιονομική διόρθωση ύψους 10 %.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

210 Το Βασίλειο της Ισπανίας υπογραμμίζει ότι υφίσταται μία και μόνον παρατυπία και συγκεκριμένα η ασυμφωνία μεταξύ των υλικών και των λογιστικών αποθεμάτων των κενών συσκευασιών. Η μεγαλύτερη απόκλιση που διαπιστώθηκε αφορούσε τις κενές συσκευασίες 25 λίτρων (11 358 χιλιόγραμμα). Πάντως, οι συσκευασίες αυτές δεν χρησιμοποιήθηκαν για το ελαιόλαδο για το οποίο καταβάλλεται η ενίσχυση· αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η επιχείρηση δεν τις είχε συμπεριλάβει στη λογιστική και είχε διευκρινίσει ότι επρόκειτο για ό,τι είχε απομείνει από τη δραστηριότητά της πριν από τη συμμετοχή της στο καθεστώς των ενισχύσεων στην κατανάλωση. Οι λοιπές αποκλίσεις σχετικά με την ενίσχυση στην κατανάλωση ήσαν 202 λίτρα για τις κενές συσκευασίες 1 λίτρου και 0,5 λίτρου και 26 λίτρα για τα συσκευασμένα έλαια. Το γεγονός της ασυμφωνίας των αποθεμάτων αφορούσε μόνον 202 λίτρα ελαίων που ετύγχαναν της ενισχύσεως και δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως τέτοιας σοβαρότητας ώστε να δικαιολογεί τον αποκλεισμό της επιχειρήσεως από το καθεστώς των ενισχύσεων. Η εν λόγω ποσότητα αντιστοιχούσε απλώς στο 0,01 % των καταβληθεισών στη Fernández ενισχύσεων για την περίοδο εμπορίας 1992/1993.

211 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας αναγνωρίζει την ύπαρξη παρατυπιών. Υπενθυμίζει ότι η επίδικη δημοσιονομική διόρθωση συνιστά τη συνέχεια εκείνης που είχε ήδη λάβει χώρα για το οικονομικό έτος 1992. Οι λόγοι και τα επιχειρήματα που την ώθησαν να κρίνει αναγκαία την επιβολή της διορθώσεως αυτής εξακολουθούσαν να ισχύουν και για το οικονομικό έτος 1993. Η σημασία της διαφοράς που αποκαλύφθηκε στα πλαίσια της αποστολής ελέγχου έπρεπε να εκτιμηθεί με γνώμονα το σύνολο των ελεγχθέντων αποθεμάτων κατά τη διάρκεια της εν λόγω επισκέψεως και όχι του συνόλου των αποθεμάτων καθόλη τη διάρκεια της οικείας εμπορικής περιόδου. Η σχετικά αμελητέα διαφορά κατά τη διάρκεια της

πραγματοποιηθείσας σε συγκεκριμένη ημερομηνία επιθεωρήσεως μπορεί να σημαίνει ότι οι διαφορές είναι σημαντικές και πολύ σοβαρές για το σύνολο της περιόδου εμπορίας.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

212 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3089/78, τα κράτη μέλη εγκαθιδρύουν σύστημα ελέγχου εγγυώμενο ότι το προϊόν για το οποίο έχει ζητηθεί η ενίσχυση πληροί τις προβλεπόμενες για τη χορήγηση της ενισχύσεως προϋποθέσεις.

213 Το άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2677/85, σύμφωνα με την απορρέουσα από τον κανονισμό 571/91 εκδοχή, ορίζει ότι, για τους σκοπούς των κατά το άρθρο 7 του κανονισμού 3089/78 ελέγχων, τα κράτη μέλη προβαίνουν στην επαλήθευση της λογιστικής αποθήκης όλων των εγκεκριμένων επιχειρήσεων. Επαληθεύουν επίσης δειγματοληπτικώς τα χρηματοοικονομικού περιεχομένου δικαιολογητικά των πράξεων που πραγματοποίησαν οι εν λόγω επιχειρήσεις.

214 Το αυτό άρθρο 12, παράγραφος 1, προβλέπει, στο τρίτο και τέταρτο εδάφιο, ότι, κατά τις μνημονευόμενες στο πρώτο εδάφιο επισκέψεις, τα κράτη μέλη επαληθεύουν την αντιστοιχία μεταξύ, αφενός, των συνολικών ποσοτήτων χύδην και συσκευασμένου ελαίου, καθώς και των κενών συσκευασιών που απαντούν στον περίβολο της επιχειρήσεως και στους χώρους εναποθηκεύσεως αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού, και, αφετέρου, των στοιχείων που προκύπτουν από τη λογιστική αποθήκης. Σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που εμφαίνονται στην αίτηση ενισχύσεως, τα κράτη μέλη επαληθεύουν και την οικονομική λογιστική των εγκεκριμένων επιχειρήσεων.

215 Επιβάλλεται επίσης η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α', β' και στ', του κανονισμού 2677/85, σύμφωνα με την απορρέουσα από τον κανονισμό 571/91 εκδοχή του, κάθε επιχείρηση συσκευασίας τηρεί ημερήσια λογιστική υλικών περιλαμβάνουσα στοιχεία σχετικά με τα αποθέματα ελαιολάδου, κατανεμημένα ανάλογα με την καταγωγή και παρουσίασή τους, τα οποία υφίστανται κατά την ημερομηνία εγκρίσεως καθώς και κατά την έναρξη κάθε περιόδου, την ποσότητα και την ποιότητα ανά παρτίδα του εισαχθέντος στην επιχείρηση ελαιολάδου, κατανεμημένες ανάλογα με την καταγωγή και παρουσίασή τους, καθώς και την ποσότητα και ποιότητα του συσκευασμένου ελαιολάδου. Σύμφωνα με την ίδια διάταξη, υπό στοιχεία δ' και ε', η ημερήσια λογιστική υλικών περιλαμβάνει στοιχεία αφορώντα τον αριθμό των αμέσων συσκευασιών που εισήλθαν στην επιχείρηση, κατανεμημένων ανάλογα με τη χωρητικότητά τους, και τον αριθμό των χρησιμοποιηθεισών αμέσων συσκευασιών, κατανεμημένων ανάλογα με τη χωρητικότητά τους.

216 Εν προκειμένω, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί την ύπαρξη διαφοράς μεταξύ των υλικών αποθεμάτων και των λογιστικών αποθεμάτων των κενών συσκευασιών.

217 Επομένως, η λογιστική αποθήκης δεν ήταν σύννομη προς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Καίτοι είναι σαφές ότι η παράλειψη, όσον αφορά τις κενές συσκευασίες 1 λίτρου και 0,5 λίτρου, καθώς και τις συσκευασίες ελαίων 26 λίτρων, μπορεί να θεωρηθεί ως αμελητέα, γεγονός παραμένει ότι η πλέον σημαντική απόκλιση διαπιστώθηκε σχετικά με τις κενές συσκευασίες 25 λίτρων, οι οποίες, κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, δεν είχαν χρησιμοποιηθεί για το ελαιόλαδο που ετύγχανε της ενισχύσεως.

218 Ο κοινοτικός νομοθέτης δεν εξήρεσε τις συσκευασίες, το περιεχόμενο των οποίων υπερβαίνει τα 5 λίτρα, από την υποχρέωση να περιλαμβάνονται στη λογιστική αποθήκης, όπως προκύπτει από το άρθρο 3, στοιχεία δ' και ε', του κανονισμού 2677/85.

219 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις, οι ανωμαλίες που διαπιστώθηκαν με τη σύγκριση των υλικών αποθεμάτων και των λογιστικών αποθεμάτων των κενών συσκευασιών δικαιολογούν δημοσιονομική διόρθωση ύψους 10 % επί του ποσού της ενισχύσεως που εισέπραξε η Fernández.

220 Επομένως, είναι απορριπτέος ο αρυόμενος από τη δημοσιονομική διόρθωση ύψους 10 % επί του ποσού της καταβληθείσας στη Fernández ενισχύσεως λόγος.

β) Η επιχείρηση N. R. Sevillano

221 Δεδομένου ότι οι διενεργηθέντες από το ΕΓΤΠΕ έλεγχοι αποκάλυψαν ότι η υποβληθείσα από την επιχείρηση N. R. Sevillano (στο εξής: Sevillano) αίτηση ενισχύσεων αφορούσε ποσότητα μεγαλύτερη από εκείνη για την οποία είχε αναγνωριστεί το δικαίωμα στην ενίσχυση, εφαρμόστηκε δημοσιονομική διόρθωση ύψους 100 %.

i) Επιχειρήματα των διαδίκων

222 Το Βασίλειο της Ισπανίας υπενθυμίζει ότι εν προκειμένω ο ΟΕ ενημέρωσε τη SENPA ότι αφαιρούσε 274 χιλιόγραμμα για τις πωλήσεις που προηγήθηκαν της εγκρίσεως που έλαβε η Sevillano και 4 χιλιόγραμμα για λάθος της λογιστικής αποθήκης της τελευταίας. Αμφισβητεί ότι η ανάκληση της εγκρίσεως μπορεί να είναι η συνέπεια του γεγονότος ότι η ποσότητα ελαίου που αποτελεί αντικείμενο αιτήσεως ενισχύσεως υπερέβαινε εκείνη που ήταν γενεσιουργός του δικαιώματος στην ενίσχυση αυτή. Ισχυρίζεται ιδίως ότι το άρθρο 12, παράγραφος 6, του κανονισμού 2677/85, το οποίο τροποποιήθηκε τον Μάρτιο 1993, προβλέπει ότι η επιβαλλόμενη στην επιχείρηση κύρωση ανέρχεται στο τριπλούν έως οκταπλούν του ποσού της αχρεωστήτως αιτηθείσας ενισχύσεως ή ότι, οσάκις η ποσότητα για την οποία ζητήθηκε αχρεωστήτως ενίσχυση υπερβαίνει κατά 20 % τουλάχιστον την ελεγχθείσα ποσότητα για την οποία αναγνωρίστηκε το δικαίωμα ενισχύσεως, το κράτος μέλος, πέραν της επιβολής χρηματικής ποινής, ανακαλεί την έγκριση για περίοδο βαίνουσα από ένα έως τρία έτη. Η Sevillano ζήτησε την ενίσχυση τον Φεβρουάριο 1992 για ποσότητα 15 371 χιλιογράμμων και ο ΟΕ της αναγνώρισε δικαίωμα λήψεως της ενισχύσεως για 15 097 χιλιόγραμμα, ήτοι για ποσότητα υπολειπόμενη κατά 274 χιλιόγραμμα που αντιστοιχεί σε ποσοστό 1,81 % μόνον έναντι της υπαχθείσας στην ενίσχυση ποσότητας. Το Βασίλειο της Ισπανίας συνάγει ότι η δημοσιονομική διόρθωση παραβιάζει προδήλως την αρχή της αναλογικότητας.

223 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αίτηση ενισχύσεως για ποσότητα ελαίου μεγαλύτερη από εκείνη την οποία δικαιούνταν η Sevillano θα έπρεπε να συνεπάγεται την άμεση ανάκληση της δοθείσας στην εν λόγω επιχείρηση εγκρίσεως. Συγκεκριμένα, κατά τον χρόνο διαπιστώσεως της αντικανονικότητας της αιτήσεως για τη λήψη της ενισχύσεως, δεν είχε τεθεί ακόμα σε ισχύ η τροποποίηση της εν λόγω παραγράφου 6 που επέφερε ο κανονισμός 643/93.

224 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, στα πλαίσια επισκέψεως ελέγχου, είχαν διαπιστωθεί πολυάριθμες παρατυπίες, οι οποίες δεν περιορίζονται σε όσες μνημόνευσε το Βασίλειο της Ισπανίας.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

225 Δεν αμφισβητείται ότι η ποσότητα για την οποία ζητήθηκε αχρεωστήτως η ενίσχυση στην κατανάλωση ανέρχεται σε 278 χιλιόγραμμα.

226 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 52 της αποφάσεως της 6ης Ιουλίου 2000, C-45/97, Ισπανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-5333), η οποία αφορά το άρθρο 12, παράγραφος 6, του κανονισμού 2677/85, στην αρχική εκδοχή του, η αρμόδια αρχή, η οποία οφείλει να λάβει υπόψη τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παραβάσεως, υποχρεούται ως εξ αυτού να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Το Δικαστήριο έκρινε στη σκέψη 54 της ιδίας αποφάσεως ότι η προκύπτουσα από τον κανονισμό 643/93 εκδοχή του άρθρου 12, παράγραφος 6, περιορίζεται στο να διευκρινίσει τα κριτήρια τα οποία πρέπει, κατά την Επιτροπή, να διέπουν την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας σε περίπτωση επιβολής των προβλεπομένων κυρώσεων. Στη νέα εκδοχή της εν λόγω διατάξεως, η κύρωση της ανακλήσεως της εγκρίσεως εφαρμόζεται μόνον οσάκις η ποσότητα για την οποία ζητήθηκε αχρεωστήτως η ενίσχυση υπερβαίνει τουλάχιστον κατά 20 % την ελεγχθείσα ποσότητα για την οποία αναγνωρίζεται το δικαίωμα λήψεως της ενισχύσεως.

227 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις, η κατά 1,81 % υπέρβαση της αναγνωριζόμενης ως γενεσιουργού δικαιώματος λήψεως της ενισχύσεως ποσότητας δεν δικαιολογεί σε κάθε περίπτωση ανάκληση της εγκρίσεως.

228 Έτσι, η δημοσιονομική διόρθωση ύψους 100 % των δηλωθεισών ενισχύσεων θεμελιώνεται κατ' ουσία στην εσφαλμένη ερμηνεία ότι η παρατυπία της αιτήσεως ενισχύσεων, λόγω υπερβάσεως κατά 278 χιλιόγραμμα της ποσότητας για την οποία αναγνωρίστηκε το δικαίωμα λήψεώς της, θα έπρεπε να είχε οδηγήσει στην ανάκληση της χορηγηθείσας στη Sevillano εγκρίσεως. Η Επιτροπή δεν απέδειξε με εμπεριστατωμένο τρόπο την ύπαρξη άλλων παρατυπιών που δικαιολογούν διόρθωση ύψους 100 %.

229 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί καθ' ο μέρος επιτάσσει κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 100 % επί των δηλωθεισών ενισχύσεων, όσον αφορά τη Sevillano.

2. Επί της κατ' αποκοπή ενισχύσεως ύψους 2 % επί των συνολικών δαπανών που δήλωσε το Βασίλειο της Ισπανίας ως ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου

230 Η Επιτροπή διευκρινίζει στο σημείο 4.7.3.2 της συνοπτικής εκθέσεως ότι, κατόπιν αποστολής που πραγματοποιήθηκε από τις 22 έως τις 26 Ιανουαρίου 1996 σχετικά με την ορθή εφαρμογή του κανονισμού 4045/89, ήλθαν στο φως ορισμένες παραβάσεις για τις οποίες έγινε λόγος και στο έγγραφο 14826, της 3ης Απριλίου 1996, μεταξύ άλλων δε της απουσίας οικονομικής λογιστικής, της ατελούς τηρήσεως της λογιστικής αποθήκης και του χαμηλού επιπέδου των διασταυρωμένων ελέγχων.

231 Συγκεκριμένα, η επαλήθευση δειγματοληψίας εμπορικών εγγράφων που απαντούν στη λογιστική αποθήκη περιορίστηκε στη διαπίστωση της υπάρξεώς τους, ενώ θα

ήταν αναγκαίο να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της εν λόγω επαληθεύσεως να επεκταθεί στα καταγραφέντα στην οικονομική λογιστική στοιχεία, ως διεθνούς αρχής λογιστικού ελέγχου. Η οφειλόμενη στην ανυπαρξία της οικονομικής λογιστικής αδυναμία διενεργείας των ελέγχων ΟΕ καθιστά εύλογη την ανάγκη βελτιώσεως της αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

232 Με το πρακτικό της διενεργηθείσας από τον ΟΕ στις 27 Ιανουαρίου 1994 επιθεωρήσεως στα καταστήματα της επιχειρήσεως Corporación Industrial Andalusa SA (στο εξής: Andalusa), οι επιθεωρητές του ως άνω οργανισμού περιορίστηκαν να λάβουν γνώση του χώρου όπου τηρούνταν η οικονομική λογιστική. Αντιθέτως, έπρεπε να απαιτηθεί η οικονομική λογιστική της οικείας επιχειρήσεως να είναι διαθέσιμη κατά τους ελέγχους του ΟΕ.

233 Όπως προκύπτει επίσης από το σημείο 4.7.3.2.4 της εν λόγω συνοπτικής εκθέσεως, το επίπεδο και η ποιότητα των διενεργηθέντων από τον ΟΕ διασταυρωμένων ελέγχων ήσαν ασυνήθως χαμηλά. Έτσι, σε συγκεκριμένη περίπτωση, ο ΟΕ συνήγαγε ότι η θεωρητική ικανότητα συνθλίψεως και αποθηκεύσεως της ελεγχθείσας επιχειρήσεως «παρίσταται ως συμβιβάσιμη με τη μηνιαία παραγωγή που εμφαίνεται στη λογιστική αποθήκης [...] δεχόμενη ότι η επιχείρηση εργάστηκε με περισσότερες οκτάωρες βάρδιες ημερησίως». Η διαπίστωση αυτή έπρεπε να επαληθευτεί και επιβεβαιωθεί κατά τρόπο συστηματικό από τον εν λόγω οργανισμό, με τη χρήση, επί παραδείγματι, των εκκαθαριστικών σημειωμάτων των εργατών, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 7 του κανονισμού 3089/78 υποχρεώσεις ελέγχου.

234 Η επείγουσα ανάγκη βελτιώσεως του συστήματος ελέγχου είχε ήδη τονιστεί με το έγγραφο 22.798 του ΕΓΤΠΕ, της 13ης Ιουνίου 1995, σχετικά με το οικονομικό έτος 1992. Το έγγραφο 18759 του ΕΓΤΠΕ, της 13ης Ιουνίου 1996, αναφέρεται σε σειρά βελτιώσεων που επήλθαν κατά τα οικονομικά έτη 1995 και επόμενα. Πάντως, οι διενεργηθείσες από το Βασίλειο της Ισπανίας δαπάνες υπό μορφή ενισχύσεως στην κατανάλωση ελαιολάδου που δηλώθηκαν για το οικονομικό έτος 1993 χώρησαν υπό σύστημα ελέγχου χαρακτηριζόμενο από ελλείψεις που αφορούσαν αριθμό στοιχείων σημαντικών για τον προσδιορισμό της κανονικότητας της δαπάνης. Οι αδυναμίες που επισημάνθηκαν κατά τις προγενέστερες εκκαθαρίσεις και όσες εντοπίστηκαν κατά την πραγματοποιηθείσα από 22 έως 26 Ιανουαρίου 1996 αποστολή σχετικά με την ορθή εφαρμογή του κανονισμού 4045/89 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο κίνδυνος απωλειών για το ΕΓΤΠΕ είναι πραγματικός.

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

235 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει κατ' αρχάς ότι το ΕΓΤΠΕ επέβαλε τη δημοσιονομική διόρθωση, χωρίς να έχει πραγματοποιήσει επιτόπια επίσκεψη στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1993 δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού 729/70, γεγονός που στερεί από οποιαδήποτε νομική βάση την εφαρμογή της επιβληθείσας κυρώσεως. Συγκεκριμένα, το ΕΓΤΠΕ δεν πραγματοποίησε καμία επίσκεψη ελέγχου κατά το 1993. Επομένως, η εν λόγω κύρωση θεμελιώνεται στις αντιστοιχούσες στην εκκαθάριση των λογαριασμών για το οικονομικό έτος 1992 επισκέψεις.

236 Το Βασίλειο της Ισπανίας υπογραμμίζει ακολούθως ότι το περιεχόμενο των διενεργουμένων από τον ΟΕ ελέγχων με σκοπό την επαλήθευση της ακριβείας των στοιχείων που παρατίθενται στις υποβληθείσες από τις επιχειρήσεις συσκευασίας αιτήσεις ενισχύσεως στην κατανάλωση ουδέποτε είναι συγκρίσιμο με εκείνο των ελέγχων που πραγματοποιούν στο πλαίσιο του κανονισμού 4045/89 άλλοι οργανισμοί, τόσο εθνικοί όσο και κοινοτικοί. Ο ανωτέρω οργανισμός έπρεπε να προβεί στους αναγκαίους ελέγχους προκειμένου να επαληθεύσει τα στοιχεία, τηρώντας τις προβλεπόμενες στο άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 2677/85 προθεσμίες γενικής φύσεως, καθώς και τις επιβαλλόμενες από το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού υποχρεώσεις σχετικά με τον αριθμό των επισκέψεων στις επιχειρήσεις συσκευασίας και το περιεχόμενο του προγράμματος δραστηριότητας για κάθε περίοδο εμπορίας. Ενόψει της ποικιλομορφίας των προς εξέταση στοιχείων, ο ΟΕ θα όφειλε να επικεντρωθεί, κατά τις επισκέψεις του, στις πλέον σημαντικές πτυχές. Έτσι, δεν ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει πλήρη λογιστικό έλεγχο της οικονομικής λογιστικής των επιχειρήσεων συσκευασίας προκειμένου να επαληθεύσει κεχωρισμένως τις υποβληθείσες αιτήσεις ενισχύσεων. Ο κατά το μάλλον και ήττον υψηλός βαθμός των ελέγχων προγραμματίζεται κατά μη συστηματικό τρόπο στις περιπτώσεις όπου δεν έχει διαπιστωθεί καμία ασυνήθης συμπεριφορά εντός της επιχειρήσεως όπου χώρησε η επίσκεψη.

237 Το Βασίλειο της Ισπανίας προσθέτει ότι η διόρθωση στηρίζεται κυρίως σε παρατυπίες που διαπιστώθηκαν στην επιχείρηση Andalusa, η οποία δεν εισέπραξε ενισχύσεις στην κατανάλωση για το οικονομικό έτος 1993.

238 Μέχρι το 1996, η λογιστική αποθήκης των επιχειρήσεων συσκευασίας έπρεπε να υπόκειται σε επαλήθευση μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας. Τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων που πραγματοποιήθηκαν στην επιχείρηση Corp. Ind. Andalusa θα έπρεπε πάντοτε να εκληφθούν ως επαρκή — λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι επρόκειτο για την πρώτη επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε μετά τη δοθείσα στην ως άνω επιχείρηση έγκριση να ενεργεί στο πλαίσιο του καθεστώτος της ενισχύσεως στην κατανάλωση — για την απόδειξη της αντιστοιχίας μεταξύ της ποιότητας ελαίου για την οποία είχε ζητηθεί η ενίσχυση και των εισαχθεισών και εξαχθεισών από την εν λόγω επιχείρηση ποσοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3089/78.

239 Τέλος, ως προς την παρατιθέμενη στο σημείο 4.7.3.2.4 της συνοπτικής εκθέσεως ικανότητα συσκευασίας και αποθηκεύσεως της επιχειρήσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι αμφισβητήθηκε με βάση εκκαθαριστικά σημειώματα που προσκόμισε ο διευθυντής της εν λόγω επιχειρήσεως. Στην οικεία περιοχή είναι ευχερής η προσφυγή σε έκτακτο προσωπικό για τις εργασίες συσκευασίας λόγω του υψηλού συντελεστή ανεργίας των εργατών. Είναι ευχερώς αντιληπτό ότι ο κύριος της επιχειρήσεως, προκειμένου να αποφεύγει προβλήματα ευθύνης λόγω κοινωνικής ασφαλίσεως, συνδεόμενα προς παρόμοιες θέσεις έκτακτης απασχολήσεως, δεν αναγνωρίζει ότι απασχόλησε προσωπικό της κατηγορίας αυτής και δεν προσκομίζει τα αντιστοιχούντα στους πράγματι καταβληθέντες μισθούς εκκαθαριστικά σημειώματα· τούτο, όμως, δεν αποτελεί επαρκή απόδειξη του ότι οι εργασίες συσκευασίας δεν πραγματοποιήθηκαν, εκτός του ημερησίου οκταώρου, με επιπλέον ώρες εργασίας.

240 Ως προς τις βελτιώσεις του συστήματος ελέγχου του ΟΕ που ζήτησε το ΕΓΤΠΕ, το Βασίλειο της Ισπανίας διευκρινίζει ότι οι περιλαμβανόμενες στο έγγραφο 22.798, της 13ης Ιουνίου 1995, συστάσεις του Ταμείου συμπεριελήφθησαν στις διαδικασίες ελέγχου του οργανισμού μετά τη λήψη του ως άνω εγγράφου τον Ιούνιο 1995.

241 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το ΕΓΤΠΕ διαπίστωσε ότι οι ισπανικές αρχές δεν είχαν επιφέρει καμία αλλαγή στους μηχανισμούς τους ελέγχου μετά τη διαπίστωση των σοβαρών παραλείψεων στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως του οικονομικού έτους 1992.

Όπως προκύπτει από το έγγραφο 14826 του ΕΓΤΠΕ, της 3ης Απριλίου 1996, πραγματοποιήθηκε «επιπλέον» επίσκεψη, κατά την αποστολή που έλαβε χώρα από τις 22 έως τις 26 Ιανουαρίου 1996, δύο επιχειρήσεων, ήτοι της Andalusa και της Olior Porcuna SA (στο εξής: Porcuna). Στο εν λόγω έγγραφο απαριθμούνταν λεπτομερώς οι πολύ σοβαρές και πολυάριθμες παρατυπίες που αποκαλύφθηκαν σε αμφότερες τις επιχειρήσεις.

242 Επιπλέον, οι δύο αυτές επιθεωρήσεις παρέσχον στο ΕΓΤΠΕ τη δυνατότητα να επιβεβαιώσει το γεγονός ότι οι διενεργηθέντες από τον ΟΕ έλεγχοι ήσαν άκρως αναποτελεσματικοί και ελλιπείς. Τα πρακτικά της επιθεωρήσεως που κατήρτισε ο ΟΕ μετά τη λήξη των πραγματοποιηθέντων εντός των εν λόγω επιχειρήσεων ελέγχων αποδεικνύουν ότι δεν είχαν καν εντοπιστεί στην πλειονότητά τους οι διαπραχθείσες παρατυπίες.

243 Η Επιτροπή υποστηρίζει συναφώς ότι οι σοβαρές παρατυπίες που διαπιστώθηκαν στο εγκαθιδρυθέν από τις ισπανικές αρχές σύστημα ελέγχου συνιστούν γενική παραβίαση της εφαρμοστέας κανονιστικής ρυθμίσεως που μπορεί να επαληθευτεί σε οποιαδήποτε επιχείρηση — ανεξαρτήτως αν λαμβάνει ή όχι ενίσχυση κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας — που διαθέτει την απαιτούμενη έγκριση και υπόκειται ως εκ τούτου στο καθεστώς ελέγχου. Εν πάση περιπτώσει, υφίσταται πάντοτε μεταξύ του χρόνου κατά τον οποίο ζητείται η ενίσχυση και εκείνου της καταβολής της χρονική διαφορά παρεμφερής προς την υφιστάμενη μεταξύ της περιόδου εμπορίας και του οικονομικού έτους.

244 Όσον αφορά την ικανότητα συσκευασίας και αποθηκεύσεως, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας χρησιμοποιεί προς άμυνα της ελεγχθείσας επιχειρήσεως επιχειρήματα και δικαιολογίες που δεν επικαλέστηκε η ίδια η επιχείρηση. Κατά την Επιτροπή, αν η ικανότητα συσκευασίας της επιχειρήσεως είναι προφανώς αδύνατη ενόψει των προσκομισθέντων από τον διευθυντή της επιχειρήσεως εκκαθαριστικών σημειωμάτων, σ' αυτόν εναπόκειται, ενδεχομένως, να δώσει εξηγήσεις επί της παρατυπίας. Ουδεμία ένδειξη ούτε απόδειξη που παρέχει το επιχείρημα σχετικά με την έκτακτη πρόσληψη συμφωνεί με την πραγματικότητα. Επομένως, είναι ανέφικτη η παροχή της διαβεβαιώσεως ότι η εν λόγω παρατυπία δεν οφείλεται σε απάτη αφορώσα τη δηλωθείσα ικανότητα συσκευασίας.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

245 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 46 και 47 της παρούσας αποφάσεως, εναπόκειται μεν στην Επιτροπή να αποδείξει ότι συντρέχει παράβαση των κανόνων της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών, πάντως, δεν οφείλει να αποδείξει με εξαντλητικό τρόπο την ανεπάρκεια των διενεργηθέντων από τις εθνικές διοικήσεις ελέγχων ή την αντικανονικότητα των διαβιβασθέντων από αυτές αριθμητικών στοιχείων, αλλά να προσκομίσει αποδεικτικό στοιχείο περί της σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας της έναντι των συγκεκριμένων ελέγχων ή αριθμητικών στοιχείων.

246 Με το έγγραφο 22.798 του ΕΓΤΠΕ, της 13ης Ιουνίου 1995, σχετικά με το οικονομικό έτος 1992, το εν λόγω Ταμείο διαπίστωσε παρατυπίες του εγκαθιδρυθέντος συστήματος ελέγχου κατά τη διαδικασία εκκαθαρίσεως των λογαριασμών για το οικείο οικονομικό έτος και προέβη σε συστάσεις για τη βελτίωση των ελέγχων. Το ΕΓΤΠΕ εξήγγειλε ότι, ελλείψει βελτιώσεως, επρόκειτο να εφαρμοστούν κατ' αποκοπή δημοσιονομικές διορθώσεις στα επόμενα οικονομικά έτη. Πάντως, δεν διαπίστωσε βελτιώσεις παρά μόνο για τα οικονομικά έτη 1995 και επόμενα.

247 Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αντέκρουσε τη διαπίστωση αυτή. Πράγματι, με το υπόμνημά του απαντήσεως, διευκρίνισε ότι οι περιλαμβανόμενες στο εν λόγω έγγραφο συστάσεις ενσωματώθηκαν στις διαδικασίες ελέγχου του ΟΕ, προκειμένου οι τελευταίες να καταστούν σύμφωνες προς τις επιταγές του ΕΓΤΠΕ μετά τη λήψη του εν λόγω εγγράφου τον Ιούνιο 1995. Πάντως, δεν υποστηρίζει ότι οι ανωτέρω συστάσεις εφαρμόστηκαν στις διενεργηθείσες για το οικονομικό έτος 1993 επαληθεύσεις. Άρα, οι σοβαρές ελλείψεις του καθεστώτος ελέγχου που διαπιστώθηκαν κατά την περίοδο εκκαθαρίσεως των αντιστοιχούντων στο έτος 1992 λογαριασμών δεν διορθώθηκαν προφανώς, όσον αφορά την περίοδο εμπορίας που αντιστοιχεί στο οικονομικό έτος 1993.

248 Η διαπίστωση αυτή ισχύει ανεξάρτητα από την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των διενεργηθέντων από τις υπηρεσίες του ΟΕ ελέγχων στις επιχειρήσεις Andalusa και Porcuna.

249 Επομένως, είναι απορριπτέα η αιτίαση που αρύεται το Βασίλειο της Ισπανίας από τον αδικαιολόγητο χαρακτήρα της κατ' αποκοπή διορθώσεως ύψους 2 % επί των συνολικών δαπανών που δήλωσε το οικείο κράτος μέλος υπό μορφή ενισχύσεως στην κατανάλωση ελαιολάδου.

Γ — *Επί της ενισχύσεως στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών*

250 Σύμφωνα με το σημείο 4.7.5.1 της συνοπτικής εκθέσεως, το ΕΓΤΠΕ διαπίστωσε θεαματική αύξηση των παραχθεισών ποσοτήτων αποξηραμένων ζωοτροφών και των αιτήσεων ενισχύσεως κατά τις τελευταίες περιόδους εμπορίας, ενώ το ισπανικό ζωικό κεφάλαιο δεν γνώρισε την ίδια εξέλιξη. Η διαπίστωση αυτή καθώς και η ταχεία εξαφάνιση των αποξηραμένων στον ήλιο ζωοτροφών προς όφελος των τεχνητώς αφυδατωμένων προϊόντων και η εμφάνιση νέων και ιδιαίτερα ευημερουσών επιχειρήσεων αφυδατώσεως κατά τα τελευταία έτη αποκάλυψαν την ανάγκη διενεργείας επαληθεύσεως ως προς την ορθή εφαρμογή της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως στην Ισπανία.

251 Εν συνεχεία της επαληθεύσεως αυτής, το ΕΓΤΠΕ διαπίστωσε ότι ο αναγόμενος στην ενίσχυση έλεγχος, ήτοι η έξοδος των ζωοτροφών από την επιχείρηση, περιοριζόταν στην ύπαρξη του τιμολογίου πωλήσεως και του δελτίου ζυγίσεως που εξέδιδε η ίδια η επιχείρηση.

252 Το ΕΓΤΠΕ διαπίστωσε επίσης, επ' ευκαιρία ορισμένων αποστολών επιτοπίου ελέγχου, ότι ο συντελεστής υγρασίας κατά την είσοδο, ανερχόμενος μεταξύ 20 και 25 %, αποτελούσε συνήθη πρακτική στην Ισπανία (το ελάχιστο όριο που παρατηρήθηκε ανερχόταν σε 16 %). Τα εν λόγω προϊόντα φέρουν τα χαρακτηριστικά

αποξηραμένων στον ήλιο ζωοτροφών. Επομένως, οι ισπανικές αρχές όφειλαν να θεωρούν τα εν λόγω προϊόντα ως αποξηραμένα στον ήλιο και να καταβάλλουν τις αντίστοιχες ενισχύσεις. Οι οικείες αρχές όφειλαν να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την αντιμετώπιση του κινδύνου που ενέχει για τα κοινοτικά ταμεία το γεγονός ότι αποξηραμένη στον ήλιο ζωοτροφή δηλώνεται ως τεχνητώς αποξηραμένη ζωοτροφή (ο συντελεστής της ενισχύσεως κυμαίνεται από απλός έως διπλός).

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

253 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι το βασικό επιχείρημα ότι, λόγω του βαθμού υγρασίας των ζωοτροφών κατά την είσοδο στο εργοστάσιο, οι ισπανικές αρχές θα όφειλαν να θεωρούν τα εν λόγω προϊόντα ως αποξηραμένα στον ήλιο στερείται λυσιτελείας. Κατ' αυτό, εφόσον η κοινοτική νομοθεσία δεν καθόρισε κατώτατο ποσοστό υγρασίας στα πλαίσια της θέσεως του προϊόντος στη διαδικασία ξηράνσεως, παρόμοια απαίτηση δεν μπορεί να επιβάλλεται μονομερώς από το ΕΓΤΠΕ. Συγκεκριμένα, η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν θέτει άλλη προϋπόθεση, όσον αφορά τις αποξηραμένες ζωοτροφές, από την αφθονία σε πρωτεΐνες και από τον συντελεστή υγρασίας κατά την έξοδο. Επομένως, δεν δικαιολογείται καμία διόρθωση στηριζόμενη σε διαφορετικές απαιτήσεις.

254 Η Επιτροπή αντικρούει ότι η έλλειψη καθορισμού εκ μέρους των ισπανικών αρχών κατώτατου βαθμού υγρασίας των ζωοτροφών ως μέτρο ελέγχου της επίδικης ενισχύσεως συνιστά παράβαση της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, όπως διευκρινίζουν ο στόχος και ο σκοπός της ενισχύσεως στην παραγωγή των εν λόγω ζωοτροφών.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

255 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το άρθρο 1 του κανονισμού 1117/78 διακρίνει μεταξύ των ζωοτροφών που αποτελούν αντικείμενο τεχνητής αποξηράνσεως και εκείνων

που αποξηραίνονται με άλλον τρόπο, και συγκεκριμένα στον ήλιο, ήτοι, όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία, σύμφωνα με το στοιχείο β', δεύτερη και τέταρτη παύλα, της εν λόγω διατάξεως. Η καταβαλλόμενη για τα αποξηραμένα στον ήλιο προϊόντα ενίσχυση είναι ίση με τη χορηγούμενη στα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο τεχνητής αποξηράνσεως, από την οποία αφαιρείται ποσό λαμβάνον υπόψη τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής των διά τεχνητής αποξηράνσεως παραχθέντων προϊόντων και των προϊόντων που αποξηράνθηκαν στον ήλιο (άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού).

256 Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί ούτε την αισθητή αύξηση των παραχθεισών ποσοτήτων που αποτέλεσαν αντικείμενο αιτήσεων ενισχύσεων χωρίς προηγούμενη αύξηση του ζωικού κεφαλαίου, ούτε την ταχεία εξαφάνιση των αποξηραμένων στον ήλιο ζωοτροφών προς όφελος των τεχνητώς αφυδατωμένων προϊόντων, ούτε την εμφάνιση νέων και ιδιαίτερα ευημερουσών επιχειρήσεων αφυδατώσεως κατά τα τελευταία έτη. Ενόψει των διαπιστώσεων αυτών, είναι πιθανολογούμενο ότι στην πραγματικότητα μέρος των ζωοτροφών που φέρονται ως τεχνητώς αποξηραμένες μπόρεσε να διατεθεί χωρίς να αποτελέσει αντικείμενο πραγματικής τεχνητής αφυδατώσεως.

257 Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτυγχάνουν την πραγματοποίηση και την κανονικότητα των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων, να προλαμβάνουν και να διώκουν τις παρατυπίες και να ανακτούν τα απολεσθέντα εξ αιτίας παρατυπιών ή αμελειών ποσά.

258 Όπως υπογράμμισε ορθώς ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 360 των προτάσεών του, το σύστημα ελέγχου που εγκαθιδρύουν τα κράτη μέλη πρέπει συνεπώς να είναι κατάλληλο ώστε να ανιχνεύει τις απάτες που συνίστανται στο ότι οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως λαμβάνουν την ενίσχυση στην παραγωγή αποξηραμένων τεχνητώς ζωοτροφών, ενώ οι παραχθείσες ζωοτροφές αποξηράνθηκαν στον ήλιο, οπότε η τεχνητή αποξήρανση ήταν συμβολική και μάλιστα ανύπαρκτη, όπως και τα έξοδα που αυτή συνεπήχθη.

259 Ο καθορισμός κατώτατου ορίου υγρασίας, στοχεύοντος στο να διευκολύνει τον εντοπισμό των εν λόγω απατηλών πρακτικών με τον προσδιορισμό αντικειμενικού κριτηρίου, επιδεχόμενου φυσική μέτρηση, συνιστά απλώς ένα μεταξύ άλλων μέσο για την καταπολέμηση των κινδύνων χορηγήσεως αχρεωστήτως ενισχύσεων στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών, μολονότι τούτο δεν προβλέπεται από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

260 Πάντως, σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, παρόμοιο μέτρο δεν συνιστά το μόνο εφικτό για την αποφυγή της απάτης μέσον. Άρα, η έλλειψη ενός τέτοιου κατώτατου ορίου δεν προσφέρεται για τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι παραβιάζεται το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70.

261 Γεγονός, πάντως, παραμένει ότι η διασφάλιση της πραγματοποιήσεως και της κανονικότητας των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων ανήκει στην ευθύνη του οικείου κράτους μέλους.

262 Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν απέδειξε ότι το σύστημα του ελέγχου, ήτοι η χρήση αποκλειστικά και μόνο δελτίων ζυγίσεως και τιμολογίων εκδιδομένων από την επιχείρηση μεταποιήσεως, μείωσε όντως τον κίνδυνο εισαγωγής ήδη αποξηραμένων στην πράξη προϊόντων σε εγκαταστάσεις τεχνητής ξηράνσεως.

263 Συναφώς, επιβάλλεται η υπογράμμιση ότι η πρόληψη της απάτης ενέχει μείζονα σημασία. Η πραγματοποίηση και η κανονικότητα των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων πρέπει να διασφαλίζεται αποτελεσματικά, έστω και υπό περιστάσεις κατά τις οποίες η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει συναφώς συγκεκριμένα μέσα.

264 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι είναι απορριπτέα η αιτίαση που αρύεται από την παραβίαση της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών.

Δ — *Επί της παραβιάσεως των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου*

265 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει εν γένει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε πεπλανημένες και υποκειμενικές σκέψεις και παραβιάζει ιδίως τις αρχές της ακροάσεως του ετέρου μέρους, της χρηστής διοικήσεως, του εκ των προτέρων καθορισμού της κυρώσεως και, επικουρικώς, της αναλογικότητας. Επιπλέον, διαπιστώνει απουσία αποδεικτικών στοιχείων των προβληθεισών αιτιάσεων.

1. Επί της απουσίας αποδεικτικών στοιχείων

266 Όσον αφορά τον αρυόμενο από τη φερόμενη απουσία αποδεικτικών στοιχείων των προβληθεισών από την Επιτροπή αιτιάσεων λόγο, αρκεί η διαπίστωση ότι το Δικαστήριο ασκεί τον έλεγχό του επί των στοιχείων που δικαιολογούν τη δημοσιονομική διόρθωση, διασφαλίζοντας την κατανομή του βάρους της αποδείξεως στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως που ασκεί κράτος μέλος κατ' αποφάσεως της Επιτροπής σε θέματα εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ. Στο πλαίσιο αυτό, το ερώτημα αν προσκομίστηκαν ή όχι αποδεικτικά στοιχεία αποτέλεσε ήδη αντικείμενο της εξετάσεως των λόγων που επικαλέστηκε το Βασίλειο της Ισπανίας και της κρίσεως του Δικαστηρίου ανωτέρω· η έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων δεν μπορεί να προβάλλεται ως ειδικός λόγος στερούμενος οποιουδήποτε δεσμού με συγκεκριμένη κατάσταση.

2. Επί των «αρχών ακροάσεως» του ετέρου μέρους και της χρηστής διοικήσεως

267 Το Βασίλειο της Ισπανίας προσάπτει στην Επιτροπή κατ' ουσία ότι αρνήθηκε να λάβει υπόψη της την επιχειρηματολογία του, δεδομένου ότι ούτε την αμφισβήτησε ούτε την απέρριψε.

268 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ναι μεν ανήκει στην Επιτροπή να εξετάζει ενδελεχώς τα προβαλλόμενα από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος επιχειρήματα και στοιχεία προκειμένου να επαληθεύει, υπό το φως των προσκομισθέντων στοιχείων, το βάσιμο της αποφάσεως που πρόκειται να εκδώσει, γεγονός, πάντως, παραμένει ότι δεν υπέχει την υποχρέωση να τα αμφισβητεί ή να τα απορρίπτει ρητώς.

3. Επί της αρχής της νομιμότητας των κυρώσεων

269 Συναφώς, αρκεί η υπόμνηση ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 45 της παρούσας αποφάσεως, οι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του κανονισμού 729/70 δεν παρέχουν στην Επιτροπή το δικαίωμα να αναλαμβάνει, επιβαρύνοντας το ΕΓΤΠΕ, παρά μόνον τα ποσά που καταβλήθηκαν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες. Επομένως, οι εφαρμοσθείσες εν προκειμένω διορθώσεις δεν μπορούν να λογίζονται ως κυρώσεις, αλλά συνιστούν την αναγκαία συνέπεια της ελλείψεως νομιμότητας των διενεργηθεισών από το Βασίλειο της Ισπανίας πληρωμών.

270 Όσον αφορά την προαπαιτούμενη προϋπόθεση να αποδεικνύεται η τυχόν σοβαρή ζημία για τον κοινοτικό προϋπολογισμό, επιβάλλεται η υπόμνηση, όπως προκύπτει ήδη από τη σκέψη 146 της παρούσας αποφάσεως, ότι η Επιτροπή οφείλει όχι να αποδείξει την ύπαρξη ζημίας, αλλά να αρκεστεί στην προσκόμιση σοβαρών ενδείξεων περί τούτου (προαναφερθείσα απόφαση Ιρλανδία κατά Επιτροπής, σκέψη 29).

4. Επί της αρχής της αναλογικότητας

271 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η αρχή της αναλογικότητας πρέπει να τηρείται διά της εφαρμογής των δημοσιονομικών διορθώσεων κατά τρόπον ώστε οι τελευταίες να περιορίζονται σε ό,τι είναι πράγματι αναγκαίο, λαμβανομένης υπόψη

της σοβαρότητας των διαπιστωθεισών παραβάσεων. Ως προς την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας σε θέματα ενισχύσεως στην παραγωγή που καταβλήθηκε σε δύο ΑΟΠ, καθώς και σε μία επιχείρηση συσκευασίας, στο θέμα ενισχύσεων στην κατανάλωση, η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας εξετάστηκε ήδη κατά την ανάλυση των αιτιάσεων που προέβαλε συναφώς το Βασίλειο της Ισπανίας.

272 Όσον αφορά γενικότερα το καθεστώς της ενισχύσεως στην παραγωγή και στην κατανάλωση ελαιολάδου ή στην παραγωγή αποξηραμένων ζωοτροφών, η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι απέδειξε ότι δεν συντρέχουν παραλείψεις του συστήματος ελέγχου στην Ισπανία, η σημασία των οποίων είναι αυτή που ισχυρίζεται η Επιτροπή.

273 Συναφώς, αρκεί η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, όσον αφορά το ύψος της δημοσιονομικής διορθώσεως, η Επιτροπή μπορεί να αρνηθεί την ανάληψη εις βάρος του ΕΓΤΠΕ του συνόλου των καταβληθεισών δαπανών εφόσον διαπιστώνει ότι δεν υφίστανται επαρκείς μηχανισμοί ελέγχου (βλ. απόφαση της 18ης Μαΐου 2000, C-242/97, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-3421, σκέψη 122).

274 Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι είναι απορριπτέος ο λόγος που αρύεται από την παραβίαση των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

275 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Βασιλείου της Ισπανίας και αυτό ηττήθηκε ως προς τους ουσιώδεις λόγους του, επιβάλλεται η καταδίκη του στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση 97/608/ΕΚ της Επιτροπής, της 30ής Ιουλίου 1997, περί τροποποιήσεως της αποφάσεως 97/333/ΕΚ σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών στο πλαίσιο των δαπανών που χρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1993, σχετικά, αφενός, με την κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 100 % επί των δηλωθεισών ενισχύσεων που αφορούν την επιχείρηση N. R. Sevillano και, αφετέρου, με την κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 10 % επί του συνόλου των επιλεξίμων δαπανών για τη σύσταση ελαιοκομικού μητρώου.**

2) **Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.**

3) **Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.**

Puissochet Gulmann Σκουρής

Macken Colneric

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Μαΐου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

J.-P. Puissochet